NORRBOTTENSKONST

LF NORRBOTTEN
KONSTSAMLING

NORRBOTTENSKONST

LF NORRBOTTEN
KONSTSAMLING

LF Norrbotten

Omslag: Staffan Pihl. *Tanchparken blå*. Olja (bilden är något beskuren).

Tack till
Helene Lindberg för professionellt arbete och goda råd.

© Länsförsäkringar Norrbotten, 2021
Texter och textbearbetning: Marianne Söderberg
Projektledning: Helene Lindberg, Lindbergs Konst & Ram
Layout och produktion: Peter Sundström, PS DESIGN AB
Foto, konstverk: Jens Bäckström, Eurobild, samt de medverkande konstnärerna

Äkta konst från Norrbotten

Denna digitala bok är fylld med äkta konst från Norrbotten, landets största och mest mångfasetterade län. Vi som bor i länet älskar Norrbotten och allt som hör Norrbotten till. Sommarnätternas magiska ljus, de brandgula höstlöven, norrskenet och skidåkningen i vårsolens värmande strålar, för att nämna några exempel. Konstnärerna har alla sina rötter i vår fina miljö och på olika sätt har det präglat många av deras konstverk.

De konstnärer som är representerade ingår alla i LF Norrbotten konstsamling, en samling som finns tillgänglig för allmänheten året runt i LF Norrbotten konsthall i Luleå. Syftet med att samla konsten är att skapa och bevara en kulturskatt med starka band till Norrbotten. Anledningen till att vi vill visa upp konstverken i både fysisk och digital form är att vi vill möjliggöra för så många som möjligt att njuta av de olika konstnärernas genuina, olikartade och inte minst fantastiska konstverk.

Vi önskar dig stort nöje med den här boken!

LF Norrbotten

Det var den sista måndagen i juni månad 2003.

Några dagar tidigare hade medlemmarna i den ideella föreningen som drev konstgalleriet i Storforsen bjudit in till vernissage inför sommarens utställning. Väggarna i galleriet var fyllda av konstverk signerade Lars Pirak, Erling Johansson, Lena Nallo, Ulrika Tapio Blind och många fler.

På egen hand hade entusiasterna i föreningen först räddat den gamla flottarstugan från rivning och sedan med hjälp av hundratals oavlönade arbetstimmar bedrivit galleriverksamhet på denna vidunderliga plats intill den brusande forsen i tio år.

Just den här måndagen var det Kerstin och Carl Jansson i Vidsel som ansvarade för att hålla galleriet öppet. Intet ont anande låste de upp dörren till den gamla flottarstugan. De såg några konstiga märken vid låset, men det var först när de upptäckte att lamporna därinne lyste i sommarljuset som de förstod att något hade hänt.

– Vi fick en verklig chock, säger Kerstin Jansson och berättar om obehaget när de steg in i galleriet och såg de vitmålade timmerväggarna gapa tomma, liksom alla montrar som varit fyllda med slöjd och konsthantverk.

Galleri Storforsen hade utsatts för en konstkupp. Tjuvarna hade inte lämnat några spår efter sig. Trots polisens efterforskningar var och förblev konstverken borta.

Efter att ha värderat konsten betalade LF Norrbotten ut försäkringsbeloppet till Galleri Storforsen som i sin tur ersatte konstnärerna för deras förlust. Därmed var saken utagerad för försäkringsbolagets del.

Lite omtumlade fortsatte medlemmarna i Galleri Storforsen sin verksamhet. Redan nästa sommar återvände både konstnärer och publik till galleriet som fortsatte att hålla öppet ända fram till 2009.

En av dem som besökte Galleri Storforsen under de här åren var polisen och kriminalteknikern Petra Freudenthal. Lockad av sambon och kollegan Jan Lundmark flyttade hon 2006 den långa vägen från Skåne till Norrbotten för ett jobb som kriminaltekniker med placering i Luleå.

Första dagen på jobbet stod hon och såg snön falla i stora flingor utanför fönstret på Rättscentrum medan hennes mamma meddelade att hon fortfarande låg kvar i solstolen ute på altanen hemma i Ystad. Några dagar senare såg Petra Freudenthal en stor björn köras in på ett släp genom grindarna till polishuset. Livet i norr kändes minst sagt exotiskt och annorlunda.

Året därpå valde hon att avbryta sin första sommarsemester i Norrbotten. Vädret var uselt och hon bad att få komma in och jobba igen.

Tillbaka på jobbet får hon order om att åka upp till Kangis utanför Överkalix för att genomföra en brottsplatsundersökning. Två män hade börjat bråka under marknaden i Överkalix. På natten hade den ena av antagonisterna kört hem till den andre i sällskap av några kompisar och ett basebollträ. När han närmar sig huset avlossas två skott från en Magnumrevolver och träffar honom så illa att han senare avlider.

Petra Freudenthal och hennes kollegas uppgift var att säkra spår utomhus. Hennes första intryck var att tomten och fastigheterna såg så välskötta ut. Hela miljön präglades av ordning och reda, det kändes påkostat och rejält.

Kriminalteknikerna hittade skador på ett fönster och Petra klev upp på en terrass och kikade in. Hennes blick föll direkt på några tavlor av Lars Pirak.

– Jag fick inte ihop det. Här bodde en 30-årig man, varför samlade han på konst av Lars Pirak? Dessutom hängde tavlorna konstigt och jag tänkte att så där hänger inte en konstsamlare sina bilder. Magkänslan sa att något var väldigt fel, berättar Petra Freudenthal som fortsatte arbetet med att säkra spåren utomhus medan hon gick och grunnade på vad det egentligen var hon hade sett.

Då kom hon plötsligt ihåg att hon hade hört talas om en stor konstkupp på det där galleriet i Storforsen hon besökt tidigare. Kunde bilderna på väggarna inne i huset ha något att göra med den kuppen?

Hon tog upp sin telefon och ringde förundersökningsledaren i Luleå. Berättade om sina misstankar och bad att få tillstånd att gå in i huset och kolla upp konsten. Kanske kunde de klara upp ytterligare ett brott nu när de ändå var på plats?

Men chefen tyckte annorlunda. Kriminalteknikerna återvände till polishuset i Luleå.

– Medan vi satt där i bilen började jag bli riktigt arg, jag kände verkligen att jag var något på spåret, säger Petra Freudenthal.

Tillbaka i Luleå gick hon in till förundersökningsledaren och argumenterade för saken. Dagen efter kunde hon återigen styra kosan till Kangis, nu med ett beslut om husrannsakan i handen.

Inne i huset började hon plocka ner tavlorna. Mycket riktigt – de bilder som hängde fullt synliga i huset visade sig alla komma från galleriet i Storforsen.

Utanför sovrummet på andra våningen tog raden av tavlor plötsligt slut. Inne i sovrummet tronade en stor vattensäng.

– Jag blev misstänksam direkt. I sagorna brukar ju alltid draken ruva på sin skatt. Och det där med att man gömmer sina pengar i madrassen är inte bara ett talesätt, det stämmer faktiskt. Så jag tänkte att den där sängen gömmer något, vi måste tömma den!

Än en gång förde intuitionen henne rätt. På en specialbyggd ställning under den tjocka vattenmadrassen hittades en hel bunt av de konstverk som stulits från Galleri Storforsen fyra år tidigare. Därmed var konstkuppen uppklarad.

Visserligen hävdade fastighetsägaren som senare dömdes för mordet att han hade köpt tavlorna i god tro och att de var hans pensionsförsäkring. Men LF Norrbotten som hade betalat ut ersättning för bilderna ansåg att rätten till konstverken var deras, något som också blev rättens beslut.

Där hade historien kunnat sluta, med en norrbottnisk konstskatt i en källare på ett försäkringsbolag i Luleå. Bilder som kanske hade kunnat säljas vidare, skingrats för vinden till enskilda ägare.

Men den här berättelsen tog en annan vändning. Hur det hela gick till säger sig ingen riktigt veta. Kanske kan man säga att LF Norrbotten såg möjligheten att skapa något för länet när de plötsligt blivit ägare av verk från en hel utställning med konst från Norrbotten. Så varför inte packa upp konsten från källaren och hänga upp den på väggarna i Luleå-kontoret? Och varför inte fortsätta samla på samtida norrbottnisk konst och bygga upp en samling tillgänglig inte bara för kunderna, utan för alla som vill komma förbi och titta?

Genom åren har denna unika konstsamling växt till att rymma över 150 verk signerade norrbottniska konstnärer.

Så kan ett stycke norrbottnisk konsthistoria också skrivas.

Sture Berglund. *Strandpartitur / Sandgrönnorna, Luleå skärgård 2014.* Akvarell (bilden är något beskuren).

NORRBOTTENSKONST

Ann-Louice Abrahamsson

Född i Kiruna 1969.

På avstånd tänker man kanske foto, men det här är en akvarell skapad av Ann-Louice Abrahamsson från Kiruna. Det här är Vittangi by. Titta gärna på träden, som står där med sitt snötyngda glitter intill husen. Och ljuset, det sparsmakade i vinterkylan, man riktigt känner temperaturen. Det ser så vackert och stilla ut, ändå så vardagligt på samma gång.

Ann-Louice Abrahamsson vill gärna visa oss just det här vackra som vi omges av dagligen, men som vi kanske inte alltid är medvetna om. Hon vill helt enkelt väcka oss ur hemmablindheten. Inte minst för det sista, tänker man gärna på Elis Aidanpää, även han en målare av vardagen i Kirunatrakten.

Och det gör hon via en mycket svårbemästrad teknik: akvarellen. Ann-Louice Abrahamsson eftersträvar att måla av verkligheten precis som den ser ut. Men akvarell är ett komplicerat hantverk, där varje nytt penseldrag innebär en risk. En akvarell kan alltid bli bättre, säger hon själv, och just däri ligger utmaningen.

Tillsammans med sin bror har hon också designat och byggt en egen svit i Jukkasjärvis is-hotell vintern 2014-2015. Ann-Louice Abrahamsson är utbildad på konstlinjen vid Sunderby folkhögskola.

Vittangi. Akvarell

Elis Aidanpää

Född i Kiruna 1932.

Som ung flyttade Elis Aidanpää tillsammans med familjen till Karhuniemi, där han sedan skulle komma att bo under resten av sitt liv. Med tiden byggde han och hustrun Birgit ett eget hus på gården, där han senare skulle komma att uppföra flera byggnader.

Elis var en mångsysslare som tidigt försörjde sig på affärer, bland annat sålde han fisk som han köpte in från Norge. Han började måla tidigt, först i olja men gick senare över till akvarell och han slog igenom som husmålaren som reste runt i bygderna och målade av gamla hus. Många av de miljöer han dokumenterade är försvunna sedan länge.

Elis Aidanpää hade genom åren många utställningar både i länet och runt omkring i landet och finns representerad bland annat på ABF-huset i Stockholm och på Rymdhuset i Kiruna.

Hemma på gården i Karhuniemi uppförde han över 20 byggnader och flyttade även dit ett antal gamla kulturbyggnader. Där hade han också ett eget galleri där besökarna fick sig till livs många intressanta historier – Elis Aidanpää var en duktig berättare. Som konstnär har Elis Aidanpää uppskattats för sina himlar och horisonter.

Akvarell

Akvarell

Anders Alm

Född i Kiruna 1955.

Anders Alm är en frilansfotograf som har sina rötter i en dokumentärfotografisk tradition. Genom åren har det kommit att bli många dokumentära projekt som sällan genomförts på uppdrag av någon beställare, utan ”av eget tvång och på egen risk”. Projekt som kommit till uttryck i flera böcker, utställningar och tidningsartiklar.

Det är det där speciella ögonblicket han alltid söker. Ögonblicket när allt stämmer; ljus, tillfälle, kroppsspråk, miljö – allt sammanlänkat till en helhet. Dessa bråkdelar av en sekund när tiden står stilla.

Den här bilden, *Emils hus* är hämtad från ett projekt kallat *Den barnlösa byn*, som Anders Alm genomförde tillsammans med författaren, journalisten och numera forskaren och professorn Lars Elenius i början av 1990-talet. Tillsammans dokumenterade de under ett par års tid byn Vettasjärvi.

Interiören är hämtad från ett övergivet hus där en man som kallade sig själv Emil Annorlunda hade bott. Där inne hade tiden stått stilla och på väggen såg Anders detta underbara stilleben som berättade så mycket om Norrbotten och Tornedalen. Dokumentationsarbetet resulterade i flera utställningar och i boken med titeln *Den barnlösa byn* där *Emils hus* också blev omslagsbild. 1996 nominerades boken till ”Bästa fotobok” av Svenska Fotografers Förbund.

Emils hus. Fotografi

Anna Almqvist

Född i Boden 1963.

Det finns mycket som är speciellt med Anna Almqvists måleri och i hennes bildvärld. Hela tiden hittar man nya saker att titta på i varje bild medan man funderar över om motiven rör sig eller inte, vad de föreställer, vad det egentligen är man ser. Och ljuset kommer, precis som på den här bilden, nästan alltid bakifrån – som betraktare tittar man alltså ut eller upp mot ljuset.

Hennes teknik är också speciell. Hon målar i akvarell, använder i stort sett bara tre färger – gult, blått och rött – och en otroligt fin pensel. Arbetet är tidsödande, vilket Anna själv tycker är själva poängen.

Kanske är det just det där med tidsåtgången som gör att hon istället för titlar använder sig av datumet för när bilden färdigställdes? Just den här akvarellen från den 2 april 2008 målade Anna Almqvist inför en utställning på Konsthallen i Luleå 2009. Då befolkades hennes bildvärld av organisk växtlighet och snåriga djungler. Att skapa två stora akvareller av det här slaget tog henne nästan en hel vår.

Anna Almqvist, som är utbildad grundskollärare, har studerat på Nyckelviksskolan (linjen för bildinformation) och konst vid Santa Barbara City College Adult Education i USA. I övrigt är hon autodidakt.

2 Apr-08. Akvarell

Jette Andersen

Född i Odense, Danmark, 1949.

Än en gång har konstnären Jette Andersen, född i danska Odense och sedan många år bosatt i Sandnäset utanför Luleå, låtit sig inspireras av sin barndoms bilder. I det här fallet är det hennes mammas första fotoalbum från 30-talet. Tidigare har hon utgått från andra barndomsbilder, som målarböcker och bokmärken – populära konstbilder som för generationer av kvinnor framkallar starka associationer.

Det här verket är en del av projektet *Något om min mamma*, som visades i Konsthallen i Luleå 2008. I sin mammas fotoalbum hittade hon svartvita foton insatta utan kronologi, dateringar eller kommentarer. Men till vissa foton fanns dock muntliga berättelser, ofta samma historier som berättades om och om igen, medan andra förblev historielösa. Nu ställer Jette Andersen själv frågorna genom att blanda olika miljöer och tider till en fragmentarisk berättelse med sin mamma i centrum, verket heter *Minnena ser dig*. Flickan med rosetten i håret längst ner till höger har också blivit en skulptur som bland annat visats på Liljevalchs vårsalong.

Jette Andersen, som också är utbildad och verksam som arkitekt, har genom åren ofta arbetat tematiskt och i skiftande tekniker. Undersökt ett ämne på djupet, gestaltat det i måleri, ibland med tillägg av tyger och andra material, och i skulpturer av brons och gips. Under senare år har hon bland annat jobbat med utgångspunkt i händer och handens magi, något som också startade med ett minne från barndomen av hennes mammas och mormors händer på ett litet bord som användes för seanser.

Minnena ser dig. Olja

Agneta Andersson

Född i Kiruna 1958.

Agneta Andersson från Kiruna vilar starkt i en textil tradition – utbildad på Högskolan för design och konsthantverk, HDK, i Göteborg – även om materialen genom åren varit andra än de traditionella. Till exempel som när hon gjutit in textil i glas, eller fört in glas i textil – hon gillar att röra till vedertagna begrepp och att skapa motsatser där de olika materialens egenskaper plötsligt blir tydliga och drabbande. Där de kommer till sin rätt.

Här har hon skapat en spets, ett broderi, som man först tror är gjord av trådar. Går man lite närmare får man för sig att det är ett tryck, men inte heller det stämmer.
Agneta Andersson har helt enkelt målat en bild av en spets, otroligt detaljerat, tråd för tråd med färg.

Agneta Andersson är en drivande kraft bakom skapandet av ett konstmuseum i norr och är tillsammans med bland annat Victoria Andersson (hennes syster) och Britta Marakatt-Labba medlem i konstnärsgruppen Koncentrat där också Lena Ylipää, Anita Mikko, Lena Stenberg, Annasofia Mååg och Anita Ylipää ingår.

Upprepning I. Akryl

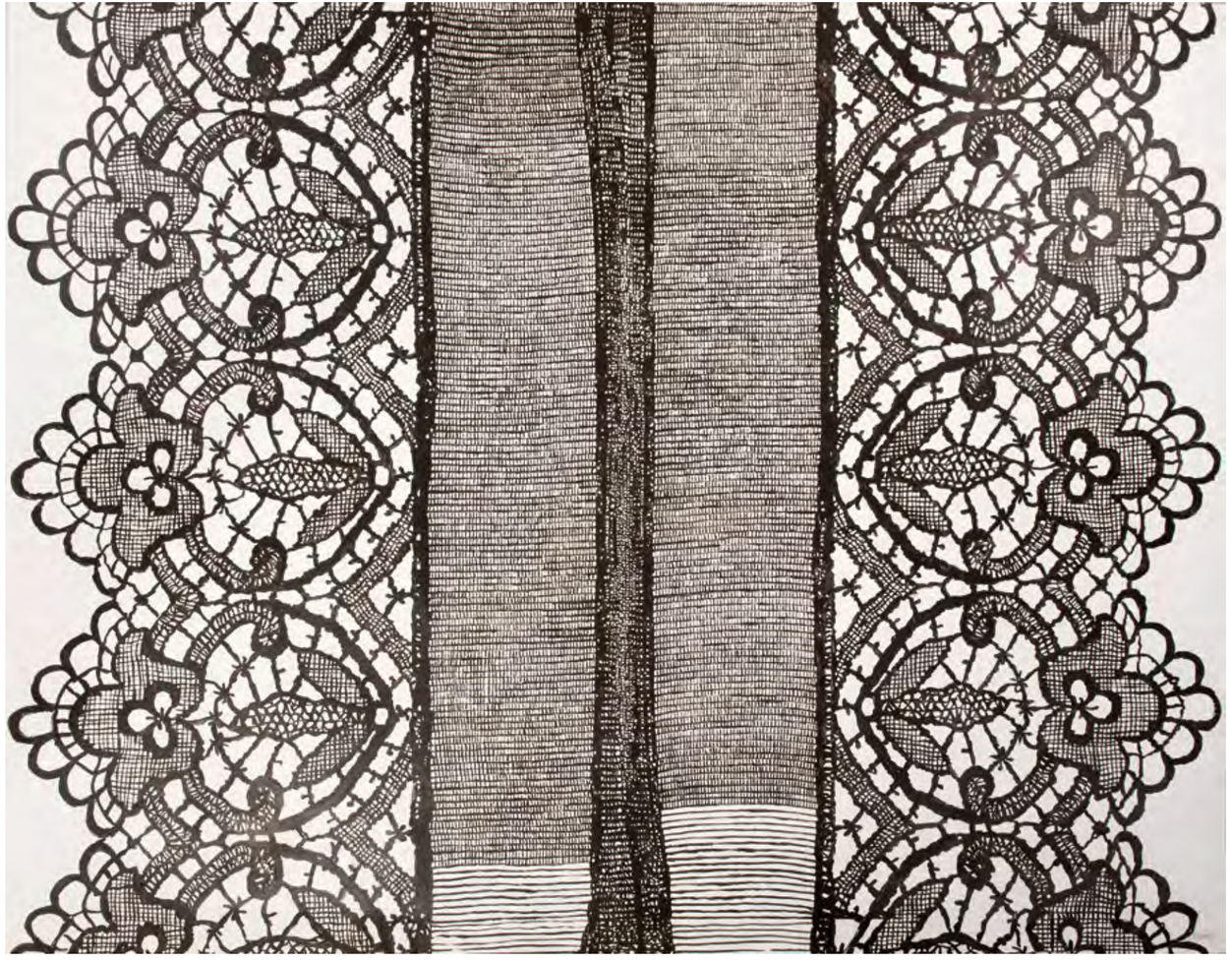

Inger Andersson

Född i Överkalix 1940.

Inger Andersson är grafiker, van att hantera stora plåtar, tryckpressar och allt som krävs i den arbetsamma process som hör just hennes konstform till. Hon är en mycket skicklig grafiker, som ofta anlitats av kollegor för att bearbeta deras koppargravyrplåtar.

Tidigt i sitt konstnärskap uppmärksammades hon för sina målningar av Gammelstad och Svartöstaden och vid sidan av grafiken har hon också arbetat med emaljer och objekt.

Beröringen 20 ingår i serien Beröringar som Inger Andersson började arbeta med i mitten av 1990-talet. Serien innehåller en räcka av associationer från den sinnliga, till och med erotiska, beröringen av kyssande läppar till spår, tecken och fingeravtryck förmedlade från anfäder och anmödrar över tidens djup. Vi är inte ensamma och utlämnade, vi ingår alla i ett sammanhang där allting hänger ihop. En kedja av generationer som alla lämnar spår efter sig. Vårt mest personliga, mest påtagliga spår är fingeravtrycket som går igen i många av bilderna i Inger Anderssons serie.

Tekniken är akvatintetsning som här består av ett flertal tryckplåtar.

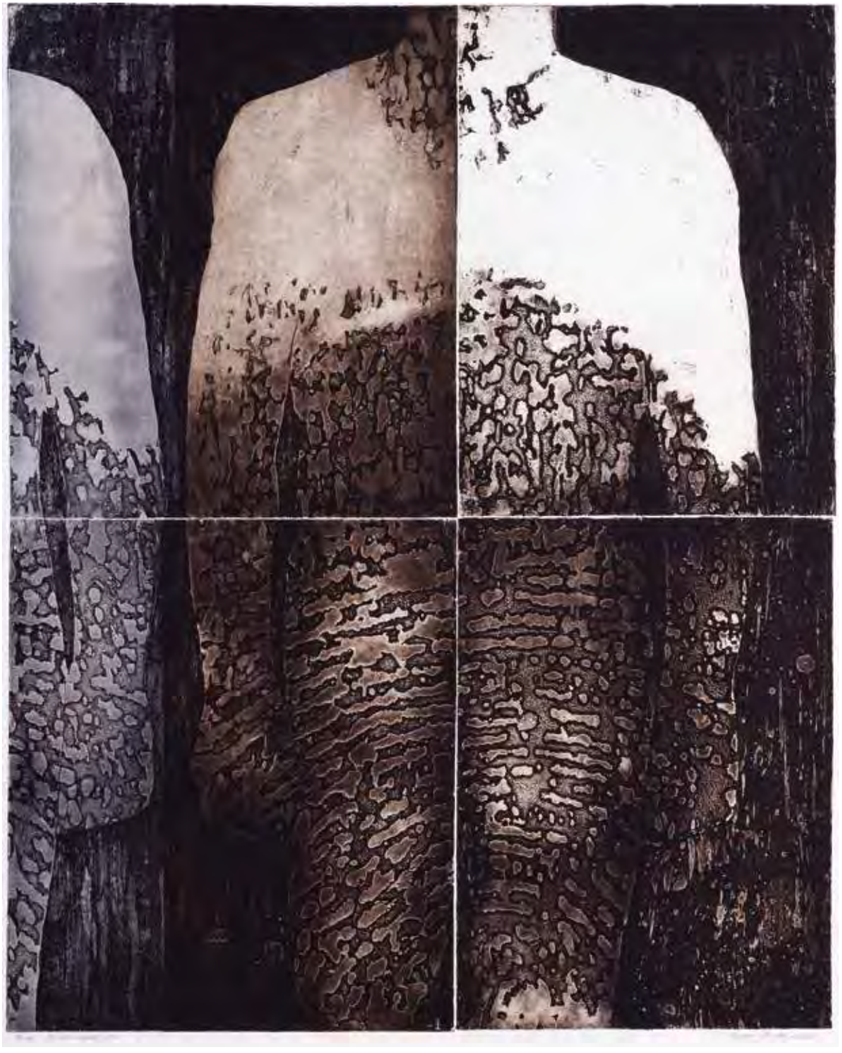

Beröringen 20. Akvatintetsning

Victoria Andersson

Född i Kiruna 1971.

Broderiet, med sina uråldriga rötter, har på senare år fått något av en renässans inom konsten. Det tidskrävande arbetet med att fästa stygn efter stygn för att bygga upp linjer och ytor där tunna trådar ger nerv, skapar en särskild dimension åt dessa verk.

Victoria Andersson var tidigt ute med broderiet och hon är numer en av Norrbottens mest framträdande konstnärer.

Victoria Andersson växte upp i Kiruna och har studerat vid Högskolan för konst och design, med inriktning textil, i Göteborg.

I hennes händer blir broderiet ofta en berättelse eller en plötslig ögonöppnare som saktmodigt växer fram under många långa arbetstimmar.

Hennes stora inspirationskälla är norrbottnisk kultur, natur och struktur och under återkommande perioder har hon arbetat med hockey som tema. Här har hon skapat ett collage med titeln *Avbytarna*, som handlar om dem som väntar på sin tur.

Underlaget är en vanlig bordsduk, som de flesta av oss har en relation till. Hockeyspelarna ser inte alls ut som de brukar, de har glittriga shorts, rutiga skjortor, solglasögon och gammeldags skridskor. Kombinationen av material och uttryck skapar både komik och eftertanke – en känsla som ofta infinner sig när man tittar på Victoria Anderssons verk. Vilka är de här hockeyspelarna egentligen? Och är det bara män, eller?

Victoria Andersson är också medlem i konstnärsgruppen Koncentrat, som har sin utgångspunkt i Kiruna, där bland annat Britta Marakatt-Labba och Agneta Andersson också ingår.

Avbytarna. Broderi, Applikation

Isak Anshelm

Född i Linköping 1988.

Isak Anshelm utexaminerades från Kungliga Konsthögskolans masterutbildning i fri konst 2017 och bor och verkar sedan några år tillbaka i Jämtön.

Utgångspunkten för hans måleri är antropocen – det vill säga den föreslagna geologiska epok som kan definieras som den tid då människans verksamhet globalt har påverkat jordens klimat och ekosystem (om antropocen blir vetenskapligt accepterad som geologisk epok, kommer den att efterträda den nuvarande holocen).

Från denna tematiska utgångspunkt har Isak Anshelm de senaste åren arbetat med ett antal olika projekt. Ett av hans senaste arbeten, *A Sea of Regret*, innehåller en serie marinmålningar, som detta verk ingår i.

Den ursprungliga idén med projektet var att försöka utforska människans benägenhet att betrakta hav metaforiskt – snarare än att se havet som något i egen rätt, utan kopplingar till det så kallade mänskliga. Syftet var att försöka göra en serie ”porträtt” av hav i olika tillstånd utan att låta någon förförståelse av havet påverka bilden. Enligt konstnären själv skulle det visa sig vara i det närmaste omöjligt.

A Sea of Regret XIII. Olja

Cecilia E. Arnqvist

Född i Luleå 1987.

Cecilia E. Arnqvist visade tidigt intresse för teckning, måleri och alla slags formbara material. Redan från början fann hon sin motivvärld i ett annat starkt intresse som följt henne genom livet: djur och natur.

Utbildad vid Sunderby konstskola och senare i attributmakeri vid Luleå tekniska universitet i Skellefteå, där hon bland annat gjorde praktik på ett företag i Köpenhamn som specialiserar sig på att göra högklassiga och anatomiskt korrekta skulpturer av såväl utdöda som nu levande organismer.

Inspirerad av främst norrbottnisk natur – mönster, texturer och små fina detaljer i mossa, lavar, grenverk, fiskfjäll, snö och fjädrar målar hon i tusch och akvarell. Ofta i stora format, med fina bläckpennor och bladguld på akvarellpapperet. Idéerna till målningarna kommer ofta från något som liknar något annat. Som till exempel denna *Fjällröding*, där stjärnhimlen blänker över granarna i skymningen.

Idéerna får gro länge och varje målning tar många hundra timmar att färdigställa. Allt eftersom hon målar växer nya detaljer och idéer fram.

Fjällröding, Tusch/akvarell

Tex Berg

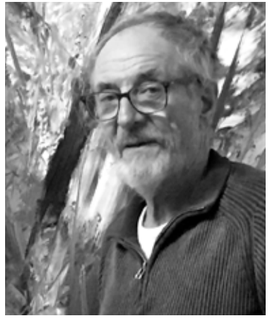

Född i Jämtön 1933.

Efter uppväxten i Jämtön flyttade Tex Berg ner till Stockholm för att utbilda sig på Konstfack 1953–1959. Därefter flyttade han, som vid det laget dessutom hunnit bli en framgångsrik backhoppare och bland annat svensk juniormästare, i början av 1960-talet till Boden som nyutexaminerad bildlärare. Därmed representerar han en ny och viktig utvecklingsfas i det norrbottniska konstlivet, en generation av högskoleutbildade konstnärer som valde att slå sig ner och verka i sitt hemlän.

Tex Berg har betytt mycket för måleriet i Norrbotten, inte minst genom sina många kurser som han hållit genom åren för andra verksamma konstnärer.

Han brukar säga att han har en realistisk syn på sina bilder och menar med det att han som målare alltid måste ha en förankring i verkligheten. I grunden finns alltså ett upplevt motiv som han bearbetar och omarbetar till den bild han är ute efter.

Tex Berg går in i sin ateljé utan planläggning, men med en stark motivation efter naturupplevelser eller inspirerande möten med spännande människor. Det är energin i dessa möten och kraften i landskapen som han försöker fånga i sina bilder, en laddning som han hoppas ska fortplanta sig till oss som betraktar bilderna.

I femtio år bodde Tex Berg i Norrbotten där han efter åren i Boden flyttade tillbaka till sitt barndomshem i Jämtön. I många år tillbringade han delar av året i sitt torp i Småland, dit han senare flyttade.

Den här bilden heter *Kust*. Som född och uppväxt vid kusten såg han alltid öppningen mot havet som en frihetsresa.

Kust. Olja

Sture Berglund

Född i Piteå 1937.

Sture Berglund från Piteå är en verklig nestor i det norrbottniska konstlivet. Han har starka bindningar till det norrbottniska kustlandskapet som han under ett helt liv försökt tolka med hjälp av bilder och gestaltningar. Samtidigt som han känt lusten att fånga naturens skönhet och inneboende väsen, har Sture Berglund också försökt tyda och förstå dessa teckens många gånger glömda budskap i teckningar, grafik och målningar. Men också i offentliga utsmyckningar och i miljögestaltningar av bland annat olika trafik- och gatumiljöer, till exempel Uddmansgatan i Piteå, rondellen vid infarten till Kalix, känd i folkmun som Kråkfällan och rastplatsen vid Harrbäcken.

Sture Berglund, som är utbildad på Konstfack och i grafik på Konsthögskolan, fick också under några år det prestigefyllda uppdraget att skapa diplomen till Nobelpristagarna i kemi och fysik. Genom åren har han ofta samarbetat med forskare, arkitekter och formgivare i olika vetenskapliga och gestaltande projekt.

Den här akvarellen föreställer ön Sandgrönnorna, som varit målet för många av Sture Berglunds seglatser genom åren. Den är en ung, låg, sandö som första gången återfanns på ett sjökort från 1701. På Sandgrönnorna har han studerat landhöjningen och dess effekter, något som syns väldigt tydligt just på den lilla ön med sina slumpartade utplacerade stenar som i Sture Berglunds akvareller liknar ett partitur, ett notblad med alla stämmorna i ett musikaliskt verk inritade. Och eftersom han tycker om att samarbeta både med vetenskap och konst har han inlett ett musikaliskt samarbete med musikern, tonsättaren och dirigenten Susanna Lindmark kring just dessa akvareller.

Foto: Maria Fäldt

Med åren har Sture Berglund blivit allt mer sparsmakad i sin konst och det händer att han frågar sig själv hur långt han egentligen kan gå. ”Samtidigt vet jag att landskapet inte behöver några överdrifter, betraktaren fyller själv i”, säger han.

Under hela sitt skapande liv har Sture Berglund fört noggrann loggbok om sina iakttagelser i naturen. Några av dem kunde vi läsa i boken *Skärgårdstecken*, som kom ut 2003. Om den här oljan *Spegling* skriver han: ”…vi söker natthamn och finner lä i vikens östra, inre del. Motljushimmel och öns alskogsbård tonar i ett slags Coltraneblått ackord…”.

Spegling. Olja

Bottniskt landskap. Akvarell

Strandpartitur / Sandgrönnorna, Luleå skärgård. Akvarell

Desireé Bergström

Född i Luleå 1962.

Som konstnär intresserar sig Desireé Bergström från Gammelstad för de känslor och tankar vi bär på, men som vi inte hittar ord för. Hon tänker sig bilden som en öppen scen, ryckt ur sitt sammanhang, där det avgränsade rummet är nuet. Motivet bygger hon sedan upp kring frågor om vad som har hänt, vad som kommer att hända och varför. Bilden blir en berättelse utan ord som betraktaren kan ta del av utifrån sina egna erfarenheter.

Desireé Bergström, som bland annat gått Solviks folkhögskolas konstlinje och många grafikkurser, har genom åren gått från ett renodlat grafiskt uttryck till ett experimenterande med det grafiska uttrycket invävt i olika blandtekniker. Som här, där hon använder delar av grafiska blad som återbrukas i nya former, klipper och klistrar, målar och tecknar. Resultatet blir mycket fint, det riktigt lyser om hennes måleri, trots flera mörka partier.

Fjäril. Collage

Matsåke Bergström

Född i Norrfjärden 1948.

Matsåke Bergström är född och bosatt i Norrfjärden där han också har eget galleri. Han är autodidakt och från sin utgångspunkt i det norrbottniska ladriket mitt emellan skärgård och skogsrike säger han sig ha tre outsinliga källor för sitt skapande. Ett brinnande fågelintresse dominerar motivvalet och åtskilliga är de tidskrifter han medverkat i genom åren, dessutom har han illustrerat flera fågelböcker. Matsåke Bergström har varit verksam som konstnär på heltid sedan 1970.

Det krävs en mycket duktig tecknare och målare för att åstadkomma en bild som denna. Matsåke Bergström kan inte bara sitt hantverk, han kan också sina fåglar. Här är han ute i tjäderskogen och studerar tjädertuppar, som också är bildens namn. Tekniken är akvarell och goache (täckande vattenfärg). Titta särskilt på tupparna i förgrunden, hur mjukt dunet är, hur fjädrarna blänker. Se också hur han utelämnat vissa partier, låtit dem vara helt vita. Samtidigt som han dokumenterar fåglarna precis som de ser ut, ägnar han sig också åt ett friare måleri med ett spännande ljus i bakgrunden. Stämningen är nästan kuslig när de två tjädertupparna kämpar på liv och död som två forntida gladiatorer, medan hönorna och världen håller andan.

Den här gåsstudien, *Till en bläsgås* gjorde han redan 1990 och den är ett fint exempel på de många illustrationer han gjort både i böcker och i tidskrifter.

Här är självklart fågeln i sig det viktiga, men kompositionen är också väsentlig, gör bilden mycket levande.

Till den här studien har Matsåke Bergström också skrivit en text där han beskriver hur han studerar gåsen genom de glesa stockarna i en lada, där flera generationer under 150 års tid suttit och tittat på gässen som stannat till på sin resa norrut.

Till en bläsgås. Blyerts, pastell och sepia

Tjädertuppar. Akvarell/Gouache

Magnus Björkbom

Född i Luleå 1980.

Efter sina studier på Sunderby folkhögskolas konstlinje hade Magnus Björkbom tänkt söka sig vidare till någon konsthögskola. Men redan under det tredje året fick en gallerist i Stockholm upp ögonen för den unge målaren, något som resulterade i ett kontrakt som innebar garanterad månadslön och procent på försäljningen. Där och då bestämde sig Magnus Björkbom för att ta chansen och fortsätta att utforska sin egen bildvärld i lugn och ro, något han fortsatt med sedan dess.

Magnus är noga med sina val, vill inte ställa ut för ofta och alltid presentera något nytt och unikt när han väl gör det.

Målningen *Tvillingjordar* anspelar på ett filosofiskt tankeexperiment som går ut på att jorden har en identisk tvilling någonstans i universum. Tanken väcker frågor om mening och definitioner.

Bilden är fylld av rörelser, här rasar nästan en storm. Ändå finns lugnet där och ett otroligt ljus, se bara på vattnet, på himlen och i bordsduken.

Tvillingjordar. Olja

Kristina Björklund

Född i Luleå 1961.

Kristina Björklund från Gammelstad, utbildad på Sunderby folkhögskolas konstlinje, tycker om att göra material så att det ser ut som om det vore något annat. Som här, där man kan tro att det är sten, kanske mosaik, tyger och annat. I själva verket är allt skapat av papper som hon river och limmar, målar med akrylfärg och bygger steg för steg till dessa egensinniga bilder. Ett oändligt pusslande, hela tiden föränderligt.

Verket *Famn* tog sin början i en känsla av att sola på en klippa, men förvandlades under arbetets gång till något som handlar om att omsluta och lyfta. Därav titeln.

Famn. Papper och akryl

Jens Bäckström

Född i Luleå 1979.

Jens Bäckström inledde sin karriär som fotograf på Norrbottens-Kuriren. Sedan många år tillbaka driver han den egna fotofirman Eurobild i Luleå där han också har ett eget galleri, länets enda enbart för fotografi.

Dessutom har han ett nära samarbete med många av Luleås fotografer och konstnärer där han producerar högkvalitativa och åldersbeständiga utskrifter, reprofotografering och hologramcertifikat.

Ofta har Jens Bäckström tagit med oss ut i den skärgård han älskar, som här i bilden *Agne*.

Agne. Fotografi

Cai Poulsen

Född i Köpenhamn 1920.

En av de stora kulturpersonligheterna i Jokkmokk: danske Cai Poulsen, född i Köpenhamn 1920 och död i Jokkmokk 1997.

1964 bosatte han sig i Apokatnos stationshus vid inlandsbanan och skapade där en ateljé och en utställningslokal. Han blev med åren en stor kännare av den samiska kulturen och en viktig del av Jokkmokks kulturliv. Cai Poulsen, som gjorde sitt namn CAI till sin signatur som skrevs med versaler på hans målningar, var autodidakt konstnär och grafiker och hade under sitt aktiva konstnärsliv ett flertal utställningar i Sverige, men också i Tyskland, Holland, Österrike, Sovjet och Skandinavien.

Han målade ofta motiv med midnattssol, vinter och norrsken, där ljuset var det viktiga. Den här bilden heter *Ljusspel*.

Ljusspel. Olja

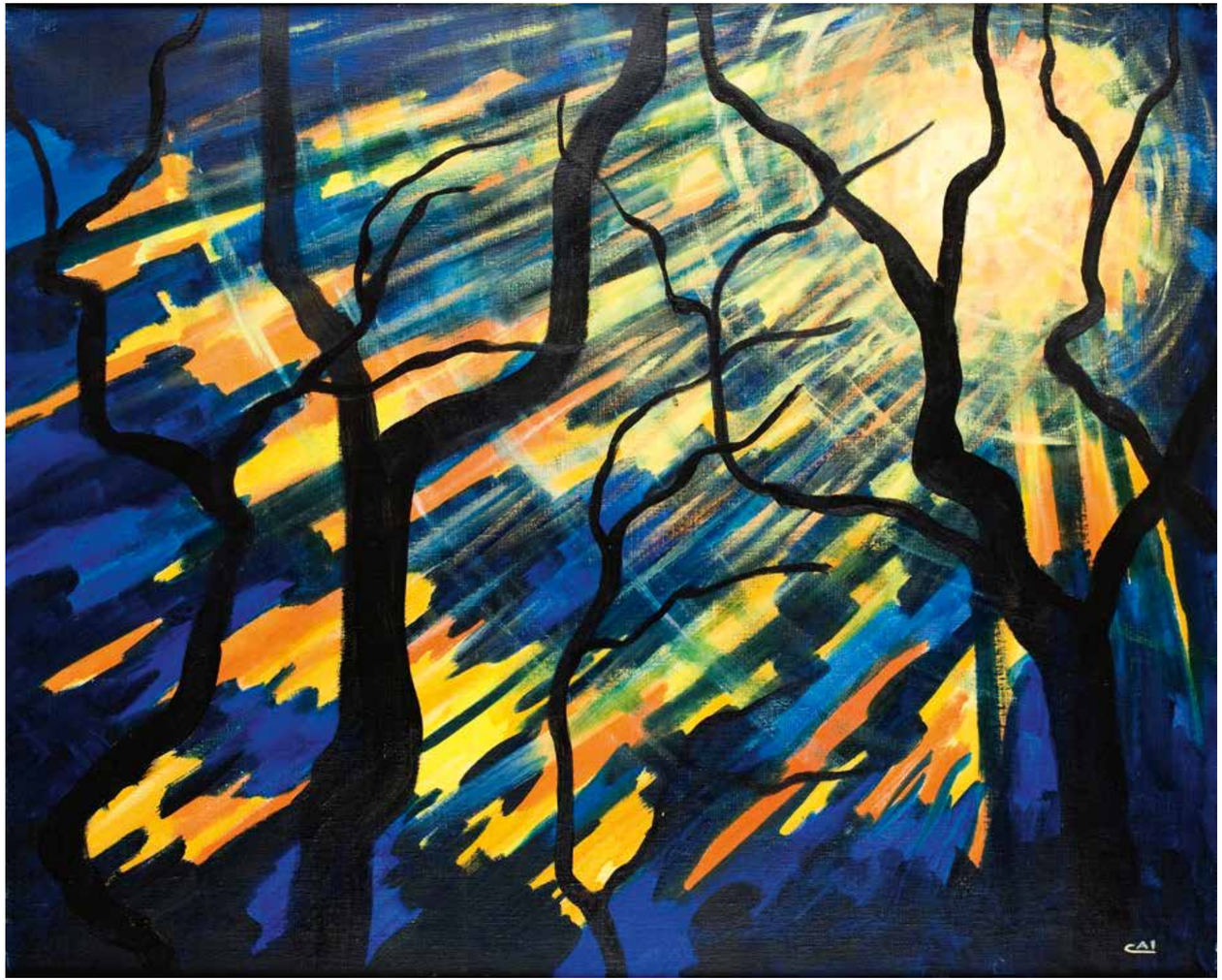

Bryngel Domeij

Född i Lycksele 1956.

Bryngel Domeij kommer från Piteå, där han arbetar halvtid som konstnär och halvtid som bildlärare. Inte för att han vet varför konst är viktigt, men han tror att det är mötet mellan människans inre värld och tankar som bryts mot den yttre verkligheten som fascinerar honom. Som konstnär är han fri att se och reflektera över sitt liv och sin omvärld.

Här har han skapat en serie bilder med ytor och sönderbrutna former, inspirerad av motiv han hittat bland skrot och sopor, men också från bildfragment i tidningar. Under arbetets gång har formerna omvandlats till något annat, antagit egna former utan någon verklighetskoppling.

Ofta har han jobbat med röda färger, men här är det mycket blått, en färg som Bryngel Domeij anser har andlig kraft. Bilderna heter *Blått ljud 1* och *Blått ljud 2* och är målade i akrylfärg.

Blått ljud I. Akryl

Blått ljud II. Akryl

Mikael Dysholm

Född i Haparanda 1954.

Mikael Dysholm från Haparanda är en driven målare med en gedigen utbildning som startade på Sunderby folkhögskolas konstlinje 1980, fortsatte på Nordiska konstskolan i finska Karleby och vidare till Valands konsthögskola i Göteborg.

Mikael Dysholm talar hellre om att han ”gör bilder” än att han arbetar med måleri. Istället för att sätta sig ner och vänta på inspiration jobbar han ofta tematiskt, mot ett mål eller kanske snarare mot en målerisk vision eller idé som han försöker genomföra.

Här har han botaniserat i sin mammas fotoalbum. Serien heter *Minne* och bestod ursprungligen av sju målningar i samma storlek och komposition. Bilderna föreställer mammans klasskamrater, hämtat från ett skolfoto som Mikael Dysholm målat av i svartvitt mot en diffus bakgrund. Ovanför varje bild har han lagt till färgfyllda cirklar som i sig bildar en rörelse, en slags rytm, som lyfter bilderna från ett tillstånd av fotografisk dokumentation till något mycket mer poetiskt.

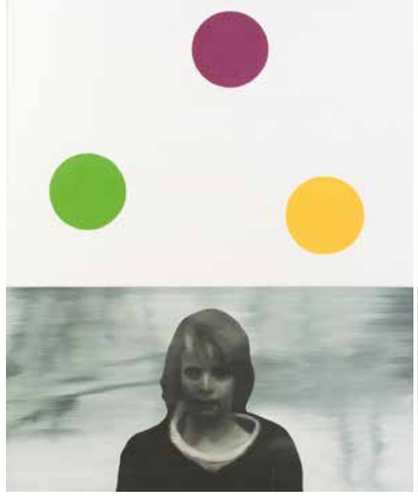

Minne I. Olja

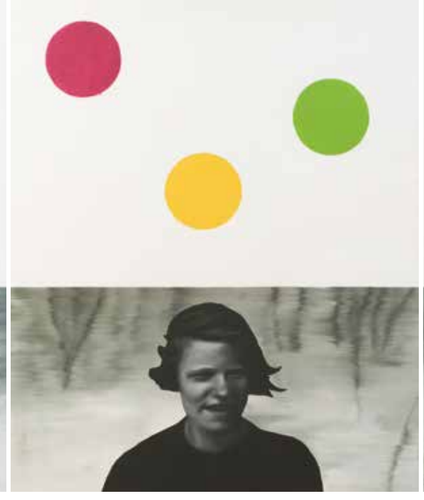

Minne II. Olja

Minne III. Olja

Sara Edström

Född i Luleå 1968.

Sara Edström är en av de stora konst- och kulturprofilerna i Luleå. Aktiv, inte bara som konstnär, utan också som en av medlemmarna i det konstnärsdrivna Galleri Syster tillsammans med bland annat Anja Örn. Liksom Anja Örn ingår också Sara ofta i arrangörsstaben för exempelvis Luleå Art Biennal.

Sara Edström arbetar främst med skulptur i olika format och material och har efter utbildningen på konstlinjen på Sunderby folkhögskola varit verksam som konstnär med ett antal offentliga gestaltningsuppdrag och utställningar.

Till en utställning på Galleri Lindberg gjorde hon fem skulpturala porträtt av sin då 12-årige son. Hans späda pojkkropp, mitt emellan barn och tonåring, och hans långa hår blev även utgångspunkten till utställningens mer abstrakta verk.

Den här bronsreliefen, kallad *Utsnitt*, är en närstudie av pojkens hår. Men kan också ses som ett annat flöde. Kanske en flod, en eld eller ett landskap.

Utsnitt II. Brons

Thomas Efverström

Född i Älvsbyn 1954.

Denna fina bild är skapad av Thomas Efverström, född i Älvsbyn och uppvuxen i Piteå. Numera bor och arbetar han i Stockholm, men också i Mjöfjärden, utanför Råneå. Han är utbildad på Valands konsthögskola i Göteborg, men har också bland annat studerat på Konsthögskolan i Stockholm. Vid sidan av sitt konstnärskap har Thomas dessutom undervisat en hel del, bland annat i formlära på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, på Carl Malmsten – centrum för träteknik och design (CTD) och på Sunderby Folkhögskolas konstlinje.

Den här bilden heter *Linbana* och bör betraktas lite på avstånd. Som många av Thomas Efverströms bilder är också den här väldigt sinnlig och väcker många associationer. Man fångas gärna av ljuset, av färgerna som är lagda lager på lager och skrapade här och där med exakthet för att uppnå de rätta effekterna.

Till sin bild har Thomas Efverström bifogat en dikt av poeten Bo Carpelan, som kanske kan fungera som en ingång för betraktaren:

”Nära hemmet
bara ett vindstråk borta
vägen knappt skönjbar
mörkret fyllt
av främmande röster,
Är du där, hem?”

Linbana. Olja

Elisabet Englund

Född i Luleå 1946.

Elisabet Englund är en skicklig akvarellist som slog igenom med sina stämningsfulla bilder av tornedalska hus i början av 1980-talet.

Hon har ofta jobbat utomhus, haft färger, penslar och papper i en korg, förflyttat sig mellan motiven. Arbetat snabbt, fångat det väsentliga. Elisabet Englunds rörelser är sparsmakade, det ser lätt ut, ändå är akvarelltekniken svår.

Här är en ögonblicksbild av hennes katt som sitter där och myser, målad i akvarell och tusch på kartong. En riskfylld teknik där hon haft modet att lägga den djupt svarta tuschen på fuktig akvarell utan att allt flyter ihop.

Det här är ett motiv som många norrbottningar känner igen. Akvarellen är en av flera som gjorts till reproduktioner som fått stor spridning.

I början av 1980-talet reste Elisabet Englund runt i Tornedalen i en gammal bil, fascinerad av de gamla gårdarna hon såg. Hon tyckte om uttrycket i de gamla husen, det enkla, raka och stolta. Dessutom hade varje hus en historia.

Många tror att Elisabet Englunds Tornedalshus är övergivna, tomma. Men faktum är att de flesta gårdar hon målade var bebodda.

Bakom Aavasaksa är en tidig målning, från början av 1980-talet. Den här bilden hade hon sparat, den är viktig i hennes liv och karriär, men när hon fick höra talas om denna samling tyckte hon att den hörde hit. Speciellt har hon lyckats fånga ljuset, så svårt att få till på en akvarell.

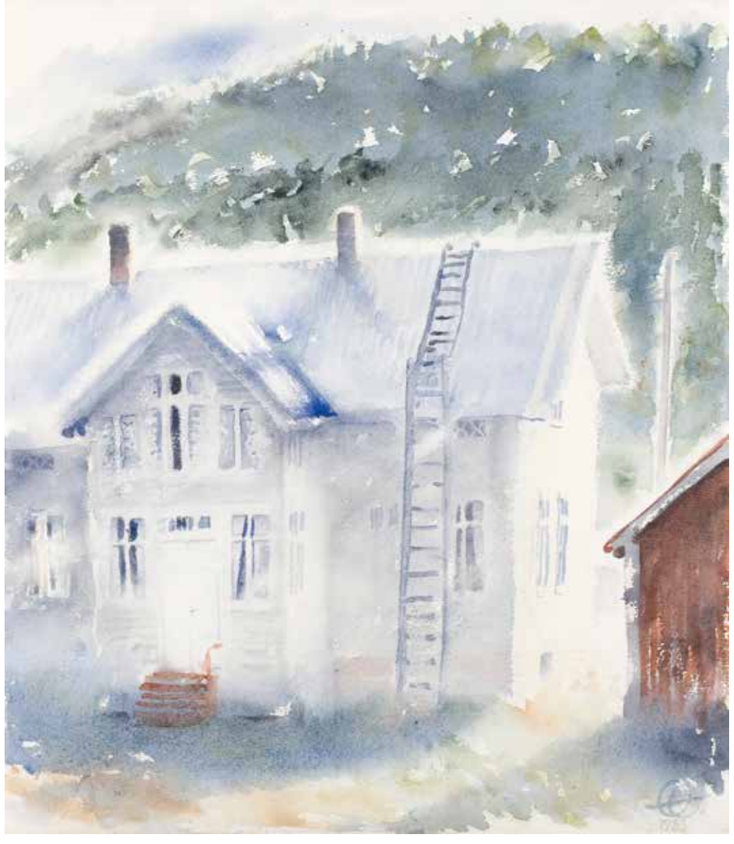

Bakom Aavasaksa. Akvarell

Min katt. Akvarell

Ritva Enström

Född i Tervola, Finland, 1945.

Ritva Enströms bild *Soltrapets* är en av tio i en serie hon kallat *Resan* och som bland annat ställdes ut på Konstens hus 1997. Det är ett linoleumsnitt, en teknik som sällan används för bilder i så stora format som den här.

Bakom varje linoleumsnitt döljer sig ett hårt arbete och Ritva Enström trycker endast ett exemplar av varje motiv. Det innebär att varje blad är ett originalverk.

Hennes bilder växer fram medan hon skär och river i linoleumplattan, sällan använder hon sig av skisser. Och gör hon det är det i form av små, små bilder, stora som tändsticksaskar. Under hårt motstånd från materialet skär hon ut en platta för varje färg. Sedan trycker hon för hand genom att försiktigt lägga ut ett japanskt rispapper på den infärgade plattan och sedan gnuggar hon, trycker och drar med fingrarna för att färgen ska fästa i alla inbuktningar och linjer. Eftersom hon jobbar i så stort format måste hon nästan ligga över tryckbordet för att komma åt.

Mellan varje tryckning måste papperet torka för att sedan läggas ut igen på nästa färg. Det händer naturligtvis att det tunna papperet går sönder. Då är det bara att börja om igen. Ett imponerande arbete, med andra ord.

Ritva Enström är utbildad på Konstlinjen, Sunderby folkhögskola i början av 1970-talet.

Soltrapets. Linoleum

Dennis Eriksson

Född i Luleå 1973.

Dennis Eriksson är verksam som illustratör, animatör och bildkonstnär, både i Sverige och internationellt. Han är utbildad vid Konstfack och Rhode Island School of Design.

Som ung i Luleå slog han igenom som graffitikonstnär. Dennis Eriksson tillhörde bland annat den grupp ungdomar bakom det som kommit att kallas ”Ripanmålningarna” 1987 – bilderna finns fortfarande kvar på betongväggarna på allaktivitetshuset Ripans innergård, Varvsgatan 39. Målningarna var beställda av IOGT-NTO och för några år sedan lämnades en ansökan om kulturminnesskydd av bilderna in till Luleå kommun. Beslutet blev ”ändrad lovplikt” vilket innebär att kommunen måste godkänna om väggarna med graffitimålningarna ska förändras.

Dennis Eriksson skapade också graffitikonst i vägtunneln under Varvsgatan på uppdrag av Luleå kommun 1991. Drygt 20 år senare valde kommunen att sanera bort de välkända bilderna som ett led i nolltoleransen mot klotter, något som kom att uppmärksammas över hela Sverige.

Akrylen *Back from the Hiatus* markerar Dennis Erikssons återkomst till penselmåleriet på duk. Efter att under många år enbart ha jobbat med teckning kändes det befriande och spännande för honom att börja måla igen. På samma sätt som när han illustrerar söker han en bildvärld han tycker om och mejslar fram scenerierna ur fantasin. Visualiserar en slags drömvärld han själv vill vara i.

Back from the Hiatus. Akryl

Jan-Anders Eriksson

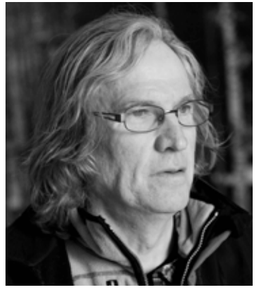

Född i Södra Harads 1944.

I den här samlingen är Jan-Anders, Jatte, Eriksson representerad med två bilder, emaljen *Nattavaara* och oljan *Betraktare*.

Under perioder har Jatte, som är utbildad på Konstfack, arbetat med emaljer. Ett slitigt och komplicerat hantverk som innebär att man smälter in lager på lager av glasfärger på en järnplåt i en ugn som hettas upp till nästan 900 grader. Bara att arbeta med så stora emaljplåtar som Jatte gjort här är beundransvärt.

Som alltid i hans bildvärld fångas man av ljuset, inte sällan lockande och mystiskt. I sina emaljer har han ofta skapat hus – här är det stationshuset i Nattavaara insvept i gåtfull hemlighet. Magiskt och självklart på samma gång.

I oljan *Betraktaren* finns som så många gånger i Jan-Anders Erikssons bilder en figur – en betraktare som här står och spanar ut över landskapet och självklart får en stor betydelse i bilden.

Färgen kommer först när Jatte arbetar, han börjar med ett tunt lager på duken. Sen sätter han sig ner för att betrakta bilden innan han fortsätter – steg för steg, lager på lager. Han målar över, skrapar fram, bygger målningen från grunden. Gärna medan ateljén fylls av musik eller poesiuppläsningar från en imponerande cd-samling.

Det händer att folk säger att Jan-Anders Erikssons bilder är mörka och dystra. På det har konstnären svarat att konsten får vara dyster, allt måste inte vara så himla glatt och roligt.

Som betraktare ser vi det mångbottnade i Jan-Anders Erikssons bildvärld; det svåra och tunga, men också humor och inte sällan en slags magi.

Betraktare. Olja

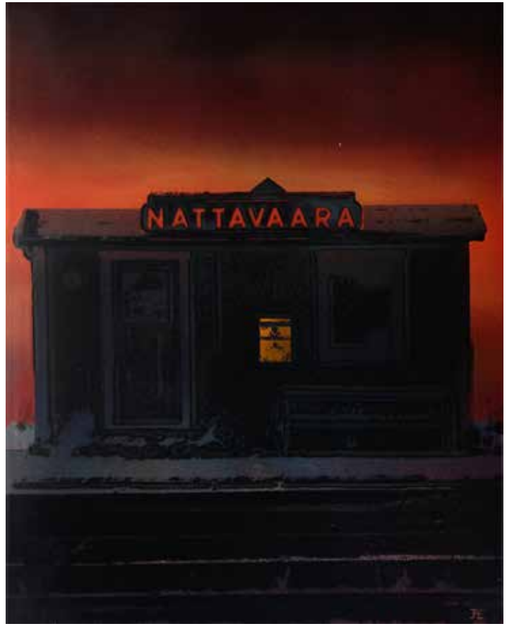

Nattavaara. Emalj

Sonja Eriksson

Född i Södra Harads 1906.

Sonja Eriksson hade inte hållit i en pensel innan hon fyllde 63 år. Då avvecklade hon och maken handelsboden de drivit i många år hemma i Södra Harads och flyttade till Piteå. För att sysselsätta sig gick Sonja en porslinsmålningskurs. Medan de andra satt och målade blommor, målade hon barndomsminnen.

Hennes son, konstnären Jan-Anders Eriksson, föreslog att hon skulle börja måla tavlor istället och hjälpte henne med oljefärger och dukar. Sonja Eriksson målade ur minnet, ljusa bilder från en norrbottnisk by i början av 1900-talet.

När hon hållit på några år upptäcktes hon av konstkännaren Gunnar Hellman med eget galleri nere i Stockholm. Det var 70-tal och folkkonsten, liksom folkmusiken, var på modet och efterfrågan på naivister var stor. Sonja Eriksson fick ställa ut både i Stockholm och Paris och blev intervjuad i Dagens Nyheter.

Hon dog i Gammelstad kort före sin 90-årsdag 1996.

Vinter. Olja

Staffan Forssberg

Född i Luleå 1946.

En gång var Staffan Forssberg den förste marknadschefen någonsin vid en svensk regionteater i sin hemstad Luleå. Arbetsplatsen var naturligtvis Norrbottensteatern och efter några år söderöver, där han bland annat arbetade som kultursekreterare i Karlskrona och kulturchef i Härnösand, återvände han norrut igen för att bli kulturchef i Luleå. Här har han också arbetat på reklambyrå och inte minst som så kallad idé- och konceptutvecklare med eget företag.

Sedan 2003 är Staffan Forssberg, som är utbildad konstpedagog på Sunderby folkhögskola, konstnär på heltid. En av hans specialiteter är vad han kallar Rubby-mades, det vill säga frottage på readymades – alltså färdiga massproducerade föremål som en konstnär valt ut och upphöjt till konst, ett begrepp som myntades av Marcel Ducamp, han med urinoaren i Paris 1915. Tekniken frottage, som fick sitt franska namn när den introducerades i måleriet av konstnären Max Ernst, har nog de flesta av oss provat på någon gång. Det går helt enkelt ut på att man lägger ett papper eller dylikt ovanpå ett föremål i relief och sedan gnider man papperet med kol, krita eller liknande för att få fram bilden.

Staffan Forssberg väljer gärna sina motiv från gatan. Som här, där han lagt sig på knä framför ett verklighetens gatubrunnslock märkt Tele och skapat en bild med hjälp av en grafitkrita på duk.

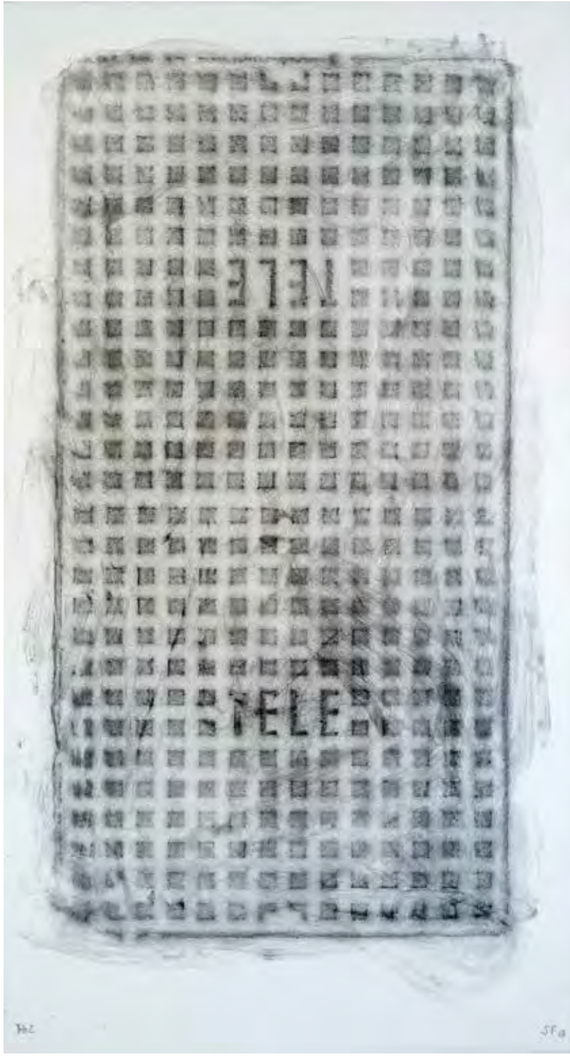

Tele-2, Rubby-Made. Frottage på duk

Bengt Frank

Född i Boden 1951.

Bengt Frank har under sitt liv delat sin tid mellan två yrken: konstnärens och dataprogrammerarens. Han är bland annat en av upphovsmännen bakom Norrbottens länsbiblioteks uppskattade sajt Barnens polarbibliotek, som kan läsas och ses på nätet.

Han brukar själv beskriva sin konst som naiv och oskuldsfull. Konstnären i honom måste vara barnslig för att hålla det rigida i schack. Det är i det sköra mirakel kan ske.

Det här beskriver han själv som en typisk ”Bengtmålning” som vuxit fram på det improviserade sätt han trivs bäst med. Efter att ha mönstrat bildytan med ett antal former och färginslag börjar plötsligt figurer dyka upp – helt enkelt ett gäng kompisar som vill vara med. Ibland vet han vad de vill, ibland inte. Att målningen sen ville heta just *Hollywood* kom som en glad överraskning.

Hollywood. Vinyl

Lynn Gustafsson

Född i Kalifornien, USA, 1941.

Lynn Gustafsson växte upp och utbildade sig i Kalifornien, USA, men är bosatt i Norrbotten sedan 1974.

Detta med att växa upp i två skilda världar påverkar hennes konstnärskap starkt. Även om hon inte direkt målar naturbilder, uttrycker hon de associationer i färg och form som upplevelserna av naturen väcker inom henne: Kaliforniens solbrända landskap och Norrbottens intensiva årstidsväxlingar. Det är hennes utgångspunkt för just den här bilden, *Fugue*. En olja där man hela tiden hittar nya saker, rörelser, figurer. En bild som lever.

Lynn Gustafsson var under några år konstansvarig för Luleå tekniska universitet, där hon gjort mycket för att lyfta fram och visa konst från Norrbotten.

Fugue. Olja

Serkan Günes

Född i Istanbul 1980.

Naturens variationsrika landskap står i centrum för fotografen Serkan Günes motivval. Han började fotografera vid 22 års ålder och det var genom kameran han upptäckte den svenska naturen och det nordiska ljuset. Sedan 2015 är Serkan Günes bosatt i Gällivare.

Han är vida publicerad i Skandinavien, Turkiet, England, Frankrike, Tyskland, Nederländerna och Japan. Som förste svensk har han vunnit det prestigefyllda Eric Hosking Award, ett pris som varje år delas ut av BBC Wildlife och Naturhistoriska museet i London. Det svenska naturvårdsverket utnämnde Günes till Årets Naturfotograf 2009.

Även om han vid det här laget har fotograferat från Arktis till Afrika hittar han gärna motiv i sin närhet. När Serkan Günes blev utvald till projektet *Konst i farten*, ett samarbete mellan Resurscentrum för konst och Luleå Lokaltrafik, utmanade han sig själv att hitta två intressanta naturbilder från Luleå. Trots att han aldrig varit där tidigare blev Luleås vinterskärgård det självklara valet. För att hitta bilderna till projektet tillbringade Serkan Günes flera dagar i den yttre skärgården där han fascinerades av vinterljusets spel över vad han kallar ”havets månlandskap”. Där fann han färg, form och ljus i ett och samma landskap.

Verket *Winter Moonscape*, som ingick i *Konst i farten*, är fotograferat på Långön i februari 2021.

Winter Moonscape. Foto

Eva Hagström

Född i Malmberget 1958.

Vid kusten i byn Siknäs bor och verkar konstnären och konsthantverkaren Eva Hagström. Utbildad i textil formgivning och fine art vid Konstfack 1984 och yrkesverksam sedan dess, både som konstnär med egna utställningar och som formgivare och designer. Hon väver bilder för offentlig miljö, kyrklig textil och brukstextil och finns representerad i flera kommuner i Norrbotten. I strama former och med sparsmakad färgskala för hon in fria inslag av avvikande material som åstadkommer nya spännande kombinationer. Naturen och dess mönster och formvärld är den stora inspirationskällan, men också originellt nog – vintern.

Eva Hagströms konsthantverk är välkända i många hem. Redan i början av 1990-talet fick hon tillsammans med andra unga konstnärer uppdraget att skapa ny design kring Hemslöjdens produkter och fram till för några år sedan var hon en av fem konsthantverkare som drev egen butik i Kalix. Numer tar hon emot besökare i en butik intill sin ateljé i Siknäs.

Till den här samlingen har vi valt ut ett verk bestående av tre ripsvävar på en svart träplatta. Vävarna är gjorda i tunt lingarn och tjock sisal, en naturprodukt som ofta används som snöre i olika sammanhang. I verket kan man se glimtar av himmel och hav, kanske mellan trädstammar. Den blå färgen är ett signum för Eva Hagströms konst – här ser vi havets alla blå toner. Men också vintrarnas is och snö.

Rips-Bräda I-II-III. Ripsväv och trä

Orvo Hannlöv

Född i Älvsbyn 1941.

Orvo Hannlöv är född och uppväxt i Älvsbyn där han låter sig inspireras särskilt av barndomens 40- och 50-tal. Han har studerat vid konstlinjen på Sunderby folkhögskola och på Solviks folkhögskola. Han målar för det mesta akvarell.

Han debuterade 1977 hemma i Älvsbyn och har sedan dess ställt ut på en rad platser både i Norrbotten och i Sverige i övrigt, men också bland annat i Norge.

Sven Erikssons bilaffär sålde Austin i Gårdings järnaffärs hus till i mitten av 1950-talet. När Orvo Hannlöv fick syn på en gammal Austin utanför bil- och bensinmuseet i Älvsbyn målade han av den och flyttade den till Gårdings gamla skyltfönster.

Den andra målningen föreställer Gårdings lagerbyggnad, som inte längre används.

Sven Erikssons bilaffär i Gårdingshuset –50-tal.
Akvarell

Gårdings lagerbyggnad.
Akvarell

Gösta Hedström

Född i Luleå 1919.

Gösta Hedström föddes i Luleå, men var under hela sitt yrkesverksamma liv bosatt i Boden, där han blev en av konstnärerna i den så kallade Bodenskolan.

Som sina konstnärskollegor där var han tvungen att försörja sig på annat arbete; Gösta Hedström jobbade på Posten.

Han gjorde en lite ovanlig konstnärlig teknik till sin: pastellmåleriet. Han var en landskapsmålare som fångade naturens färger och ljusspel på plats ute i naturen, ett måste för honom som stod ut med mycket kyla för att som han sa ”ärligt kunna skildra landskapets skiftande ljusspel och färgtoner”. Och det man kanske fångas mest av i de här bilderna är just ljuset.

Från mitten av 70-talet kom han också att samarbeta med Gammelstads handväveri där hans lyriska och finstämda målningar överfördes till bildvävnader.

Gösta Hedström avled 2005.

Vårkväll. Pastell

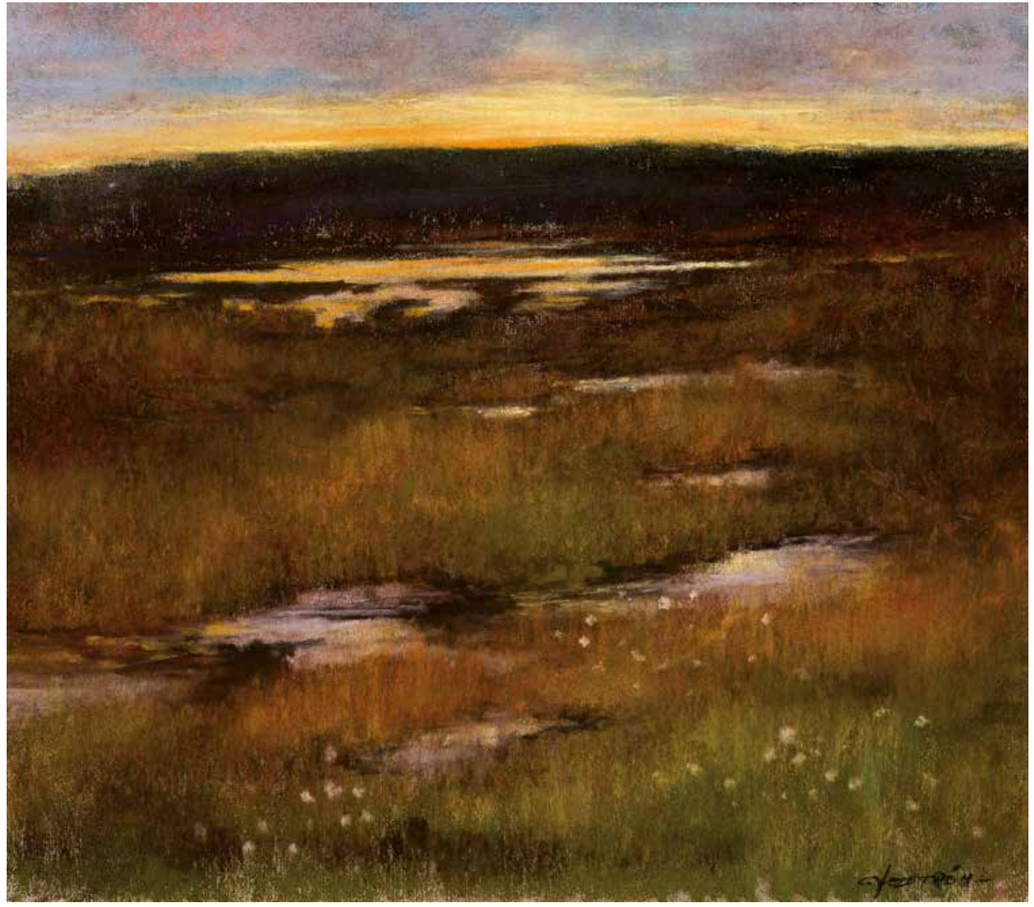

Våtmark. Pastell

Kerstin Hedström

Foto: Kurt Engström, NSD

Född i Harads 1953.

För konstnären Kerstin Hedström är tiden alltid en viktig komponent i arbete och skapande. Hon arbetar med ”slow art”, en rörelse inom konsten där teknik, material och arbetsprocess får en alldeles särskild betydelse.

Kerstin Hedström använder sig ofta av förbrukade föremål, ting som bär tysta vittnesmål och blir till symboler för skeenden, känslor och erfarenheter när de sätts samman och bildar mönster, ytor och former. Föremålen, liksom övriga material som hon använder, skiftar beroende på tillfälle och utgångspunkt. Ofta väljer hon material som bryter och reflekterar ljus, ger optiska effekter och skapar liv och rörelse i verken. På våra breddgrader är hon, som ofta arbetat med offentlig gestaltning, kanske mest känd för sina *Livstycken* som hänger i taket på Kulturens hus bibliotek i Luleå – tre skulpturer skapade av glasögonglas, mödosamt insamlade och sammanfogade med stor precision.

Det är inte utan att man beundrar Kerstin Hedström för hennes tålamod, både när det gäller samlandet och utförandet. Här har hon sågat vinylskivor och CD-skivor, borrat varje skärva med exakta hål och monterat ihop dem med en särskild tråd på ett alldeles speciellt sätt till en mycket spännande form. En form som hela tiden lever och skiftar färg, beroende på olika ljusförhållanden. Intressant är det också att tänka på alla ljud som skulpturen är uppbyggd av, man undrar lite hur den egentligen låter?

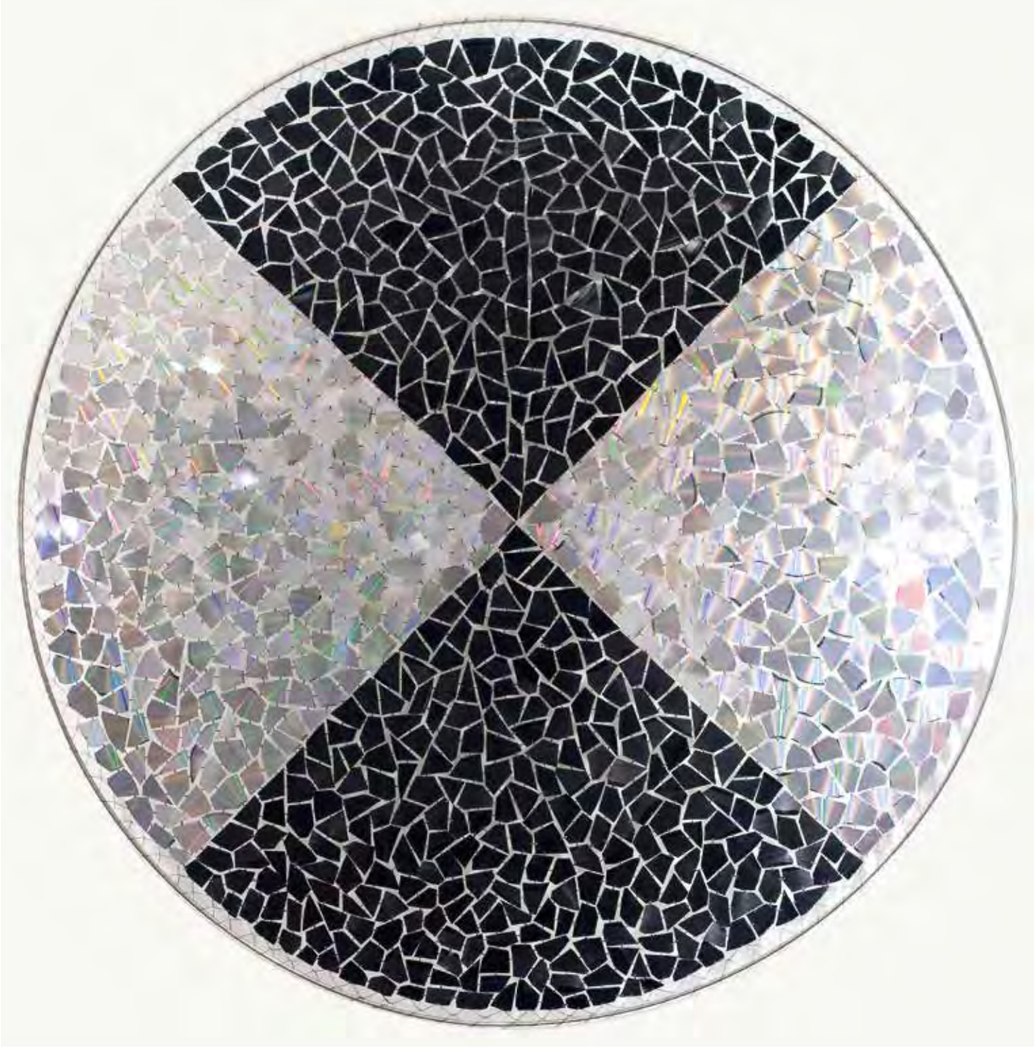

Symbol. CD och vinyl

Bo Helin

Född i Överkalix, 1931.

Bo Helin växte upp som ett av tio barn hemma i Gyljen. Hans pappa var smed och även om inte ordet design existerade, var funktionalitet och estetik mycket viktigt i smedjan. Dessutom var konstutövande i olika former stora intressen i familjen. Smide förstås, men också teckning, målning och slöjd.

Efter skoltiden arbetade Bo Helin tillsammans med sin pappa i smedjan fram till slutet av 1960-talet. 1971–1974 gick han konstlinjen på Sunderby folkhögskola och senare studerade han skulptur i fem år på Konstfack i Stockholm. Efter det ägnade han sig framförallt åt konsten, under 1980-talet i Stockholm och under 1990-talet hemma i Gyljen. Ändå var och förblev Bo Helin en konstnär i det tysta. Endast en gång i livet övertalades han att ställa ut av Överkalix konstgille och först efter hans död anordnade Konstens hus i Luleå en minnesutställning 2003.

Släktingar berättar att det nog var den djupt rotade inställningen att inte skryta eller tro att man är något som förklarar Bo Helins skygghet när det gällde hans egen konst. Men 2010 öppnade Luleå tekniska universitet Bo Helin Konsthall i sina lokaler på Porsön, med närhet till forskningen i material- och verkstadsteknik med tanke på att Helins konstgärning tog plats i såväl smedja som verkstad. Med hjälp av hans omfattande kvarlåtenskap förnyas utställningen med jämna mellanrum.

Bo Helin lär ha varit mycket flitig och arbetade mest hela tiden. Ändå betraktade han sällan sina verk som färdiga och ofta saknas både signatur och titel.

Den här målningen, gjord i blandteknik med kraftig pensel och mycket färg, är skapad 1980 och faktiskt signerad. Bo Helin var först och främst skulptör, vilket man nästan ser i den här målningen som känns väldigt skulptural med många ytor. Kanske har han här målat av en skulptur istället för en levande kvinna?

Utan titel. Olja

Linnea Henriksson

Född i Luleå 1979.

Linnea Henriksson tillhör den yngre generationen norrbottniska konstnärer, är utbildad på Sunderby folkhögskolas konstlinje samt bor och verkar i Luleå. 2007 fick hon Luleå kommuns ateljéstipendium, vilket resulterade i en hennes första separatutställning på Konsthallen 2008.

Redan på fritidsgården i Sunderbyn där hon växte upp, startade hon tillsammans med några kompisar konstgruppen ”Picassos polare”. Sedan dess har hon alltid hållit på med sitt bildskapande.

Fläta II är en av fem bilder som hon gjort på samma tema. Hon har jobbat på kartong som hon ristat på med skalpell och färgat in med oljefärg.

Fläta II. Olja på kartong

Britt Hillbom

Född i Boden 1944.

Britt Hillbom växte upp i Boden. Under några år var hon bosatt i Gällivare där hon blev en av medlemmarna i Tuoddargruppen.

Barndomen är ett centralt tema i hennes skapande. Som här där hon har återskapat sommarlovet; känslan av att sitta i fören på en roddbåt, blåfrusen badlängtan och fiskeflickan på väg med sin fångst. Britt Hillbom arbetar huvudsakligen med teckning och olika grafiska metoder. Här har hon arbetat i emalj.

Sommarlov III-V-VII. Emalj

Lennart Holmbom

Född i Jokkmokk 1951.

Lennart Holmbom är en av Norrbottens mest etablerade konstnärer. Född och uppväxt i Jokkmokk på femtiotalet, men sedan länge bosatt i Luleå.

Svartöstan, vårvinter får väl sägas vara en typisk oljemålning av Lennart Holmbom, där ljuset och stämningen är det viktiga. För att inte tala om riktningen, rörelsen – ofta förekommer det vägar i hans bilder, i det här fallet en väg som lyses upp av en gatlykta.

Just den här bilden ingick som en av många i ett projekt kallat ”Järnet och stadens ljus” där Lennart Holmbom under två års tid ägnade sig åt att måla personliga bilder från Luleå, något som bland annat resulterade i en mycket välbesökt utställning på Konsthallen.

Han är en landskapsmålare i flera tonarter, som någon skrev om honom. Men hans motivkrets omfattar lika gärna stillebenet, en detalj hämtad inomhus, en minnesbild från en eftermiddag vid badstranden; allt i ett finstämt och hängivet måleri.

Själv anser Lennart Holmbom att hans bilder uttrycksmässigt ska bära sig själva utan att behöva förklaras eller beskrivas, något som vi kan instämma i när vi står framför denna skildring av Svartöstan i skymningen.

Den som besökt hans ateljé, vilket många har gjort eftersom han vid några utställningstillfällen i Luleå helt sonika satt upp sin ateljé mitt i konsthallen och ställt sig att arbeta till besökarnas förtjusning, vet därför att han bygger upp sina målningar i lager på lager. Först kommer det blålila, nästan svarta. På det lägger han ljusare och ljusare färger, jobbar med mellanrummen och bygger på så vis upp bilden där det ljusaste kommer allra sist.

En mycket populär konstnär.

Svartöstan, vårvinter. Olja

Stefan Holmgren

Född i Piteå 1959.

Under en lång följd av år har landskapet med alla dess irrationella och fängslande yttringar varit basen i Piteåbaserade konstnären Stefan Holmgrens måleri. I landskapet finns mängder av visuellt material som han använder sig av i skapandet. I princip är ingenting för storslaget eller för banalt, allt är värt att granskas – det gäller bara att se och ha förmågan att förvandla och använda sig av det man ser, resonerar Stefan Holmgren. Genom att tänja på gränserna mellan det naturalistiska och abstrakta försöker han visa nya, okända platser – eller möjligen kanske något helt annat.

Här har han utgått från idén att skapa en målning av löst sammansatta minnesbilder och fragment från skogspromenaderna som går till en speciell tjärn. Stigen dit kom att få stor inverkan på bildens utseende. Den kom att styra hans blick eftersom den var lömsk och full av stenar och rötter.

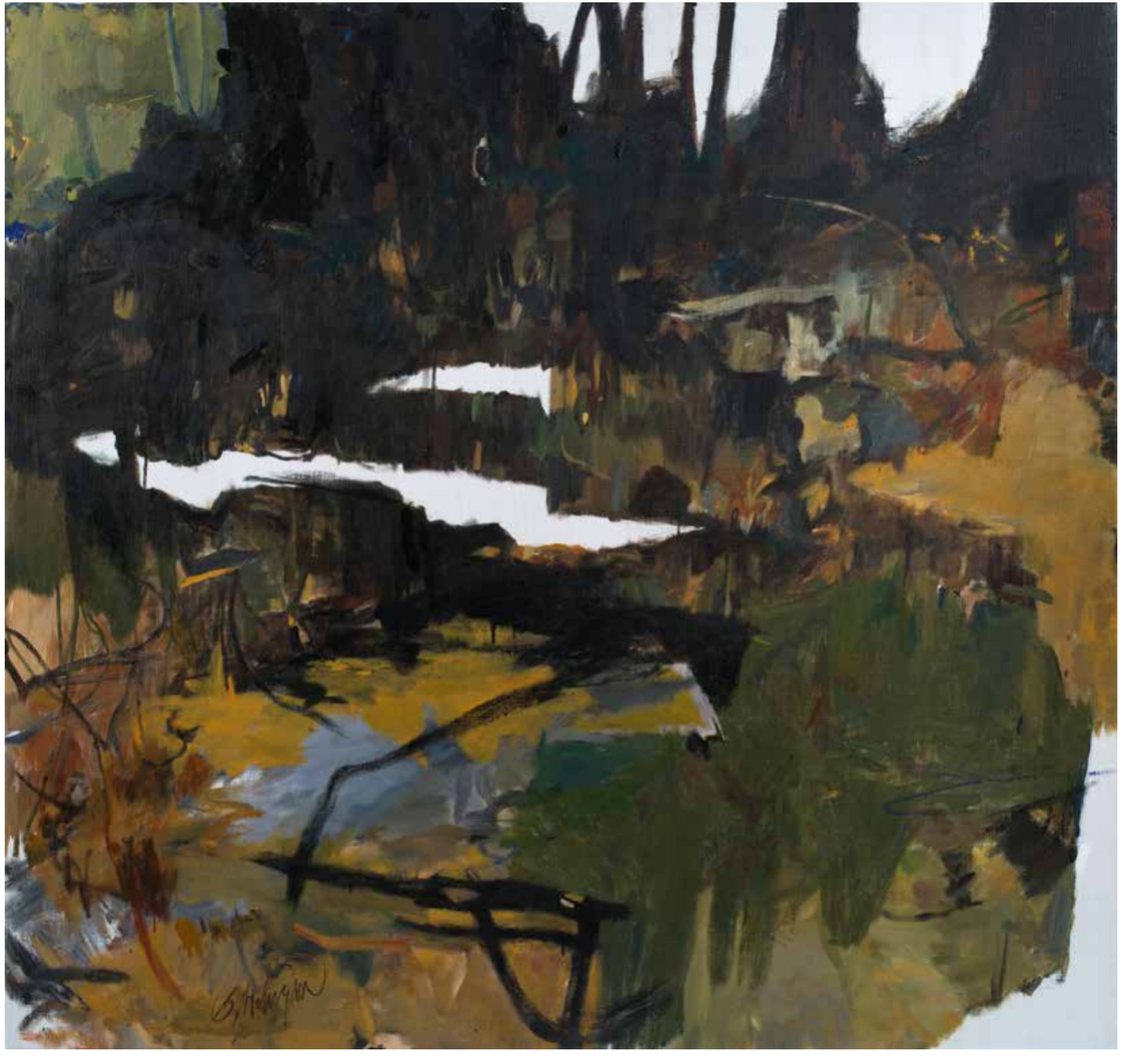

Stora Nord. Akryl

Jenny Holmgren Myrdahl

Född i Visby 1977.

Jenny Holmgren Myrdahl är född och uppvuxen på Gotland, där hon också gått konstskola. Det var under utbildningen hon för första gången stötte på grafiken, som allt sedan dess fångat hennes intresse.

2002 flyttade hon till Luleå och staden blev snabbt hennes nya hem, som hon uppskattar både när det gäller natur och stadsliv.

I grafiken hittar Jenny Holmgren Myrdahl de uttryck som passar hennes sagoliknande bilder. Hennes ambition är att skapa en sagovärld där allt är harmoniskt och lugnt. En värld där vi kan bli vän med en myra eller något annat djur. Storlek och olikheter spelar ingen roll, för vill du själv bli liten i denna värld, så blir du det. Varje bild bär på en berättelse, ändå hoppas konstnären på att var och en som betraktar hennes bilder ska bli inspirerade till att också skapa sina egna sagor.

I bildserien *Hjälper med vinterförrådet* – en monotypi vilket innebär att varje tryckbild är unik och bara existerar i ett enda exemplar – hjälper flickan sina små djurvänner att samla in mat till vinterförrådet. Snart faller snön och de små djuren behöver all hjälp de kan få.

När det gäller sagor har fantasin inga gränser. Just den här flickan dök upp under de sagostunder Jenny Holmgren Myrdahl hade med sin son, där hon berättade om en liten flicka som bodde i deras trädgård.

Just den här grafiska tekniken kallas för collografi, där plåten görs av kartong. Bilderna är dessutom handkolorerade, endast det svarta i bilderna är tryckt, resten är målat för hand.

Hjälper med vinterförrådet. Collografi

Erik Holmstedt

Född i Malmberget 1952.

Fotografen Erik Holmstedt utbildade sig på Konstfack i Stockholm med inriktning fotografi i början av 1980-talet och har sedan dess bott i Luleå, som varit utgångspunkten för hans verksamhet.

Han är en av Norrbottens mest meriterade fotografer och har deltagit i ett flertal separat- och grupputställningar, både i Sverige och utomlands.

Erik Holmstedt har ofta fotograferat övergivna platser, gamla industrimiljöer och haft ett särskilt öga för Malmbergets förvandling, som han följt ända sedan sextiotalet med sin kamera. 2008 gav han ut boken *Inte längre mitt hem*, där han samlade äldre och nyare motiv från Malmberget. 2012 kom boken *Betraktelser* med bilder som kretsar kring platsen ställd i relation till tidens skiftningar.

Här har han fotograferat sitt eget växthus, sprängfyllt och ångande. Bilden är en hyllning till en av hans favoriter – Josef Sudek, en framstående tjeckisk fotograf.

Hommage till Josef Sudek II. Fotografi

Thomas Hämén

Född i Luleå 1987.

Thomas Hämén gjorde sig tidigt känd som dansare och performanceartist. Sedan 2007 har han studerat konst, först på Gerlesborgsskolan och senare på Konsthögskolan i Stockholm där han tog examen 2014.

Just den här bilden fanns med i en utställning på Konsthallen i Luleå och den knyter an till Thomas Häméns andra konstnärliga uttryck. På bilden ser vi verklighetens träd som vuxit igenom ett stängsel, som konstnären klippt av och monterat på en träskiva. Till verket finns en berättelse som lyder så här:

”En performance är på väg att utspela sig vid en parkeringsplats i ett industriområdes utkant.

Performance-artisten är en ung asp, inte större än två centimeter i diameter och akten den ska utföra är så långsam att inget däggdjurs öga kommer att uppfatta dess rörelser.

Som rekvisita har den ett av våra främsta redskap för gränsdragning och kontroll – ett stängsel.

Långsamt sträcker den sig genom det över till andra sidan.

Med näring från jorden och koldioxid från luften bygger aspen på sin massa tills stammen fyller ut maskan i nätet.

Åren går och stålvajer efter stålvajer omsluts av trä. Gränsen mellan natur och kultur suddas ut, kvar är en hybrid där performance- artisten förvandlats till sin antagonist och antagonisten har gjorts maktlös.

Ägaren till stängslet upptäcker intrånget och sågar av aspen.

En konstnär klipper ner stängslet med en bultsax.”

Mounted wood performance. Blandteknik

Hans Isaksson

Född i Notviken, Luleå 1952.

Hans Isaksson växte upp i Notviken på femtiotalet. Efter militärtjänsten flyttade han till Uppsala och Stockholm, där han utbildade sig till mentalskötare. Men saknaden efter kreativt skapande blev för stort och Hans Isaksson utbildade sig till möbelsnickare. Efter sju år i yrket fortsatte han sina studier på Nyckelviksskolan, en utbildning som var inriktad på formgivning, scenografi och tecknande. Därefter frilansade han bland annat som tecknare. Av en slump gick han en kurs i skulptur och kände direkt att han hittat hem, det här skulle han fortsätta med!

Efter sina många studieår var det otänkbart med ytterligare fem års utbildning på Konstakademin, men Hans Isaksson fortsatte att lära sig skulptering på ett antal kurser under ledning av namnkunniga och duktiga lärare.

Som skulptör jobbar han i många olika material, men helst i trä och stengodslera. Som gammal möbelsnickare känner Hans Isaksson naturligtvis en alldeles särskild kärlek just till trä som han gärna patinerar så att det ser ut som brons eller gjutjärn. Här gäller det att gå nära och titta innan man säkert vet vilket material han valt.

Skrinnare, trä, jelutong. Tänk er att nästan få vara tyngdlös.
Gravid, trä, lind. Hustrun med magen så fin.
Boxare, stengodslera. En tung pjäs av en tuff sport som Hans Isaksson älskar.

Skrinnare.
Trä, jelutong

Gravid.
Trä, lind

Boxare.
Stengodslera

Lars J:son Nutti

Född i Porjus 1933.

Lars J:son Nutti, från Bårjås, Porjus på svenska, har delat sitt liv mellan arbetet som konstnär och renskötseln. Från början återgav han händelser från sitt liv i detaljrika teckningar i blyerts och med kulspetspenna. Färgerna kom först efter att han gått konstlinjen på Sunderby folkhögskola där han lärde sig mer om tekniker, färg och material.

Hans målningar handlar ofta om renskötsel och det samiska livet och han har alltid varit starkt engagerad både i den samiska kulturen och i politiska frågor som handlar om det samiska samhällets och kulturens fortsatta existens.

På den här bilden, *Trummans gudinnor* bär renen en helig trumma. Trumman förbjöds en gång, men tron och värderingarna kopplade till den kunde inte förstöras. På trumman syns de tre gudinnorna Sáráhkka, Juksáhkka och Uksáhkka som vakar och bestämmer över olika delar av våra liv. Genom generationer har renen burit samernas värderingar och lärt människorna att leva i samklang med naturen. När renskötseln hotas, hotas också samerna som folk.

Lars J:son Nutti, som bland annat var god vän med Lars Pirak, torde vara en av få norrbottenskonstnärer som ställt ut på Louvren i Paris.

Trummans gudinnor. Olja

Erling Johansson

Född i Sarvisvaara 1934.

En av Norrbottens mest uppmärksammade och internationellt kända konstnärer är Erling Johansson.

De flesta av de här bilderna kommer från Storforsens galleri och är på ett sätt lite ovanliga när det gäller Erling, som ju de flesta känner till som porträttmålare, där människorna avporträtteras med färgfält. Lite som man ser på katten, som fått titeln *Van Goghs katt*.

Erling Johansson kommer från Sarvisvaara i Lappland, dit han under hela sitt liv har återvänt från bostäder i Stockholm och i Frankrike. Genom åren har han arbetat som tecknare, målare, miljöskapare och filmare (hans film *Anima Mundi*, ”Världens själ” på svenska, anses av många vara ett mästerverk).

Hans pappa var byns ende laestadianpredikant och hemmet var fattigt på dekorativa ting, vilket lärde Erling Johansson att genomskåda världen och ta avstånd från mode, skönhet och intelligentsia, som han själv berättat. Hemmet var en samlingsplats för historieberättare och han och hans bror tävlade om vem som bäst kunde fånga de mest karaktäristiska fysionomierna när de satt där och tecknade och lyssnade.

Sina modeller belyser Erling Johansson med starka lampor. Efter en stund uppenbarar sig ett tydligt färgspektra där alla färger ingår. Färger som Erling kallar personens energifält.

På frågan om det var någon idé att porträttera tvååringar, svarade Erling Johansson en gång: ”Absolut – de kommer att växa in i porträttet!

Van Goghs katt. Akryl

Mediterande katt. Akryl

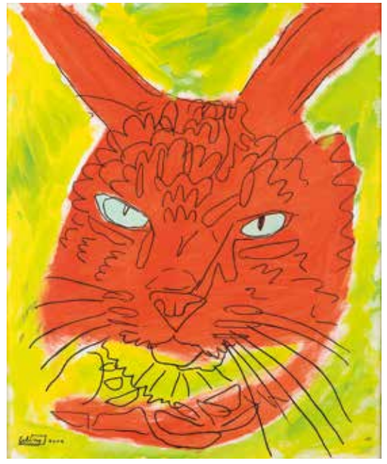

Katt. Akryl

Samtal. Olja

Björkarna vid Lapporten.
Akryl

Solbländande klippor.
Akryl

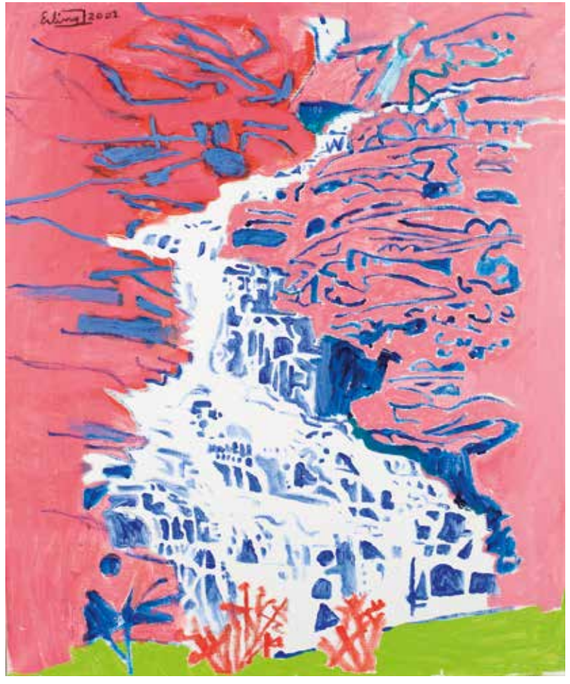

Vattenfall på fjället. Akryl

Soluppgång vid havet. Akryl

I väntan på Godot.
Akryl

Susanne Johansson

Foto: Pär Fredin

Född i Kalix 1969.

När Kulturens hus öppnade i Luleå 2007 var Susanne Johansson (då Simonsson) den konstnär som fick inviga den nya konsthallen. Hon är uppvuxen i Stråkanäs utanför Kalix, utbildad bland annat vid Kungliga Konsthögskolan i Stockholm 1992–1997. Numera bor och arbetar hon i Uppsala och Tierp och har genom åren ställt ut i Stockholm, New York, London, Milano, och Moskva och finns representerad i offentliga och privata samlingar i Sverige, USA och Europa. Sin gallerist, Magnus Karlsson, delar hon bland annat med Karin Mamma Andersson.

Om verket *Rotvältan* berättar hon:

”Med lukten av jord som ett närvarande minne blandar jag färgerna och försöker få den rätta närvaron i penseldragen, i materialiteten. Jag ser bilderna jag tagit av rotvältan. Ser och känner igen formen, men färgerna är mer mättade i mitt minne.

Ur ett virrvarr av färger börjar något tala och berättar sen för mig åt vilket håll målningen ska. Uppslukad av stunden i processen så är det här en slags lycka som driver mig framåt. Det är snudd på omöjligt, men något igenkännbart tar form och blir specifikt och jag ser i ett nu att inte ett penseldrag ska ändras. Nyss var det morgon, men nu har mörkret sänkt sig där utanför ateljéfönstret.
Rotvältan ser på mig från staffliet.”

Rotvältan. Olja

Ulf B Jonsson

Född i Piteå 1945.

Fotografen Ulf B Jonsson, även kallad Flu som välkänd och uppskattad musiker, är en av Sveriges mest erfarna och erkända fotografer med gedigen erfarenhet och stor passion för konsten att fotografera.

Han arbetar med varumärken som Volvo, Absolut och Skanska. Men också med scenkonst- och musikfotografi, samt med egna utställningar och konstfotografi.

Foto: Jens Bäckström

Ett av hans stora projekt på senare år var de 89 porträtt av personer bosatta längs transportvägen från Northlands gruva i Kaunisvaara till omlastningsstationen i Pitkäjärvi som prydde företaget Clifftons stora lastbilar. Porträtten har bland annat ställts ut på länskonsthallen Havremagasinet i utställningen Brännpunkt Barents 2015.

Ett annat projekt var utställningen Järnet och Stadens ljus på Konsthallen i Luleå 2010, ett samarbete mellan konstnären Lennart Holmbom och fotografen Ulf B Jonsson där den gemensamma utgångspunkten var att fånga bilder av Luleå i stadens alldeles särskilda och ständigt växlande ljus – i vintermörkret, under den nästan smärtsamma förvandlingen mellan frusen mark och exploderande grönska, i knivskarpt sommarljus.

Den här bilden – *Long blue* – var ett av Ulf B Jonssons bidrag till utställningen. Tillkomsten är, som så ofta i Ulf B Jonssons fall, en berättelse om väntan på det absolut rätta ljuset. Det ljus som naturen själv skapar med hjälp av bland annat luftfuktighet och temperatur, en väntan som kan ta timmar, dagar och månader. Plötsligt var det dags, en kort stund fanns det där, just det ljus han hade tänkt för sin bild. Han parkerade bilen slarvigt i Norra hamn och tog en serie bilder med ett teleobjektiv och monterade ihop dem till en.

Karlsvik syns nära, isen har släppt lite vid kanterna, här och där ser vi öppna stråk av vatten. Lamporna på Gültzauudden som speglar sig i vattnet, ser ut som om bladguld lagts på bilden. Men så är det inte. En ljusets mästare i aktion.

Long blue. Fotografi

Hanna Kanto

Född i Torneå 1981.

Hanna Kanto tog sin konstmagisterexamen på Lapplands universitet 2007 och flyttade därefter norrut, bodde i Muonio, Enontekiö och Storfjord. Sedan dess har det minimalistiska och karga landskapet i norr och dess människor varit utgångspunkten i hennes konstnärskap och inte sällan öppnar hennes konst för frågor kring miljö och sociala problem.

Det nordliga löper som en röd tråd i Hanna Kantos konstnärliga process. Själv säger hon att hon inte kan separera konsten från livet, hon målar sin vardag, det hon ser och känner. Kontrasterna i norr; mörka och långa vinternätter med tusentals stjärnor, vita vårdagar med oändligt många nyanser i snön, de ljusa sommarnätterna med sitt vackra ljus.

Hennes teknik är varierande och hon experimenterar gärna. Hon målar vått i vått, använder sig av air brush, målar med både akryl och olja, tjockt och tunt. Oftast på duk. De dagar hon lyckas överraska sig själv och hitta någonting nytt är de bästa. För det mesta arbetar hon med måleri, men ibland bygger hon installationer eller gör videokonst kring samma teman.

Sedan 2010 bor Hanna Kanto i Haparanda och ställer ut mest i Sverige och Finland, men också i delar av Europa, USA och Japan.

Hanna Kanto har varit med på många renskiljningar, mest i Namakka som också är titeln på hennes bild. Namakka ligger cirka 30 kilometer söder om Kilpisjärvi i väglöst land. Vid renskiljningen samlas flera tusen renar på fjället mitt i den mörkaste vintertiden. Först är det alldeles tyst och mörkt. Så plötsligt tänds den starka belysningen med hjälp av generatorer, renägarna kommer på plats och arbetet börjar. När kylan biter bildas en tät dimma runt renarna i gärdet. Stämningen känns nästan overklig, något som Hanna Kanto lyckas förmedla genom sitt skickliga måleri.

Namakka. Olja

Joachim Karkea

Född i Junosuando 1983.

Ända sedan tolvårsåldern har Joachim Karkea, som är utbildad vid Sunderby konstskola, haft måleri och foto som sina största intressen. Ateljé har han i en gammal brandstation hemma i Junosuando, 20 meter från Torneälven.

Länge hämtade Joachim Karkea sina motiv ute i naturen. De djur han såg i deras egen miljö på dagen, tog form i ett konstverk framåt kvällen. I sina målningar arbetar han ofta med olika ljusförhållanden för att skapa stämningsfulla bilder, dras gärna till norrskenets variation i färg och styrka – lyckan är att skapa målningar för betraktare att återkomma till, igen och igen.

Akvarellen *Kiruna kvarteret Ortdrivaren* (inköpt 2016) ingår i en serie akvareller från Kiruna där Joachim bodde och arbetade under veckorna. Här ser vi stadsljuset som lyser upp himlen och speglas tillbaka av de tunga molnen. I folkmun kallas husen Spottkoppen, Snusdosan och Mullbänken

Sitt publika genombrott fick Joachim Karkea hösten 2016, när han medverkade i SVT:s serie Konstnärsdrömmen. Idag målar han på heltid och är mycket efterfrågad i utställningssammanhang, uppskattad inte minst som en ”ljusets mästare”, som han ibland har kallats.

Forts på sid 116 >>>

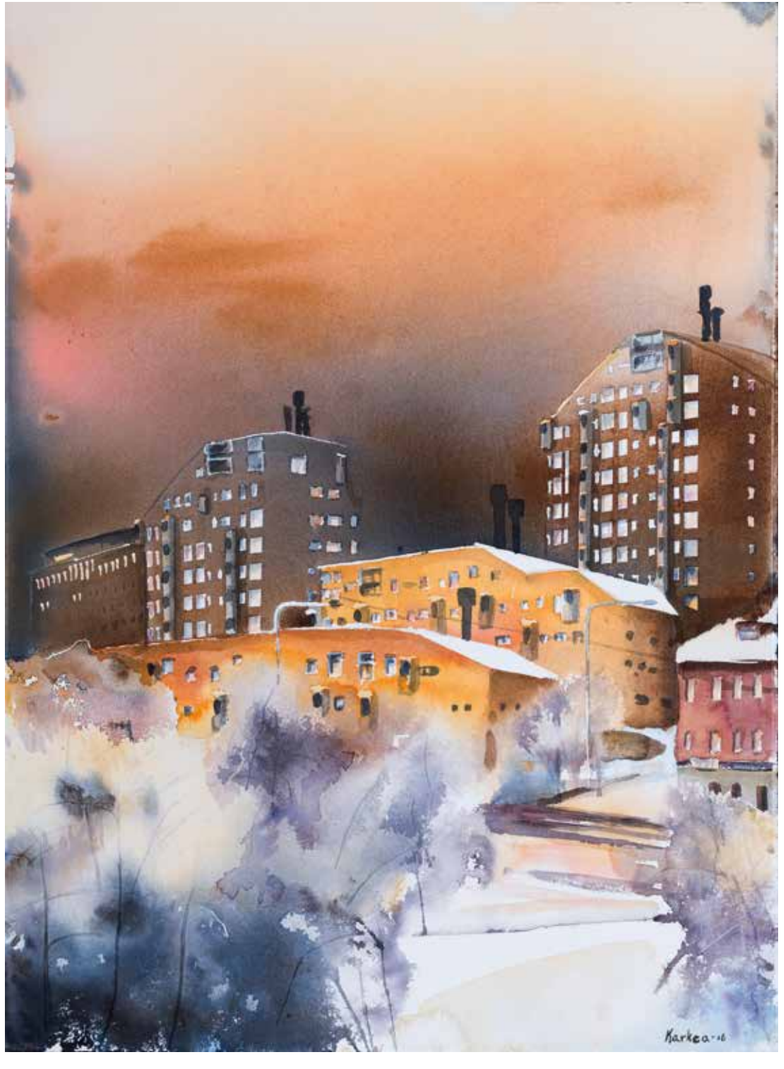

Kiruna kvarteret Ortdrivaren. Akvarell

>>> Forts från sid 114

Akvarellen *Björkar* från 2020 är ett bra exempel på Joachim Karkeas erkända förmåga att arbeta med ljuset i sina bilder. En stor akvarell som mäter 100 x 150 centimeter och inte minst därför en utmaning för en akvarellist.

Björkar. Akvarell

Ewald Karlsson

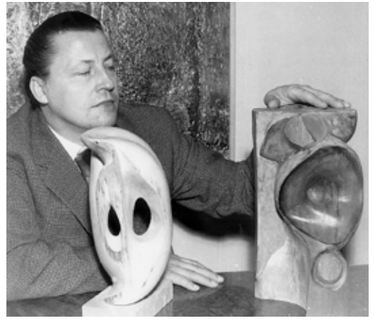

Född i Nederkalix 1915.

Ewald Karlsson från Börjelsbyn (1915 – 1990) var skulptör och målare. Till skillnad från många av sina samtida kollegor utgick han inte från landskapet i sitt konstskapande, utan arbetade i gränslandet mellan surrealism och symbolism.

Han verkade i en tid innan samhället med hjälp av kulturpolitik hade skapat en kulturell infrastruktur, vilket gjorde att de flesta konstnärer i Sverige var tvungna att ställa ut på ett Stockholmsgalleri för att få ett erkännande. Det var helt enkelt svårt att få sin utkomst som bildkonstnär ute i regionerna, Norrbotten var inget undantag.

Ewald Karlsson lämnade sin hembygd 1938 och bosatte sig i Kumla, Östersund och Södertälje. Under denna period arbetade han som inredare och modellsnickare och gjorde bland annat bilmodeller till Scania Vabis. Det var i samband med utförandet av en handskulpterad portdekor som omgivningen påverkade honom att välja konstnärsbanan. Men det var kontakten med konstnären Isaac Grünewald som blev den definitiva vändpunkten.

Ewald Karlsson ansåg att det speciella norrbottniska ljuset var en absolut förutsättning för hans skapande och 1952 återvände han till sin hemby Börjelsbyn.

Tiden med flickan som sträcker sig mot en blek måne, skapade han på sjuttiotalet och dåtidens kritiker berömde hans kunskaper om färgbehandling och skiktmåleri som han använde för att frammana visionerna av ”det öververkliga”. Ett ovanligt måleri på den tiden, inte bara i Norrbotten, utan i hela landet.

När Ewald Karlsson dog arrangerades en stor minnesutställning på dåvarande Konstens hus i Luleå. Familjen skänkte senare många av hans bilder till landstinget.

Tiden. Olja

Lena Kemi

Född i Karlshamn 1937.

Lena Kemi är bosatt i Jokkmokk där hon kombinerat arbetet som lärare med bildskapandet. När hon målar vistas hon ofta utomhus för att kunna inkludera alla sina sinnesuttryck. På senare år har hennes skapande mest inriktats på textilt arbete och då främst på olika lapptäckstekniker. I Jokkmokk arrangerar hon ofta kurser i bland annat måleri.

Hennes akvarelltekniker är många och skiftande, hon blandar friskt beroende på motivets karaktär. Den här akvarellen heter *Trosa skärgård*.

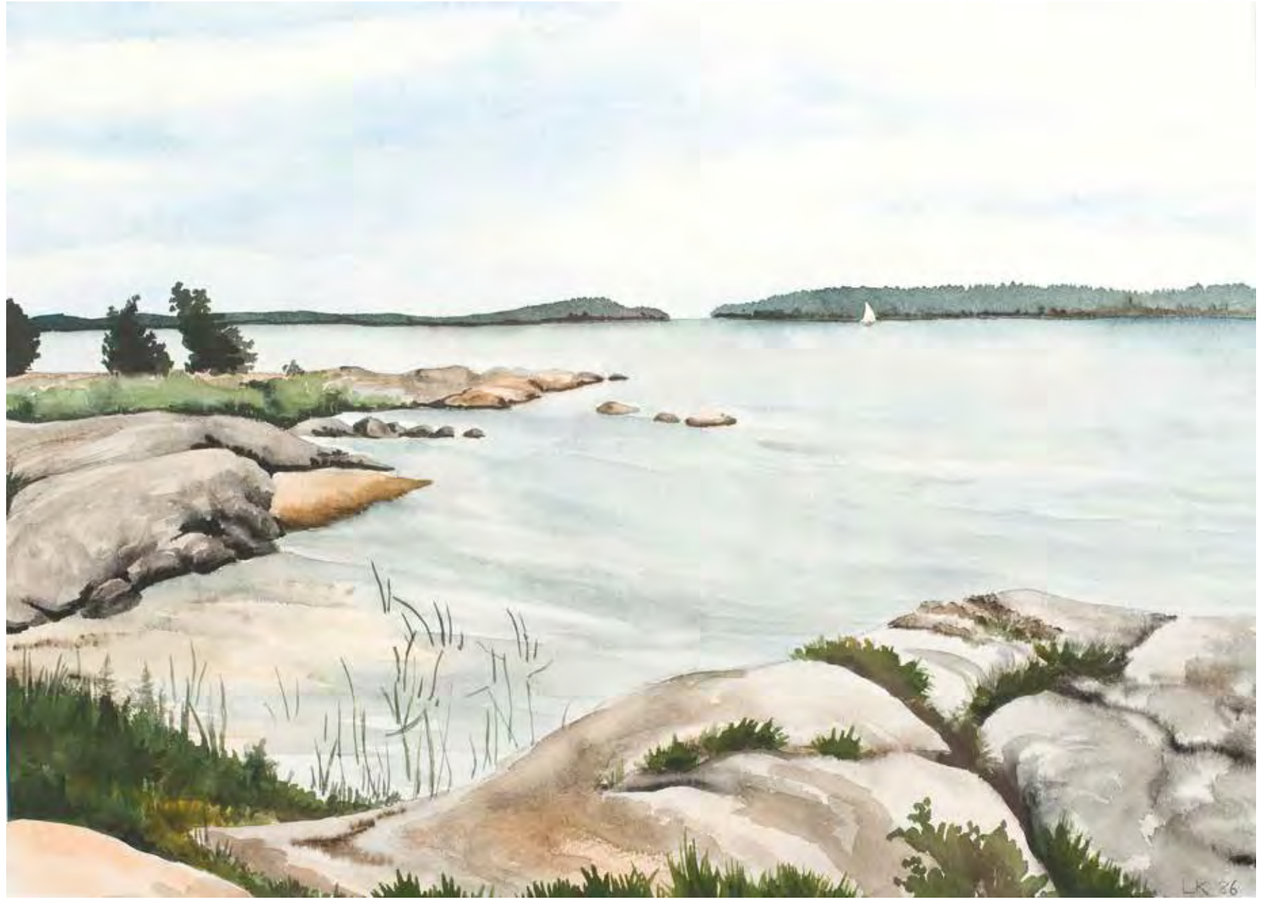

Trosa skärgård. Akvarell

Lotta Kvist

Född i Malmö 1959.

Trots många kurser, utbildningar och arbete bland annat på La Meridiana – ett keramiskt center i Florens – betraktar sig keramikern Lotta Kvist i stort sett som autodidakt, självlärd. I halva sitt liv har hon, som också arbetar som tandläkare, bott utomlands. Sedan några år tillbaka bor hon i Öjebyn, där hon också har sin ateljé. Genom åren har hon deltagit i grupputställningar och jurybedömda utställningar, både på hemmaplan och utomlands. Lotta Kvist är också representerad med ett verk på Norrbottens länskonstmuseum, Konstmuseet i Norr i Kiruna.

Förutom att skapa sofistikerade strama eller organiskt runda former, växlar Lotta Kvist ibland över till det skulpturala. Inte sällan hoppar en hare fram – *Lepus timidus*, skogsharen som bara förekommer i norra Sverige. Här har hon placerat haren i sin vita vinterpäls på ett podium präglat av mönstret från en virkad så kallad mormorsruta. Denna särskilda virkteknik uppstod för mer än 100 år sedan och skapades från början av restgarner i bleka färger för att på 1970-talet, när mormorsrutan fick ett uppsving, övergå i mer färgstarka kulörer.

Upphovskvinnan till just denna mormorsruta är Karin Carlsson, 1890–1977, från skånska Hörby. Hon arbetade på Flensburgska barnsjukhuset i Malmö, på fritiden virkade hon. Karin Carlsson är Lotta Kvists mormor.

Lepus timidus. Stengodslera

Eva Källman

Född i Bollnäs 1956.

Eva Källman växte upp i Luleå, där hon studerade konst på Sunderby folkhögskola. Hennes skapande kan kortfattat beskrivas som att det handlar om ”inre bilder och ett samtal med mig själv”, men verken skall i sin tur kunna tala till betraktaren på egen hand. Hon arbetar mestadels i olja, men också med grafik och teckningar i kol eller blyerts.

Eva Källmans bildvärld befolkas ofta av flickor och kvinnor. Hon är en genuin målare och kolorist som söker sig fram till bildens uttryck genom att laborera med färgernas möjligheter. Ibland vet hon, eller åtminstone anar hon, hur bilden ska bli. Men ofta växer motiven fram ur färgen, långsamt och med många bearbetningar.

Just den här, *Hemkomst*, är en bild som växt fram ur oljefärger, oljefärgskritor och särskilt den coelinblå krita som hon en gång blev så förälskad i. Under arbetets gång har många figurer målats över.

Hemkomst. Olja

Lotta Lampa

Född i Kalix 1981.

Konstnären och designern Lotta Lampa är bland annat utbildad vid Beckmans Designhögskola i Stockholm och på Internationell Design Academy i Italien. Hon arbetar på en internationell arena och har hittills ställt ut sin design i Milano, London, Köpenhamn och på Stockholm Design Week.

Hennes design är omisskännlig och inspirerad av vardagsliv och garageliv – ”raggarkulturen” är en stark inspirationskälla. Föremål designade av Lotta Lampa förekommer ofta i formstarka designtidskrifter och hon har bland annat porträtterats i SVT:s serie *Designhistorier*. Hennes lampor säljs bland annat på auktionshuset Bukowskis. Med andra ord en ung konstnär och designer som det händer mycket kring just nu.

Verket *Thunder bult* består av metall som Lotta Lampa skurit ut, svetsat ihop och patinerat.

Thunder bult. Metall

Brittlouise Landfors

Född i Luleå, 1936.

Länge delade konstnären Brittlouise Landfors sin tid mellan jobbet som lärare i bild, gymnastik, matematik och fysik, och sitt konstnärskap.

Genom åren har det blivit många konstnärliga projekt kring olika teman, inte sällan har kvinnan stått i centrum. Brittlouise Landfors arbetar i många olika tekniker. Länge var det måleri som gällde, men också skulpturer i brons och trä och rakubränd keramik.

Brittlouise Landfors är alltid berättande i sin konst, något som verket *The soul of the mountain* är ett exempel på. Med start 2012 engagerade hon sig i kvinnornas utsatta situation i inbördeskrigets Kongo i utställningen Den största tystnaden, som vandrade runt till konsthallar och museer i Norrbotten. I en serie målningar och skulpturer, men också i videoinspelad performance och filmade intervjuer, gav Brittlouise Landfors därmed röst åt det våld som drabbade kongolesiska kvinnor och barn i en utställning som blev mycket uppmärksammad.

The soul of the mountain är enligt konstnären själv en hyllning till kvinnan i form av ett berg av kvinnors sköten och själar.

Som betraktare kan man se mer än så. Kanske en närstudie i naturen med ljuset som lyser in.

The soul of the mountain. Olja

Roland Larsson

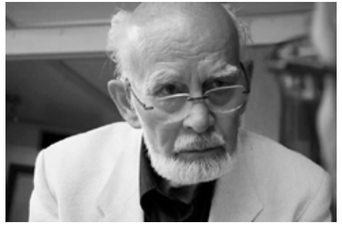

Född i Koskullskulle 1924.

Här har vi inte bara en konstnär, utan också en folkbildare av rang som betytt mycket för konstlivet i Norrbotten. Roland Larsson var initiativtagare och arbetade som lärare på Sunderby Folkhögskolas konstlinje i nästan 30 år, dessförinnan som tecknings- och slöjdlärare i Älvsbyn. Under dessa år var han tillfälligt ledig för att jobba som inredningsarkitekt, utsmyckare, tv-producent, pedagogisk konsulent och självklart som konstnär.

Han har uppfört offentliga utsmyckningar på ett flertal platser i Norrbotten, producerat pedagogiska tv-program och kursboken *Bildspråk*. Han var en stor inspiratör för många.

Roland Larsson var intresserad av människor och deras liv och frågade gärna. När han arbetade med en skolklass i Robertsfors och bad barnen dokumentera sin vardag i bilder, fick han höra talas om en hemlig industri som tillverkade diamanter. Roland ordnade ett studiebesök och gick dit tillsammans med eleverna, som vanligt med skissblocket i handen. På plats tecknade han ner vad han såg och utifrån det skapade han bland annat den här bilden som han sedan bearbetade med olika blandmaterial för att den skulle få den reliefverkan som på ett bättre sätt kunde beskriva hur diamantgjutningen gick till.

Diamantgjutning. Relief, blandteknik

Leif Å Larsson

Född i Orrbyn 1953.

När Leif Å Larsson återvände till Norrbotten efter många år i Stockholm ville han lära sig mer om sina föräldrars historia. Det började med att han gjorde en målning av sin mor där hon stod framför det barndomshem, där Leif Å Larsson själv nu flyttat in.

Länge hade han intresserat sig för gamla hus, som han ofta fotograferat. Nu ville han använda dessa bilder i sitt måleri, men på sitt alldeles egna sätt, efter att ha gått konstskola och börjat med ett mer kraftfullt och expressionistiskt måleri. Husen blev för honom en form eller volym som han kunde arbeta fritt med och ta fram känslor och stämningar genom att använda sig av ljus och färger för att rensa bort allt ovidkommande. På så sätt kunde han skapa ett porträtt av husen och de människor som en gång levt där.

Intresset för husen ledde fram till funderingar på dem som byggt och bebott dessa gårdar. Nästa steg blev följaktligen att fortsätta att måla husens folk, något som Leif Å Larsson fick inspiration och underlag till genom sitt eget släktalbum. Utgångspunkten är ofta svartvita fotografier, där han tar sig friheten att arrangera om placeringen för kompositionens skull.

I målningen *Tidsfragment V* (inköpt 2016) ser vi åtta kvinnor sittande runt ett bord i ett mörkrött kök, fångade i ögonblicket för att bli förevigade. Deras vita kläder, bordsduken och porslinet bildar en kritvit form mot en mörk bakgrund. För att förstärka vitheten och det rena har Leif Å Larsson tonat ner alla hårda konstraster.

Forts på sid 134 >>>

Tidsfragment V. Olja

>>> *Forts från sid 132*

2021 medverkade Leif Å Larsson på Liljevalchs vårsalong med en serie bilder gjorda i tekniken pyrografi, det vill säga teckningar gjorda med glödpenna, i det här fallet på plywood. Tekniken var flitigt använd för dekorationsarbeten på sextio- och sjuttiotalet. Verket *Det vita huset* (inköpt 2021) är ett av dem som ställdes ut på Liljevalchs. Just det här huset hittade han på ett suddigt litet fotografi i en bok från trettiotalet, ett litet finare och mer påkostat hus än dem han vanligtvis brukar intressera sig för. Här fastnade han för den stolthet och mystik som han tycker huset andas.

Träets ådringar använder han som komponenter när han skapar sina bilder, han lägger mycket tid på att hitta det rätta utseendet på plywooden vid besöken i brädgården. De rena träytorna bildar här himmel och förgrund och skapar en drömsk stämning. Som ett blekt fotografi, eller kanske ett hus vars färg blekts av solen som så tydligt skiner.

Det vita huset. Pyrografi

Dan Lestander

Född i Arjeplog 1959.

Dan Lestander har inte bara gjort sig känd som konstnär i Norrbotten, utan också som projektledare för internationella konstevenemang som Vinterbiennalen på Gültzauudden och Luleå Art Biennal, tillsammans med de övriga medlemmarna i konstnärsgruppen Kilen.

Ett av hans mest kända verk är ”Opposite Sphere”, den åtta meter och nästan 20 ton tunga stålskulpturen i Notviken, även känd som ”Rostbollen”. Förlagan var den snöskulptur som han tillsammans med Ricky Sandberg, Eva-Gun Jensen och Jan-Erik Falk kammade hem en guldmedalj i snöskulptering för under OS i Alberville 1992. För övrigt det andra OS-guldet i familjen; 1960 vann pappa Klas Lestander guld i skidskytte i OS i Squaw Valley!

Dan Lestander har genom åren bland annat ställt ut på världsutställningen i Hannover och vunnit första pris på Skulpturbiennalen i Resistencia, Argentina. Han är också väl representerad med flera offentliga verk runt omkring i Norrbotten.

Den här bildserien *Breath I, II och III* ställdes bland annat ut på Liljevalchs vårsalong. Tre bilder gjorda på plats ute på isen kring en isvak med möjligheter att träda in eller upp i ett annat element.

Kring samma tema har Dan Lestander också bland annat skapat videoverket *Dreams and Wishes* 2010, där flera människor dyker upp ur en rad fyrkantigt sågade isvakar.

Breath I, II, III. Fotografi

Fredrik Lindberg

Född i Luleå 1975.

Fredrik Lindbergs drömlika måleri bottnar både i nutid och dåtid. Hans bilder är fyllda av välbekanta och ofta detaljerade element – byggnader, djur, natur. Ändå handlar det inte om någon dokumentation utan snarare om känslor, situationer, tid och minnen där ofta malplacerade detaljer effektivt bryter upp realismen. Precis som med minnet är det sällan perfekt och ofta berättas flera historier samtidigt i lager på lager.

Fredrik Lindbergs konst finns representerad på Statens konstråd, på konstmuseer och hos flera kommuner och landsting. Han föddes i Luleå, men växte upp i Västerbotten, och det var först när han lämnat norra Sverige som han upptäckte det norrländska ljusets vithet och blåhet, som sedan dess dominerar färgskalan i hans måleri. Numer bor Fredrik Lindberg i Stockholm där han i sin ateljé ofta arbetar med flera motiv samtidigt på olika dukar som han målar med vattenlöslig oljefärg i många tunna lager.

Det här verket bär titeln *Möbler, mattor och armturer* och bygger på en avbildning av ett förfallet hus som Fredrik Lindberg såg i Ånäset, Västerbotten, där han bodde under ett par år.

Möbler, mattor och armturer. Olja

Margaretha Lindblom

Född i Skellefteå 1939.

Margaretha Lindblom föddes i Skellefteå, men växte upp i Luleå. Hon målar i tusch och akryl, men skapar också figurer i rakubränt stengods. Margaretha Lindblom var också den som tog med sig ett miljövänligare sätt att skapa grafik på, den så kallade non-toxic grafiken, till Norrbotten där hon under några år gav kurser i ämnet för andra konstnärer.

Koloriten i hennes måleri är starkt med djärva färgkombinationer, medan hennes objekt och figurer visar upp ett mer återhållet färgspråk. Själv tror hon att hennes många resor i andra länder har satt sin prägel på skapandet. Under många år bodde och verkade Margaretha Lindblom i Frankrike och hon har även deltagit i flera utställningar internationellt.

Motivkretsen är framför allt människor hon möter och som finns runt omkring henne.

Målningen *Mannen* representerar något nytt i hennes konstnärskap, med en djärv färgskala och rinnande färg – så brukar inte hennes bilder se ut. Men samtidigt finns hennes mer välkända små figurer i bakgrunden, eller är det ljuset eller stjärnhimlen?

Själv skriver Margaretha Lindblom om sin bild *Mannen*:

”Den här mannen har bestämt sig. Med beslutsamhet och fast blick lämnar han skuggorna, bekymren, oron och alla de tunga korsen att bära. Den positiva känslan han får av förändring och förbättring ger honom hopp. Inte långt borta ljusnar det, ja det är nästan löften om den blomstertid som kommer. Bara en väg finns nu och den leder rakt framåt.”

Mannen. Akryl

Linn Lindström

Född i Luleå 1987.

Linn Lindström är utbildad vid Kunstakademiet i Oslo och Konsthögskolan Valand i Göteborg. Uppvuxen i Råneå vände hon tillbaka norrut 2019 och bor och verkar numera i det gamla missionshuset i Jämtön. Hennes arbeten har bland annat visats på Göteborgs Konsthall, Luleå Konsthall och Postmuseum i Stockholm.

Linn Lindströms arbeten tar avstamp i skärningspunkter mellan historia och natur, mellan material och berättande, mellan människans förhållningssätt till sig själv och de system hon skapat. Hon arbetar huvudsakligen med skulptur, installation och video.

I den här samlingen är hon representerad med skulpturerna *Med Fågel* (2020), *Lejon* (2021), *Figur nr. 5* (2021). Objekten hon gör är beroende av varandra – hon funderar över det som finns emellan dem, emellan det som är och det som har hänt, i ateljén och längre bort. Fokuserar på verktygen, men ser också material. På en träbit där former redan finns inkapslade. ”Jag ser fönsterglaset som vibrerar av ljus, vågor i rummet som skapar händelser som inte finns. Det far över de täljda skulpturerna på mitt arbetsbord. Bara då, på precis den platsen klockan halv fem, betyder de något. Jag experimenterar med hur man kan översätta ett nu. Jag funderar över berättande som överlevnadsstrategi och gör objekt i trä”, som Linn Lindström själv uttrycker det.

Med Fågel, Lejon, Figur nr. 5. Trä

Olof Lindström

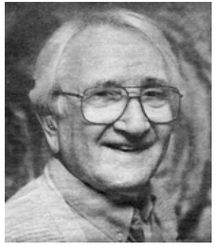

Född i Björkelund, Boden 1914

Det här är en konstnär som verkligen hör till den här samlingen – han finns i många lulebors hem. Bildkonstnär, men också frisör och frisörlärare. Född 1914, död 1993 bara kort innan Konstens hus slog upp sina portar i Luleå. Självklart fick han senare en egen minnesutställning där.

Olle Lindström slog igenom med en uppmärksammad utställning i Stockholm 1961. På den tiden var det ett måste för varje konstnär att visa upp sig i huvudstaden för att bli någon att räkna med. Han tillhörde den generation av norrbottniska autodidakter som debuterade i mitten av 50-talet och vars pionjärarbete lade grunden till det konstliv vi har idag. Olle Lindström var en av de drivande krafterna där och som medlem i KRO, Konstnärernas Riksorganisation, hade han genom åren många förtroendeuppdrag.

I denna samling finns två exempel på Olle Lindströms sätt att måla. Medan akvarellen *Fjällskog* är ett representativt exempel på Olle Lindströms expressionistiska måleri med starka färger och kontraster är den återhållsamma *Natur* ett exempel på hans impressionistiska ådra där färgerna beskriver ljus och skuggor utan att ta med några detaljer. Båda är akvareller. På den här bilden ser man något typiskt för Olof Lindström: Sättet att signera. Han skrev sitt namn stort, nästan ristade in det i den blöta akvarellen.

Fjällskog. Akvarell

Natur. Akvarell

Birgitta Linhart

Född i Lansjärv 1971.

Birgitta Linhart är en konstnär – utbildad bland annat på konstlinjen på Sunderby folkhögskola med inriktning på skulptur – som har ett särskilt fokus på interaktivitet. I hennes offentliga utsmyckningar lockas publiken till konstverken för att klättra och samspela. Utomhusmiljön och naturen är en del av verken.

Synsättet bäddar för att människor upptäcker konsten, ser den med nya ögon i sin egen historia. Som till exempel i hennes projekt Land Art i Byar där hon tillsammans med de boende skapar monumentala konstverk som berättar byns historia. I utställningen Air force på Konsthallen i Luleå skapade hon ett rum där naturmaterialet blev till stora verk i flygande form. Här var det de små detaljerna i naturen som sammanfogades till sköra och monumentala verk. Genom att ta tillvara materialets egenskaper formas skulpturer i samförstånd med barren, grenarna och frökapslarna.

Vid sidan av så kallad Land Art arbetar Birgitta Linhart huvudsakligen med sten, snö och is och hon är bland annat producent för Ice Music in Swedish Lapland i Luleå.

På senare år har Birgitta Linhart börjat brodera, en del av konstnärskapet som ger tid för eftertanke. Alla teckningar och skisser som vill hitta en form blir ibland till ett broderi, ibland till grafik.

Verket *Möt mig vid muren* är symboliskt. Formen på bältet står för magkänslan, huvudet för tankarna och trädets kronform för det man anar utanför sig själv. Ett språk utan ord. Naturens, vindens och stjärnornas språk. De har liknande form och Birgitta Linhart ser det som ett samtal. Här pratar de med varandra om det som ska ske: mötet vid muren. Frågan är vem hon ska möta? Det kan vara ett möte med sig själv – självrannsakning? Eller med någon annan. Eftersom hon har vänt sig från muren och har en solfjäder som hon döljer munnen med så talar det för att detta inte blir helt lätt för henne. Tiger som muren, lyder talesättet.

Det brinner i hennes hår eller huvud – tankar som kokar, bränner. Klänningen är gjord av växter och himmel – hennes identitet. Det berättar om vem hon är och ger betraktaren bränsle för fantasin om hur hon kommer att agera.

Möt mig vid muren. Broderi

Elisabet Linna Persson

Foto: Anne-Li Engström

Född i Pajala 1958.

En morgon när vi vaknar är hela världen vit. Så lyder titeln på Elisabet Linna Perssons glada akrylmålning där snön just kommit och lagt sig som ett fluffigt täcke över hela vår värld. Känslan av att gå omkring i en gräddbakelse, av den första snön som lyser upp och gör allt rent och vitt. Just den här känslan av glädje och välbefinnande är vad Elisabet Linna Persson, som bor och verkar i Luleå, säger sig vilja förmedla i sin konst. Som hon hoppas ska vara omedelbar och glädjespridande. Gärna med en gnutta allvar. Ofta visar hennes bilder svaghet, omtanke och kärlek i vardagliga situationer. Ändå är det betraktaren som väljer att tolka – Elisabet gillar att ta del av vad andra ser i hennes bildvärld.

Elisabet Linna Persson har under många år delat sin tid mellan konstnärsateljén och tandläkarmottagningen, men numera är hon bildkonstnär på heltid.

En morgon när vi vaknar är hela världen vit. Akryl

San Lundberg

Född i Stockholm 1966.

San Lundberg arbetar ofta med symbolvärldar och skapar fritt i skulptur, måleri, video och textil.

Hennes bilder och objekt handlar ofta om vardagliga ting som kan vara stora i kärlek och vänskap.

Ofta ser man en kvinna i hennes bilder, hon kan framställas i olika färger – rött, blått, gult eller grönt. Typiskt för San Lundberg är också att använda ett rum i bilden – det kan vara ett kök eller ett kontorslandskap eller som här, lediga stolar som pekar mot möjligheter – ofta avtecknat naturalistiskt, precis som det ser ut. Mot det ställer hon en liknande miljö som är skissartad vilket gör att man funderar över vad som är verkligheten och vad som inte är det. Bilden heter *Uppvaktning* och kombinerar flera ytor med olika bilder, fåglar, en hare. Själv säger San Lundberg att bilden handlar om hennes djupa förälskelse i landskapet och Norrbotten.

Uppvaktning. Akryl

Karin Mamma Andersson

Född i Luleå 1962.

En av svensk konsts fixstjärnor, efter det stora internationella genombrottet på Venedigbiennalen 2003. Karin Mamma Andersson, numer enbart Mamma Andersson i konstsammanhang, växte upp på Bergnäset i Luleå och utbildade sig bland annat på Kungliga Konsthögskolan.

Hennes motiv utgår från egna upplevda händelser och situationer, som vävs samman och uppstår i måleriet under arbetets gång. Ofta arbetar hon i serier med motiv som återkommer och förändras.

Om verket *The Long Goodbye* berättar hon:

”I höstas när jag städade min ateljé ganska grundligt, gick jag igenom högar man oftast inte mäktar med.

Jag hittade två små målningar i olja på kartong från den tid jag gick på Konsthögskolan i Stockholm. Båda två föreställde samma kranium. Det var ett kranium jag hade lånat på SVT rekvisitalager i slutet av 80-talet.

Redan då var det med en tveksam förtjusning som jag tog mig an motivet.

Våren 2015, var jag sjuk i flera månader. Först i lunginflammation och trots medicinering var jag svag. Efter en heltäckande hälsokontroll upptäcktes det att mitt blodtryck var på tok för högt. Egentligen är det inget märkvärdigt i sig, väldigt många människor har det. Men för mig var det som att nu stod jag plötsligt, där med det besked jag redan som barn räknat med att få någon gång senare i livet.

Min farmor dog i en hjärtinfarkt bara något år efter femtio. Min pappa fick sin första strax efter sin femtioårsdag, jag var då sex år gammal. Hela min uppväxt såg jag honom äta sina tabletter i omgångar dag ut och dag in. Han var alltid dödssjuk.

Foto: Patrick Miller
Courtesy: Galleri Magnus Karlsson

Det var inte så att jag med läkarens besked trodde att jag skulle dö, men jag visste plötsligt att livet inte är oändligt, inte en horisont som slingrar sig långt bakom skogen och berget. I flera veckor kände jag döden gå bredvid mig, i de mest triviala situationer.

Målningen var inte alls uttänkt för att illustrera detta sinnestillstånd, det bara blev så.

Jag började med döden, skelettet. Sen försökte jag kamouflera det så det inte skulle märkas. En hall, en entré med kläder, ett par avsparkade skor, en tom galge.

Jag målade solnedgången på mattan för att förflytta uppmärksamheten från skelettet.”

The Long Goodbye. Olja

Britta Marakatt-Labba

Född i Idivuoma 1951.

Britta Marakatt-Labba är en av de stora profilerna i det norrbottniska, svenska och samiska konstlivet och utnämndes bland annat till hedersdoktor vid Umeå universitet 2014. Hon vill med sitt berättande dela med sig av bilder ur samisk mytologi, samisk historia, politiska och vardagliga händelser.

Att jobba med broderi är långsamhetens estetik, en resa i tid och rum där varje stygn andas upplevelser och eftertanke och skapar berättelser. Länge bar hon sina bilder inom sig och testade olika uttryckssätt; måleri, grafik, bildvävning. Under sin utbildning på Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg på sjuttiotalet hittade hon fram till broderiet, där hennes samiska hantverksarv lever vidare i ett med tiden allt mer minimalistiskt och renodlat formspråk.

Foto: Hans Olof Utsi

Om natten höll de vakt från 2009 är den bibliska händelsen, sett ur samiskt perspektiv med invävd mytologi och genustänkande. När Maria och Josef rider in i en samisk by på en ren får de inte natthärbärge i en rikemanskåta utan tar sig till en riskåta intill.

Tre samiska gudinnor vaktar en renhjord och ser stjärnan som lyser och beger sig iväg för att se vad som hänt. De finner ett nyfött flickebarn lindad i en vagga och skänker henne en silverkula som skydd mot onda andar.

Britta Marakatt-Labba bor i Övre Soppero. Hon är också medlem i konstnärsgruppen Koncentrat tillsammans med bland annat Victoria Andersson och Agneta Andersson.

Om natten höll de vakt. Broderi

Amanda Mendiant

Född i Paris 1975.

Amanda Mendiant flyttade efter uppväxten i Frankrike till Sverige där hon bland annat studerat grafisk design och illustration vid Berghs School of Communication i Stockholm.

Idag är Amanda Mendiant bosatt i Piteå där hon verkar som bildkonstnär och illustratör i den egna företaget ”House of Mendi”.

I hennes bildvärld möts ofta mode och attityd, grafiskt tydlighet och illustration. I många år har den feminina karaktären varit i fokus på hennes bilder och hon talar själv gärna om ”karaktärer som tar och kräver plats”.

Just den här bilden fångar flera viktiga aspekter i hennes arbete. Ett kvinnoporträtt med närvaro och personlighet. Lekfulla linjer, kontraster och små detaljer som väcker undran och nyfikenhet. Vem är hon på bilden, hon med glasögonen och den lilla döskallen i örat?

Glasses. Akryl på duk

Roger Metto

Född i Kiruna 1964.

Roger Metto hör till de samtida målare vars namn och verk nämns allt oftare. Han har gått Konsthögskolan i Stockholm, men började måla ganska sent i livet. I en intervju har han berättat att han gick på sin första konstutställning när han var 25 och först när han tröttnat på slalom och skidåkning vid 26 års ålder började han måla.

I sina färgsprakande landskap vrider Roger Metto verkligheten minst ett varv. Resultatet blir ett slags drömmarnas landskap eller kanske *Längtans landskap*, som titeln på den här bilden lyder.

Måleriet är mästerligt, gå gärna nära och studera detaljerna. Eller ta några steg bort och se hur bilden förändras, hur ögat luras att tro att vissa partier kanske är broderade med silkestråd? Här står man liksom inför en dröm, en effekt av de exakta färgexplosionerna, som nästan blir surrealistiska, verkliga och overkliga på samma gång. En fascinerande bild som man gott kan stanna till vid ett tag.

Subarctica. Olja

June Montana Lorentz

Född i Butt, Montana, USA, 1915.

Här har vi ett livets träd. En olja signerad June Montana Lorentz, en konstnär som betytt mycket för konstlivet inte bara i Norrbotten utan på flera orter i Sverige, inte minst genom sina kurser.

June Montana Lorentz föddes i Butte, i staten Montana, USA 1915 av en svensk mor och en finländsk far. Hon var under många år bosatt i Boden där hon var en av medlemmarna i den så kallade Bodenskolan, som hon anses vara en av grundarna till.

I Stockholm och Helsingfors studerade hon konst, men hon reste också till Paris och London och senare till Norge där hon träffade sin livskamrat Johann Lorentzen.

1945 flyttade paret till Boden där hon började undervisa ivriga unga konstnärer som senare skulle komma att utgöra Bodenskolan. Hennes make dog ung och 1946 stod hon ensam med två barn att försörja.

June Montana Lorentz är en mångsidig konstnär som målat figurkompositioner, landskap och porträtt. Hela tiden undervisade hon och under sitt liv hann hon besöka ett fyrtiotal länder som satt spår i hennes rika produktion. Runt om i Norrbotten kan man se prov på hennes offentliga utsmyckningar – bland annat på Framnäs folkhögskola och i Bodens stadshus.

June Montana Lorentz dog i Svenljunga 2008 och har uppmärksammats både på Konsthallen i Luleå och på Havremagasinet i Boden.

Livets Träd. Olja

Lena Nallo

Född i Västerbotten 1942.

Lena Nallo var en av de konstnärer som ställde ut på Galleri Storforsen den där sommaren 2003 när inbrottet ägde rum. Hennes bilder här i samlingen hittades alla vid den husrannsakan polisen genomförde i Kangis.

Lena Nallo var en av grundarna till Tuoddargruppen i Gällivare-Malmberget, ett konstkollektiv som bildades i mitten av sjuttiotalet kring inköpet av en gemensam tryckpress för att kunna jobba med grafik.

Namnet Tuoddar är samiska för lågfjäll eller kal hjässa och under många år hade konstnärerna verkstäder och ateljéer i en vacker gammal sekelskiftesvilla på Bolagsområdet i Malmberget – en av många miljöer som försvunnit på senare år.

Att det var just Lena Nallo som tog initiativet till inköpet av tryckpressen där på sjuttiotalet är ingen slump; hon är en skicklig grafisk tryckare. Jobbar med färggrafik på kopparplåt, gör små upplagor. Till *Åkerbärsmorgon* har hon säkert använt tre plåtar – en gul, en blå och en röd. Resten av färgerna på bilden kommer till när grundfärgerna blandas.

Som så många andra gjorde Lena Nallo länge politiska bilder där hon på olika sätt kommenterade företeelser i samhället. Senare kom det också in andra dimensioner i hennes konst. I etsningen *Paradise Lost* har hon till exempel utgått från ett poem skrivet av John Milton 1667. I *Drömmen om Atlantis*, även det en etsning, har hon inspirerats av Johannes Bureus, Sveriges första riksantikvarie född 1528, och hans tankar om Atlantis.

Lena Nallo, som bland annat är utbildad på Konstfack, flyttade så småningom från Malmberget till Buddbyn. Numer bor hon i Västerbotten.

Drömmen om Atlantis. Etsning

Minnen från järnvägsbygget. Etsning

Trädets själ. Etsning

Vid Lule älv. Etsning

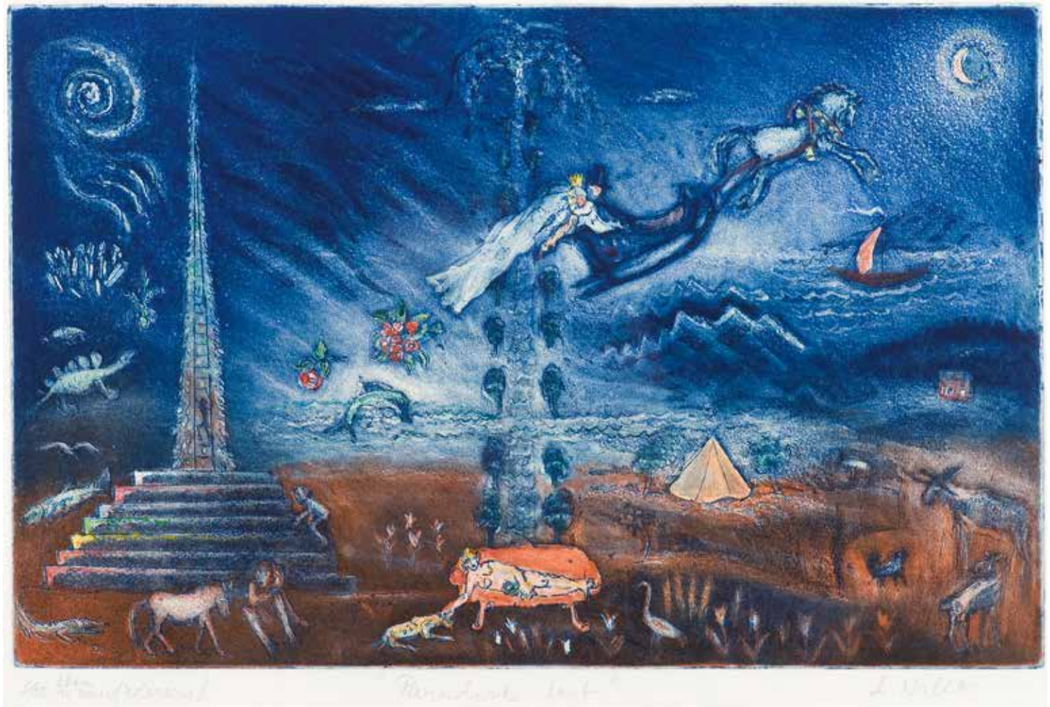

Paradise lost. Etsning

Åkerbärsmorgon. Etsning

Änglarna har landat. Etsning

Kristina Nilsdotter

Född i Luleå 1966.

Kristina Nilsdotter är utbildad på Konsthögskolorna i Umeå och Stockholm på 90-talet och återvände efter några års uppehåll till det fria konstnärliga skapandet.

Här har hon målat på en fritt hängande vinylduk. Bilden är inspirerad av ett foto på hennes kusin med dotter, men också av den tjeckiske Art Noveau-konstnären Alfons Maria Muchas (1860 – 1939).

En målning i stort format som Kristina Nilsdotter var tvungen att använda sig av både speglar, trappstegar och mobiltelefon för att kunna betrakta på tillräckligt avstånd under arbetets gång.

Egentligen hade hon tänkt kalla bilden *Maffiabrudar* och förse kvinnan och barnet med tuffa ansiktsuttryck. Men allt eftersom tonade hon ner det tuffa och hårda, vilket gjorde att maffian miste sitt tag om titeln. Maffiatanken gjorde att hon också hade börjat tänka på havets frukter, som fick bli kvar i bilden. Därav den slutgiltiga titeln *Seafood* som föreställer en mamma och hennes barn. En lycklig och positiv bild som skänker många tankar.

Kristina Nilsdotter är släkt med Bodenskolans June Montana Lorentz.

Seafood. Olja

Nils Nilsson Skum

Född i Kautokeino 1872.

Ju fler renar, desto dyrare brukar man säga om Nils Nilsson Skums konstverk. Är det någon som ska vara med i en norrbottnisk konstsamling så är det han – ingen har med större inlevelse skildrat fjällsamernas livsföring än Nils Nilsson Skum med sin blyertspenna och krita.

Han föddes i en tältkåta en aprildag 1872 under familjens flyttning från norska Kautokeino till trakterna väster om Gällivare som kom att bli Skums vidsträckta hem.

Sina första bilder ristade han i eldens sken med brända björkrispinnar på renskinn. Han blev renskötare, men med tiden växte hans intresse för att skapa bilder. Som självlärd skapade han sin egen stil med de material som fanns till hands. Genom åren blev det tusentals bilder, alla skildrade hans liv som renskötare och nomad.

Efter två nödår då merparten av familjens renar svalt ihjäl lämnade han renskötarlivet och slog sig ner i Sjisjka, där SJ så småningom kom att bygga en station på grund av konstnärens berömmelse. I Sjisjka inredde Nils Nilsson Skum en ateljé som fick sin belysning från familjens egna vindkraftverk. 1937 ställdes hans bilder ut på världsutställningen i Paris och därmed blev han känd för en vidare krets, inte minst internationellt. Samtidigt var det svåra tider ekonomiskt för honom, det hände att han betalade taxiresor och annat med sina teckningar som kom att betinga ett högt pris först efter hans död.

Nils Nilsson Skum dog hemma i Sjisjka 1951. Idag finns hans verk spridda över hela världen, i Sverige har Nordiska museet en stor samling.

Renar på fjället. Torrpastell-blyerts

Eva Nordlund

Född i Ragunda, Jämtland, 1948.

Eva Nordlund, grafiker som också har arbetat som förlagsredaktör och bibliotekarie, intresserar sig för mönster, vägar, val, sammanhang. Pusselbitar.

Med utgångspunkt i geometriska former som passar ihop med varandra i oändlighet har hon här byggt tre bilder i en särskild grafisk teknik, där pusselbitarna sätts samman och bildar ett mönster.

De former hon utgått från kallas girih och skapades i den islamska världen redan på 1400-talet för att bland annat smycka byggnader, när det var förbjudet att avbilda levande varelser. Länge trodde västerländska forskare att girih-mönstren skapats med hjälp av passare och linjal. Men först på 1900-talet förstod man att de islamska mönstren är mycket mer komplicerade och innehåller bland annat vinklar som är svårare att konstruera än vinklarna i västerländska mönster.

Med hjälp av formerna och pusselbitarna skapar Eva Nordlund här variation och upprepning på samma gång.

Pusselbitar. Etsning

Roland Pantze

Född i Arjeplog 1945.

Roland Pantze i Arjeplog kallar sig själv vildmarkskonstnär. Hans skaparkraft är sprungen ur fria vidder och otämjd vildmark, där han finner spänning och lockelse som frigör hans kreativitet.

För honom blev måleriet en väg tillbaka till ursprunget, och ett naturnära levnadssätt tillsammans med en stark fysisk frihetslängtan sätter tydliga spår i hans konst. Att i orörd natur låta sig uppslukas av försöken att komma nära vilda djur för att få en inblick i rörelser och beteenden, att vänta in ljusets oändliga variationer under dagar och nätter i alla slags väder har blivit en livsstil som resulterar i målningar som skildrar landskapet, människor och djurliv i norr. Roland Pantze anser att närheten till naturen och möjligheterna till iakttagelser på plats har förfinat hans förmåga att förnimma och förmedla vildmarkens karaktär och stämningar på ett helt annat sätt än traditionella konstutbildningar skulle ha gjort.

Han sporras av att försöka stå emot och behålla sin livssyn så intakt som möjligt i tider när människor i allmänhet får se sina liv kringgärdade av begränsande faktorer på alla plan. Roland Pantze lever som han lär och undviker bland annat numera att uppdatera sitt CV, eftersom han anser att det är ytterligare ett exempel på hur vi människor inordnar oss i begränsningarnas fållor. För honom får bildkonsten aldrig dominera levnadskonsten.

Om sin målning *Tyst jakt* skriver Roland Pantze:

”Den bleka vintersolen tränger knappt igenom grådiset.

Snön ligger tungt i träden och hela landskapet ligger inbäddat i ett ljudisolerande täcke. Det råder en absolut tystnad.

Likt en ljudlös ande smyger lodjuret varsamt fram.”

Tyst jakt. Olja

Solveig Parviainen

Född i Haparanda 1970.

Solveig Parviainen började måla i akvarell för några år sedan efter att hennes dotter önskat sig en tavla. Medan hon övade på att få till bilden, fastnade hon för akvarellmåleriets många möjligheter och blev en hängiven målare med flera utställningar i Sverige, men också i Finland. 2020 blev hon antagen till Liljevalchs vårsalong.

Solveig Parviainen inspireras av sin uppväxt i Tornedalen – av skogen, vintern, norrskenet och älven, kraften i vattnet, snön och isen, av platser och den känsla de ger henne. De sköra men samtidigt starka akvarellfärgerna, det ibland frustrerande samarbetet mellan vattnet, pigmentet och konstnären själv gör att målningarna tar sina egna vägar – för Solveig Parviainen ligger det en spänning i att se hur mötet tar sig ut på papperet.

Från att bara ha skymtats har djuren alltmer börjat träda fram och ta plats i hennes verk. På akvarellen *What are You Doing?* möter räven betraktarens blick med sin fråga. Vi lever på en fantastisk plats med närhet till skog, fjäll och oreglerade älvar. Men hur mycket tål naturen, hur lång tid tar det innan det inte längre finns någon återvändo? Vad gör du med min värld?

What are You Doing? Akvarell

Annika Persson Åkeblom

Född i Långträsk 1953.

Den här klänningen skapade Annika Persson Åkeblom, utbildad pedagog och dekoratör som också studerat vid Konstlinjen på Sunderby folkhögskola, till en separatutställning på Piteå konsthall. Där utgick hon bland annat från hur vi människor rustar oss, inte minst genom vårt val av kläder, för att passa in i mallen.

Egentligen är detta en skulptur med en fram och baksida som man kan hänga fritt i ett rum, här har vi dock valt att rama in den. Klänningen är gjord av små lerplattor som konstnären gjort hål i och fogat ihop med en tråd knuten på ett speciellt sätt som ser olika ut på framsida respektive baksida. Det är konstnären själv som valt att exponera klänningen från just den här sidan.

Annika Persson Åkeblom är bosatt i Luleå.

Sammansatt. Keramik, metalltråd

Staffan Pihl

Född i Luleå 1944.

Staffan Pihl är känd för många lulebor som bildlärare, han har varit verksam i grundskolan, på universitetet och på gymnasieskolan. Utbildad på Konstfack, med det egna skapandet som viktig fritidssysselsättning tillsammans med annat, är han sedan 2007 fullt sysselsatt som bildkonstnär på egna villkor med flera utställningar bakom sig, bland annat på Norrbottens museum.

Här har han målat *Tanchparken blå*, en olja från 2009. I centrum för bilden ser vi livets träd som växer från underjorden genom människans boning och upp till gudarna. Den blå färgen har många innebörder: Oändlighet, rymd och kontemplation. Staffan Pihl vill helt enkelt bjuda in oss till en vandring i denna park.

Tanchparken blå. Olja

Lars Pirak

Född i Jokkmokk 1932.

Grunden till den här samlingen kommer som bekant från de konstverk som stals från galleriet i Storforsen. Den där sommaren 2003 när stölden ägde rum fanns alla dessa verk signerade Lars Pirak, utom två, i galleriet.

Lars Pirak var en välkänd sameslöjdare och konstnär, född 1932 och uppvuxen i Luovaluokta i Tuorpons sameby i Jokkmokks kommun. Han avled 2008.

Han är känd som en av de första som förnyade det samiska hantverket och finns representerad på museer över hela världen. Han har också gjort trä- och renhornsskulpturer och bruksföremål som hans så kända saltripa. 2003 promoverades han till hedersdoktor vid Umeå universitet. Han hade stor betydelse med många utställningar, både i Sverige och utomlands, och var otroligt populär både som konstnär och som person.

Lars Pirak hämtade sina motiv från den samiska kulturen, hans målningar och litografier är berättande minnesbilder av upplevelser och skildringar han hört och sett.

Tjuonavagge föreställer Lapporten i höstsprakande färger, en fin bild, och ett vanligt motiv för Lars Pirak. Se också akvarellen *Ren* och akvarellerna *Höst vid Lapporten* samt oljan *Tjuonavagge*.

I bilden *Ren* lägger man särskilt märke till den avlånga renen. Så avbildade han dem ofta, vilket inte var något misstag. I Lars Piraks ögon hade renen så här lång kropp, något som är karaktäristiskt för honom.

Ren på fjället är inte en så vanlig bild för Lars Pirak, med renen och solen, betraktade liksom i närbild.

Bilder från spåtrumman, här en akvarell, visar också på ett vanligt motiv i hans bildvärld som återkommer också i hans sameslöjd.

Nästan alla bilder signerade han både med sitt namn, på ett karaktäristiskt sätt med pricken över i:et i Pirak i rött, och med sitt samiska bomärke.

Här finns också flera grafiska blad, som han skapat på det traditionella sättet, med sten. Samma motiv som på bilderna *Raiden går I och II* finns också på dammluckorna till Akkats kraftstation norr om Jokkmokk. Han har berättat att familjen hade sina renar där och ofta brukade passera just där dammen nu ligger. Litografierna är mycket fina, det syns nästan inte att det är litografier, alltså tryck. Man får gå riktigt nära för att upptäcka det.

Björnjakt. Litografi

Ren på fjället. Olja

Tjuonavagge. Olja

Renar vid fjället. Litografi

Renen och solen. Olja

Ren fångas in. Akvarell

Bilder från spåtrumman. Akvarell

Ren. Akvarell

Två renar. Akvarell

Höst vid Lapporten. Akvarell

Höst vid Lapporten. Akvarell

Raiden går I. Litografi

Raiden går II. Litografi

Två renar. Litografi

Tjuonavagge. Olja

Katarina Pirak Sikku

Född i Jokkmokk 1965.

Katarina Pirak Sikku är svensk samisk målare, tecknare och fotograf, utbildad bland annat vid Konsthögskolan i Umeå. Redan under studietiden började hon rikta sin konstnärliga blick mot det svenska rasbiologiska arvet och sitt stora publika genombrott fick hon 2014 med utställningen *Nammaláhpán* (Namnlös) på Bildmuseet i Umeå. För den utställningen nominerades hon till Dagens Nyheters kulturpris 2015.

Katarina Pirak Sikku är dotter till Lars Pirak, en av de konstnärer som utgör grunden för denna konstsamling.

Om sitt verk *Dálvvedalkke* skriver hon:

”Det finns något med naturen under perioden november till februari som är lockande. Färgskalan är återhållsam. Det är grafiskt vackert. Jag går ut i naturen. Utan varken block, penna eller kamera. Jag studerar omgivningen. Jag går in i min ateljé.

Ibland tecknar jag i mörkret, ibland i dagsljuset. Det beror på.

Landskapsmåleri är så problematiskt. Det blir så vackert. Även jag gör vackra landskapsbilder fastän jag försöker göra det motsatta. Landskapet bär på min historia.

Vem gick här före mig? Vad tänkte hon? Hur såg den tallen ut som liten?

De här landskapsteckningarna förmedlar också några av de känslor som rasbiologin väcker hos mig. Sorg, oro, ilska. Och den ambivalens som jag känner inför landskapet: så vackert, men det bär på en smärtsam historia.”

Dálvvedalkke. Blandteknik

Mats Risberg

Född i Luleå 1937.

Mats Risberg är en tongivande konstnär i Norrbotten. Vid sidan av sitt måleri skrev han under många år konstartiklar i Norrbottens-Kuriren där han bland annat presenterade konsthistorien ur många infallsvinklar och åtskilliga är de föreläsningar i konsthistoria som han hållit genom åren.

Många gånger har han också arbetat med parbilder, som här i *Systrarna*, där han som så ofta arbetar med vinyl på masonitskiva. Porträtten inspirerar honom, inte minst för att den mänskliga figuren ger oändliga tolkningsmöjligheter, något som blir tydligare i just parbilderna. Som här, där den ena systern är ljus och den andra mörk, placerad i olika slags ljus av konstnären.

Koreansk dansös II är målad med akvarellfärger.

Koreansk dansös II. Akvarell

Systrarna. Vinyl

Som konstnär har Mats Risberg nästan uteslutande ägnat sig åt porträtt, där många modeller – både kända och okända – passerat revy genom tiderna. Men den viktigaste modellen är kanske hans mor, som i de här mycket fina etsningarna *Min mor I och II*, där Mats Risbergs konstnärskap kommer till sin fulla rätt. Utgångspunkten för Risbergs porträttmåleri är att porträttet inte kan konstrueras fram – modellen måste upptäckas i det speciella ögonblick när han ser henne.

Min mor I. Etsning

Min mor II. Etsning

Hjalmar Rönnbäck

Född i Svartbjörnsbyn 1896.

Hjalmar Rönnbäck var son till en jordbrukare. Redan i unga år ville han studera konst, men föräldrarna ansåg att han behövdes hemma. 1925 gick han dock en månad på Carl Wilhelmssons målarskola i Stockholm, sen kallades han hem igen.

Hjalmar förblev hemmansägare, på sin knappa fritid målade han. När han arbetade ute i skogen skar han till kosor om kvällarna. Inspirerad av en bok om Döderhultaren började han så småningom också tälja annat än kosor och blev så småningom huvudsakligen skulptör.

Han var en av konstnärerna i Bodenskolan och kom att ha separatutställningar, inte bara i Norrbotten, utan också bland annat i Stockholm. I sitt måleri återgav han det landskap han såg omkring sig i dämpade, varma färger och målade gärna med en impressionistisk touche. Som här i oljemålningarna som båda bär titeln *Landskap* – olja på papper.

Hjalmar Rönnbäck dog 1984.

Landskap-68. Olja på papper

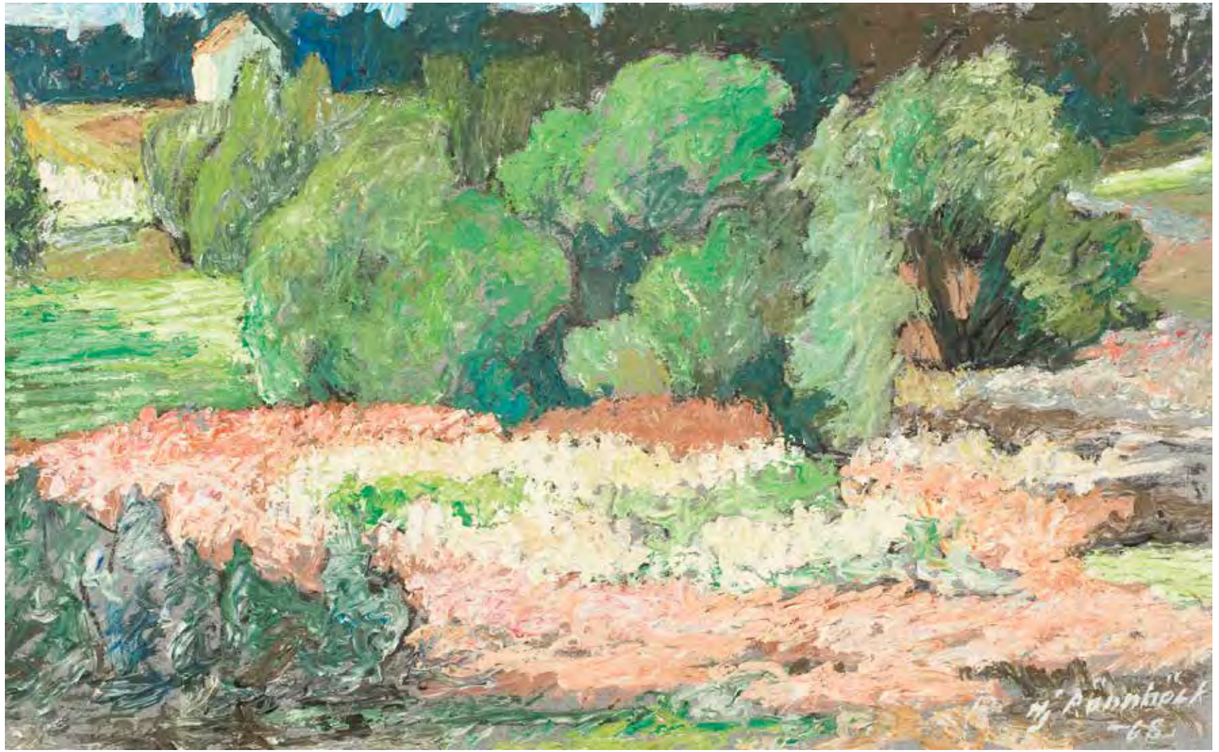

Landskap-68. Olja på papper

Ricky Sandberg

Född i Svartlå 1960.

Med åren har konstnären Ricky Sandberg blivit mer känd som projektledare och viktig drivkraft bakom olika internationella konstprojekt i Norrbotten, som till exempel Vinterbiennalen på Gültzauudden och Luleå Art Biennal, Skandinaviens äldsta konstbiennal, som han arrangerat tillsammans med de övriga medlemmarna i konstnärsgruppen Kilen. Numer är han också konsthallschef för Havremagasinet i Boden, som han var en av initiativtagarna till.

Men även som konstnär har han satt tydliga spår i Luleå genom verket ”Opposite Sphere”, den åtta meter höga och nästan 20 ton tunga stålskulpturen i Notviksrondellen, allmänt känd som ”Rostbollen”. Förlagan var en snöskulptur som mätte fyra meter i diameter och som Ricky Sandberg tillsammans med Dan Lestander, Eva-Gun Jensen och Jan-Erik Falk belönades med en guldmedalj i snöskulptering för under OS i franska Alberville 1992.

Som konstnär arbetar Ricky Sandberg med måleri, skulptur och video. Många av hans verk har drag av reliefer genom den tjockt pålagda färgen eller av inskjutna material. Inte sällan är hans bilder på samma gång otäcka och tröstande. Det här verket bär titeln *Två familjer*.

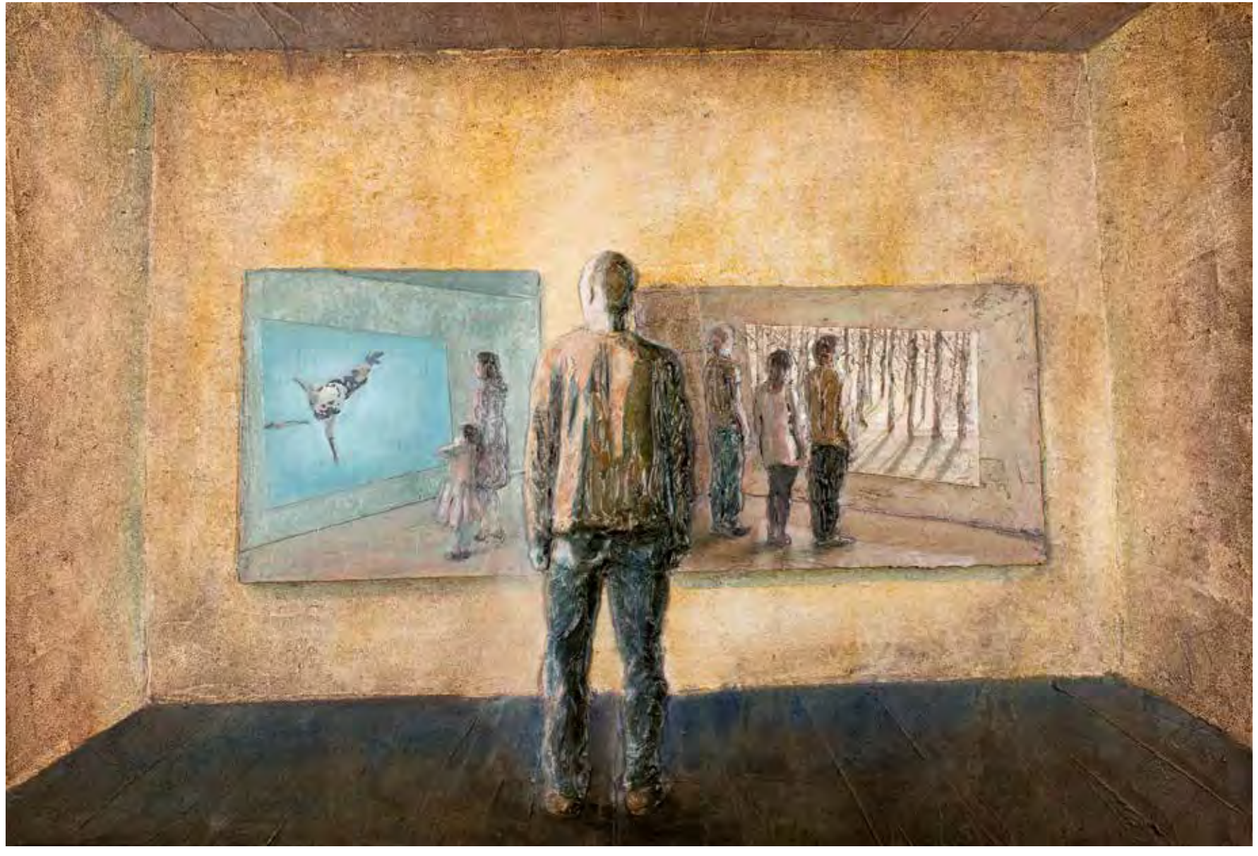

Två familjer. Blandteknik

Eva Stina Sandling

Född i Jokkmokk 1950.

Eva Stina Sandling, Sanden, Porsi, som hon brukar presentera sig i skrift, är en av länets mest etablerade konstnärer. Ständigt funderande över de stora frågorna om varifrån vi kommer och vart vi är på väg och starkt påverkad av det norrbottniska kulturlandskapet, historien men också framtiden i en föränderlig värld. Områden som benämns som perifera är för henne universella centrum.

Hennes bakgrund finns i det textila, men materialen får gärna utmana och hälsa på varandra. På senare år har hon bland annat gjort fantastiska illustrationer till barnboken *Källa och älgen* (Regine Nordström skrev), där hon fogade samman bilder som hon skapat på redan tryckt papper med tydliga textila sömmar. Runt omkring i Jokkmokks kommun finns sedan några år tillbaka också hennes obelisker påminnande om våra mänskliga rättigheter.

Det här verket, *Vännerna från Raddnelombole* är en berättelse om Addek, Amuruk och Manda som finns någonstans i det fördolda. En gång bodde Eva Stina Sandlings mormor Amanda just i Raddnelombolo några mil från Nattavaara och genom åren har konstnären skapat flera verk med det lilla torpet som utgångspunkt. I 18 teckningar berättar Eva Stina Sandling här om Addek, som bland annat vantrivs i Malmö, om Amaruk hos beduinerna, men också på Brändöfjärden, och om hur Manda trotsar svagisen och sjunger morgonpsalmen.

Varje liten bild har tagit plats i en plåtlåda som sedan monterats ihop till ett verk. Med andra ord, ett tungt konstverk.

Vännerna från Raddnelombole. Blandteknik

Fritz Sjöström

Född i Jukkasjärvi 1923.

Under brinnande världskrig studerade Fritz Sjöström på Valands konstskola i Göteborg, senare gick han konstakademin i Stockholm för att 1951 resa till Paris för ytterligare studier.

Under sin livstid (han dog 1996) hade han ett flertal utställningar och utförde ett antal offentliga utsmyckningar. Från 1957 till 1987 var han också lärare i figurteckning på Konstfack.

Fritz Sjöström var mångsidig i sitt konstnärskap. Han var inte bara bildkonstnär, utan även visdiktare, poet, kompositör och sångare.

Just den här bilden, *Trubaduren*, fanns med på en utställning för många år sedan på Norrbottens museum.

Trubaduren. Teckning

Ann Skum Lindström

Född i Gällivare 1959.

På namnet hörs det att Ann Skum Lindström kommer från en känd konstnärsläkt.

Hon är konsthantverkare, utbildad på Samernas folkhögskola 1978–1980, och har efter det arbetat med sitt hantverk mer eller mindre på heltid. Ann Skum Lindström är representerad i de nordiska länderna, men också i Japan, USA, Australien, Kanada och Frankrike.

Den här bilden var en av dem som stals i Storforsens galleri. *Gudar och gudinnor* heter den och är gjord av tenntråd på kläde och handgarvat renskinn.

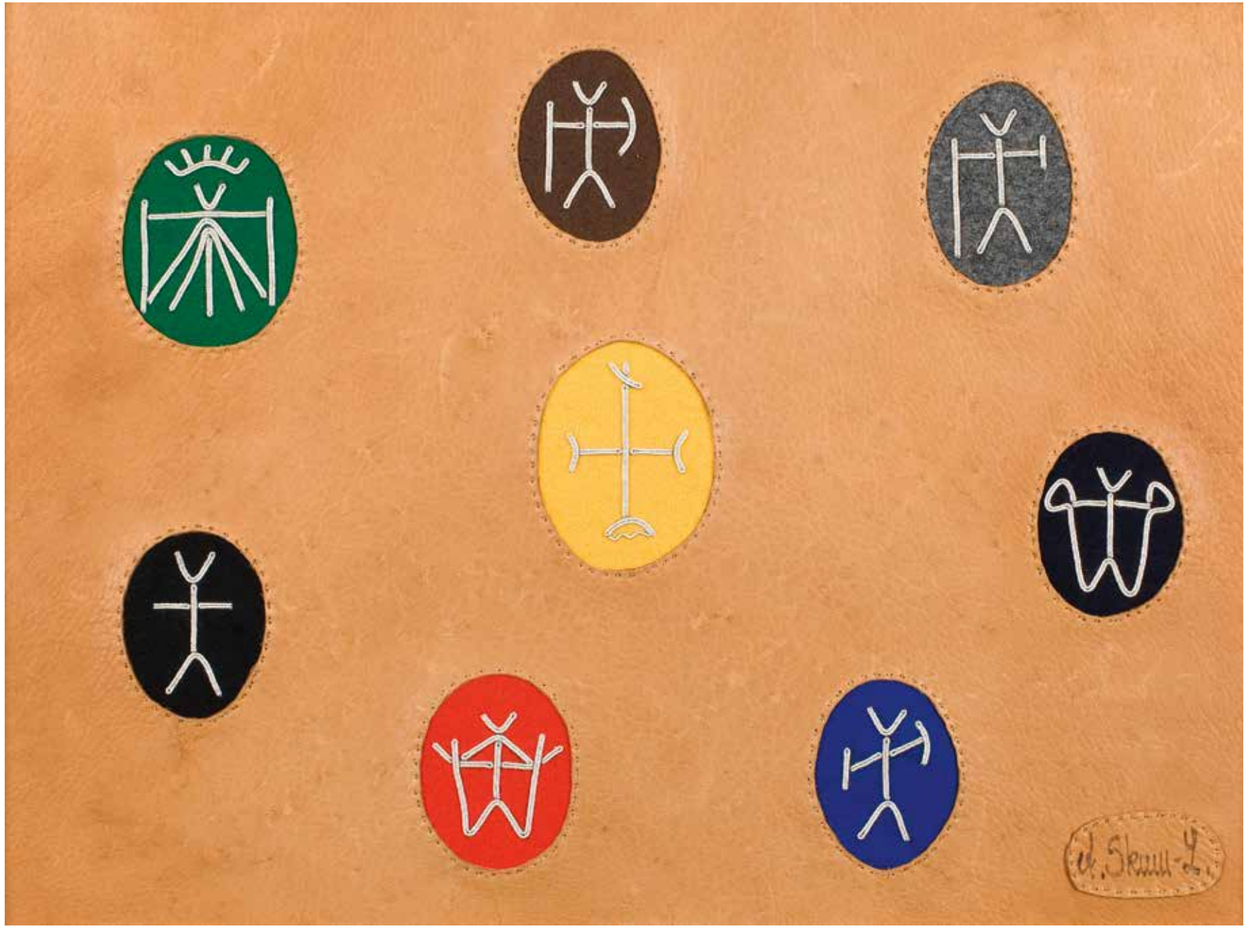

Gudar och gudinnor. Tennbroderi

Lars-Lennart Stenberg

Född i Malå 1951.

Lars-Lennart Stenberg är utbildad på Sunderby folkhögskolas konstlinje i början av 1970-talet och därefter fyra år på Konstfacks teckningslärarinstitut.

Han har en gedigen bakgrund som bildpedagog, alltsedan 1983 och fram till pensioneringen 2015 arbetade han som lärare på Sunderby konstskola. Genom åren har han dessutom verkat som projektledare för en del kurser i formgivning för konsthantverkare och undervisat i teckning, formlära och skissteknik på Luleå tekniska universitet.

Vid sidan av sin pedagogiska gärning har han verkat som konstnär och gestaltat sina upplevelser i keramik, skulptur och akvareller. I sina skulpturer söker Lars-Lennart Stenberg fånga olika uttryck i djur och människor med hjälp av både realistiska och abstrakta uttryck och intresset för nya utmaningar i form och gestaltning är viktigt för honom. I sitt måleri söker han sig ofta till naturen som motiv och ägnar möda åt stämningar, ljuset och kompositionen för att ge bilderna ett uttrycksfullt innehåll.

Den här skulpturen har titeln *Kontrollant*, en bestämd man som kontrollerar att allt gått rätt till.

Skulpturen är gjord i papperslera, men själva figuren är inte glaserad, bara händerna, väskan och ansiktet. Själva bränningen är rakuteknik, en keramiskt tillverkningsmetod som har sitt ursprung i Japan.

Kontrollant. Papperslera

Hans Stenström

Född i Malmberget 1976.

Hans Stenström är utbildad konstpedagog på Sunderby konstskola mellan åren 2006 till 2009. Som ung konstnär har han deltagit i många samlingsutställningar, men han har också arbetat med Luleå Art Biennal, med snöskulptur och som grafisk formgivare, bland annat för Lule Stassteater. 2010 hade han sin första separatutställning på Gällivare museum.

Hans Stenström har arbetat med måleri och grafik, men fastnade tidigt för tygtryck, samtidigt som han var öppen för allt han kunde utveckla inom konsten.

Här har han arbetat med screentryck, en metod som liknar tygtryckets, i en triptyk där det röda inslaget i varje bild blir det gemensamma för serien. I tur och ordning bär bilderna titlarna *I like van Gogh, Skrapsår och Avstånd*.

Tyvärr blev Hans Stenströms liv alldeles för kort och han hann inte se sina konstnärliga planer gå i uppfyllelse. Han avled i cancer 2013.

I like van Gogh, Skrapsår och Avstånd. Screentryck

Rauno Still

Född i Uleåborg 1949.

Rauno Stills lust att måla och uttrycka sig konstnärligt väcktes redan på sextiotalet. Men först i början av 1990-talet förverkligades drömmen, fram till dess arbetade han med tungt industriarbete med idrott som ett starkt intresse. Genom åren har det blivit flera separatutställningar, några offentliga utsmyckningar och deltagande i jurybedömda konstsalonger.

Rauno Stills tekniker varierar. Han tecknar, målar, arbetar med collage, skulpturer och med foto.

Själv är han noga med att poängtera att han gör konst för konstens skull och att han själv som person inte är viktig i sammanhanget. I stället är det hans konst som ska tala, väcka frågor och tankar och det är upp till betraktaren att skapa egna tolkningar. Därför undviker Rauno Still att förse sina verk med titlar och håller hårt om sin uppfattning att kunna skapa konst som så att säga går utanför ramarna. Hans konst för inte sällan tankarna till surrealisternas omisskännliga sätt att blanda dröm och verklighet. Det finns också ofta en stor portion humor i Rauno Stills bildspråk.

Den här bilden ingår i en serie från 2012, där Rauno Still skapat berättelser med hjälp av tusch på vinylduk.

Utan titel. Tusch

Lena Sundbom

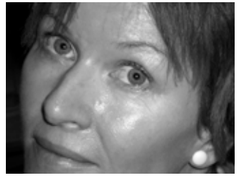

Född i Luleå 1961.

Det här är en kraftfull bild av Lena Sundbom, som studerat konst vid Sunderby konstskola.

Den heter *Nattbad* och man ser det mörka vattnet, mörk himmel, men ändå ljuset – en norrbottnisk sommarkväll. Kanske är det lite kallt, blått, och kanske vandrar nattbaderskan från en ljusare tid mot en mörkare?

Lena Sundbom målar här på en skiva, i lager på lager, med stora penslar, strukturerna är väl synliga. På några ställen har hon helt utelämnat färgen, låtit skivans yta ta plats i bilden i detta fria måleri.

Lena Sundbom är en av de konstnärer i samlingen som har en bredd i sina uttryck och i sitt val av teknik. Hon jobbar en hel del med textil och ibland blir hon mer dekorativ. Men här har hon behållit det fria i sitt måleri och skapat en känsla av en snabbt färglagd skiss, men i stort format.

Nattbad. Akryl

Bertil Sundstedt

Född i Boden 1948.

Bertil Sundstedt, bland annat utbildad på Konstfack, har betytt mycket för konsten i Norrbotten. Inte bara som konstnär, utan också som lärare på Sunderby konstskola, som kritiker, konstskribent och genom sina många föreläsningar om både den regionala och den internationella konstens historia och betydelse.

Förlagan till den här bilden, en akrylmålning gjord på linneduk, är en emaljmålning där Bertil Sundstedt jobbade tematiskt i en svit målningar med utgångspunkt från en bild av poeten Helmer Grundström som ung målare i Malmö. Hela utställningsprojektet den gången hette *Muraren och haren* och behandlade två olika förhållningssätt till tillvaron där muraren murar upp murar som skall tjäna som trygghet och skydd medan haren, som är förbunden med naturen, finner sin trygghet i det oförutsägbara med snabbhet, vighet och list.

Muraren kom sedan att gå vidare som motiv i hans måleri. Här har muraren fått sällskap av en person som bär på en stång eller påk. Plötsligt skjuter det fram en blixt som uttrycker det oförutsägbara, det vi inte kan kontrollera.

En bild som utstrålar stor kraft och som är öppen för många tolkningar.

Två män och en kulblixt. Akryl

Peter Sundström

Född i Luleå 1960.

I de här bilderna möter ett norrbottniskt temperament Italiens jord och himlar. Mörker möter ljus, det täckande ställs mot det transparenta. Akvarellens motsatser. Och livets, enligt konstnären själv, Peter Sundström.

Bosatt i Luleå, utbildad på Sunderby folkhögskolas konstlinje och sedan till grafisk designer på RMI Bergs i Stockholm. Verksam som grafisk formgivare och illustratör. Han har målat, företrädesvis akvarell, sedan mitten av 80-talet.

Under perioder brukar Peter åka iväg och måla intensivt, gärna i sällskap med andra. Just det här verket, *St Margherita, Ligurien,* har han gjort i italienska Ligurien i november 2009. Egentligen en berättelse i flera olika bilder.

St Margherita, Ligurien. Akvarell, pentyk

Anders Sunna

Född i Jukkasjärvi församling 1985.

Anders Sunna är uppväxt i en samisk renskötarfamilj i Kieksiäisvaara. Numera är han bosatt i Jokkmokk. Han är utbildad byggnadsmålare, men har också gått Konsthögskolan i Umeå och Konstfack i Stockholm (2004–2009).

Hans konst är politisk och handlar om samisk historia. Ofta utgår han från sin familjs långvariga konflikt med länsstyrelsens rennäringsdelegation kring den tvångsförflyttning av familjens renar som ägde rum 1986 som en följd av tolkningen av 1971 års rennäringslag. I Anders Sunnas konst letar sig vassa politiska åsikter ständigt in och ger uttryck för känslor inför samernas situation, både historiskt och i nutid. Budskapet är tydligt och handlar bland annat om vikten av att inte ge upp och att stå för sin egen identitet.

Hans målningar är en blandning av collage, måleri, skapade i flera lager, där också graffiti och street art ingår i olika dimensioner och stilar.

I målningen *Midnattssol* (inköpt 2016) söker ett glupskt rovdjur, en järv, sitt byte. Som i de flesta av Anders Sunnas bilder ska bilden av rovdjuret tolkas både faktiskt och symboliskt. En maktfull gestalt som i Sunnas fall ofta handlar om staten.

Akvarellen *Listen, child of my child, to the stories I tell* (inköpt 2021) var ett av de konstverk som smyckade Luleå Lokaltrafiks bussar under projektet *Konst i farten* under Coronapandemin. Där påminner Anders Sunna om den samiska närvaron som finns och alltid funnits i Luleå, vars namn grundar sig på det lulesamiska ordet ”lulu”, som betyder östligt vatten.

Den stora oljemålningen *Snöskuggor* (inköpt 2021) har Anders Sunna skapat direkt för denna samling – ett fantastiskt måleri med tydliga drag av graffiti och street art.

Anders Sunna är en av tre konstnärer med samisk bakgrund som representerar Norden på Venedigbiennalen 2022.

Midnatssol. Olja

Listen, child of my child,
to the stories I tell.
Akvarell

Snöskuggor. Olja

Magnus Svensson

Född i Luleå 1977.

Magnus Svensson, utbildad på Gerlesborgsskolan, men också på konsthögskolorna i Umeå och Malmö, arbetar mycket med ytor. Det är visserligen en mycket avskalad bildvärld, men i detaljerna ryms urgamla och storstilade traditioner. För den oinvigde kan detta med att måla vitt verka enkelt, men för att åstadkomma just den här särskilda vitheten har konstnären använt fem färger; först grundat en stor boardskiva med vanlig byggfärg, senare med akrylfärg för att avsluta med oljefärg i olika nyanser och tjockhet. Kullen består även den av olika färger som lagts i lager på lager för att åstadkomma det här särskilda ljuset och sprödheten.

Under en period arbetade Magnus Svensson en hel del med en serie bilder som alla fick namnet *Bronte* i titlarna, inspirerat av författarsystrarna Brontë. I en intervju inför en utställning med dessa Bronte-bilder på Konsthallen i Luleå förklarade Magnus Svensson att han såg sina bilder som långsamma anteckningar av absolut betydelse, där just de här bilderna handlade om avstånd, om att förflytta sig från en bestämd plats till en annan lika bestämd plats.

Magnus Svensson är en av de viktigaste konstnärerna i sin generation i Norrbotten och hans verk har flera gånger valts ut av juryn för Liljevalchs vårsalong.

Bronte (limpan, eller i detta fall snarare lampan). Olja

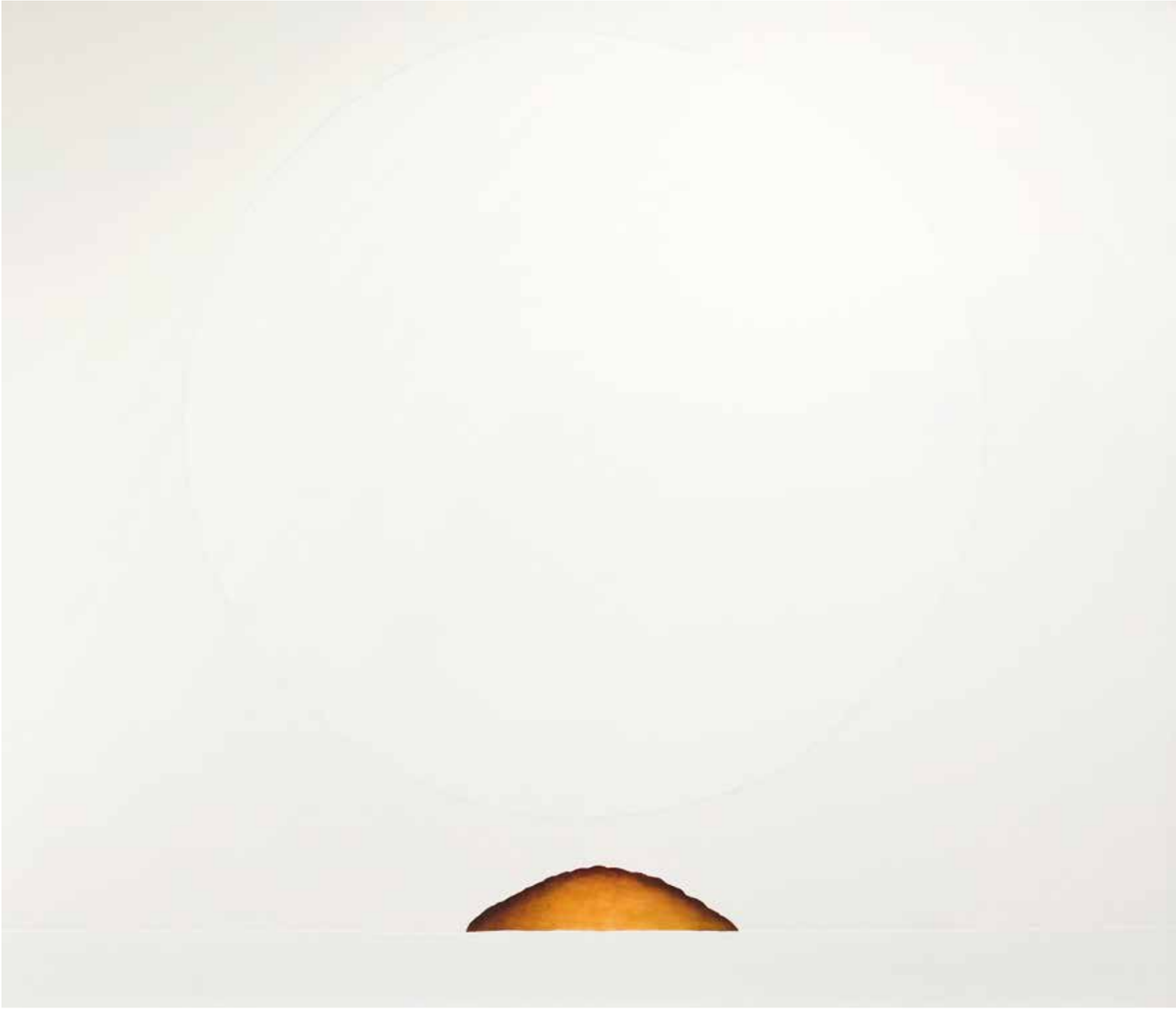

Gudrun Söderholm

Född i Kalix Nyborg 1961.

Gudrun Söderholm väver med ett otroligt tålamod och noggrannhet. Färgar varpen för egen hand på olika sätt för att uppnå precis de rätta nyanserna hon vill ha fram, man kan stå länge och betrakta hennes verk bara för att upptäcka detaljerna i utförandet.

I *Skiffer* har Gudrun Söderholm arbetat med textil i kombination med metall i olika former. Hon gillar kontrasten mellan den mjuka textilfibern och metallens hårda blanka yta. I *Skiffer* vill hon att man ska kunna ana ett metallblänk i den gråtonade vävens yta, som ytan hos skiffer.

Vävarna är utförda i linvarp i två lager som växelvis bildar mönster. I den handfärgade varpen har hon använt rostfri tråd som inslag, tråd som hon kapat för hand till rätt längd.

Förutom många utställningar, både separat och i grupp, har Gudrun Söderholm utfört flera offentliga utsmyckningsuppdrag i Norrbotten.

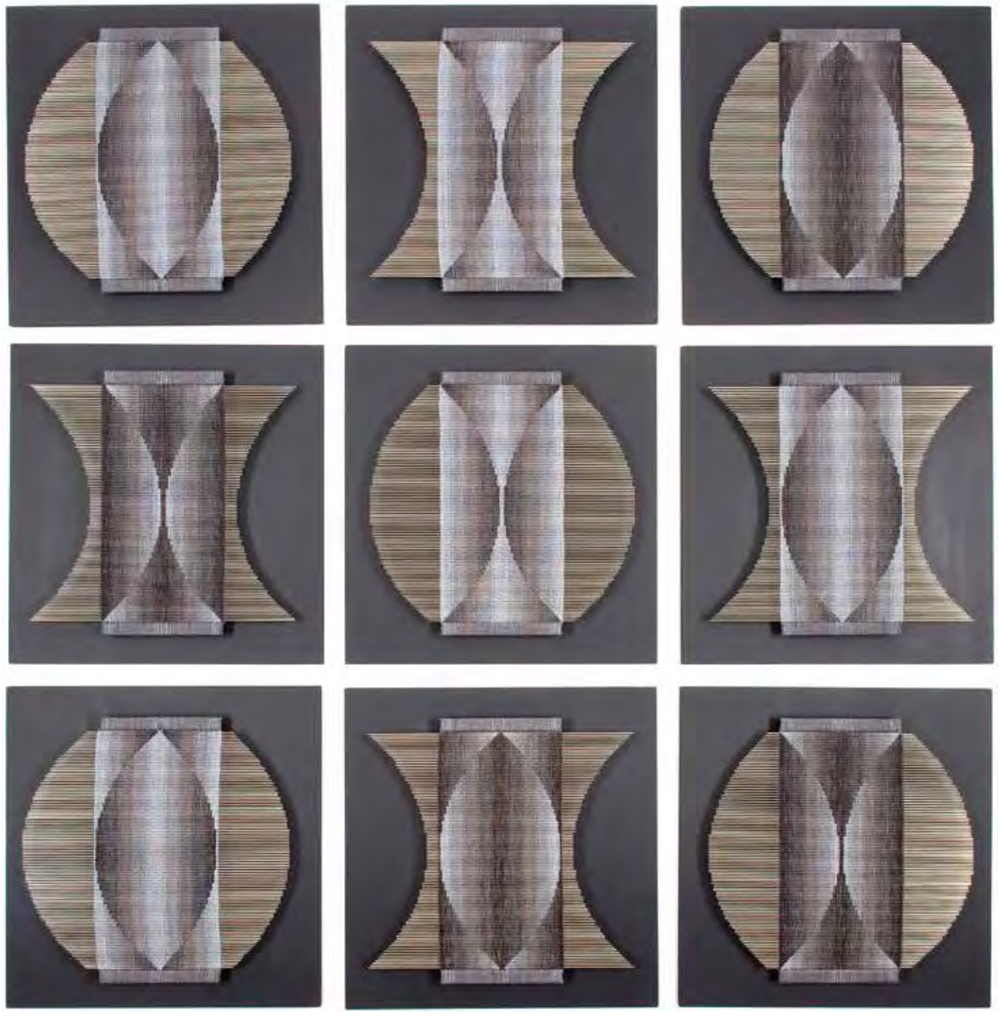

Skiffer. Textil och metall

Ulrika Tapio Blind

Född i Karesuando 1967.

Här är en rad bilder som försvann den där sommarnatten från Storforsens galleri, det som kom att bli starten på Länsförsäkringars samling av norrbottenskonst.

Konstnären heter Ulrika Tapio Blind och bor i Karesuando.

Hon arbetar med måleri, illustrationer, textildesign och handtryck, men också med grafisk design och som konstpedagog. Genom åren har hon deltagit i många utställningar, både separat och i grupp. Dessutom har hon gjort några offentliga utsmyckningar, bland annat på Ajtte i Jokkmokk.

Att bo och leva nära naturen är livsnödvändigt för henne, som gärna arbetar med färger. Här finns flera exempel på det, där hon jobbar med oljepastell, gouache (täckande vattenfärg), och akryl eller använder sig av färgpennor på mörkt papper.

Men *Renbården* sticker ut, en fin liten studie där hon använt sig av svart, vitt och kontraster däremellan.

Ansikte är egentligen ett original till en logotype som Ulrika Tapio Blind gjorde till en konferens arrangerad av Saminuorra, den samiska ungdomsorganisationen, inför en konferens för urbefolkningar 1996. På denna ungdomskonferens för samiska framtidsfrågor passade konstnären på att påminna om de äldres och förfädernas visdom. Runt omkring ett åldrande ansikte har hon tecknat organiska former som symboliserar att det positiva växer och blir allt större och allt starkare.

Ansikte. Blandteknik

Skogsmannen. Blandteknik

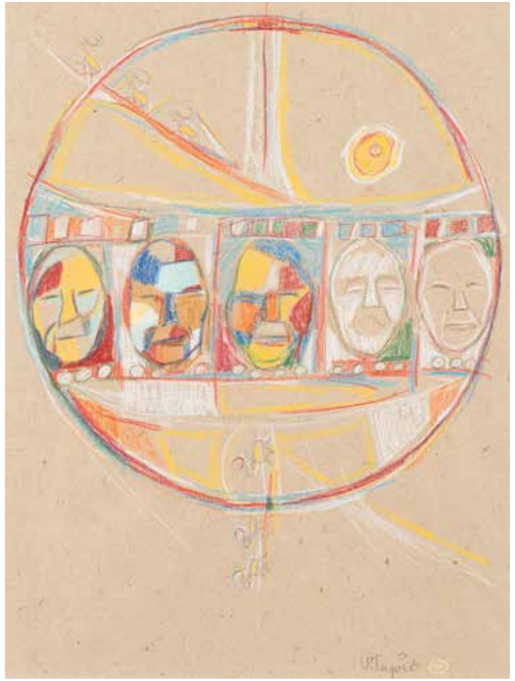

Cirkel 1. Färgpenna

Kosmos. Färgpenna

Renbård. Blandteknik

Kåta och måne. Färgpenna

Ola Taube

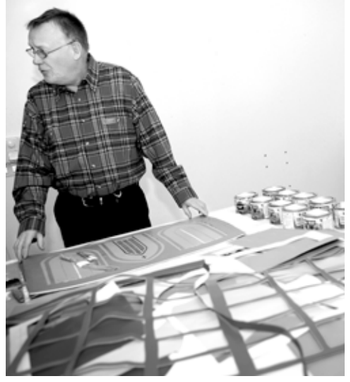

Född i Antnäs 1938.

Simpor. Det räcker med en för att få en nätfiskare irriterad. Svårhanterliga och taggiga, man måste passa sig för att inte göra sig illa på dem.

Men för konstnären Ola Taube i Luleå är simporna tvärtom änglalika, en upptäckt han gjorde för många år sedan när han satt och tecknade av dem framför akvariet i Umeå Marina forskningscentrum.

Sedan dess har simporna, som han kallar *Bottenvikens änglar* fått stor plats i hans konstnärliga gärning, både i akvareller och bland annat i den skulpturgrupp han skapat på en hälla strax intill sin stuga och ateljé ute på Brändöskär i Luleå skärgård.

Där drev Ola Taube i många år ett galleri, ett populärt utflyktsmål under somrarna.

Konsten kom in i Ola Taubes liv ganska sent, han studerade på Sunderby folkhögskolas konstlinje ett par år och är i övrigt självlärd. Genom åren har han skapat flera offentliga utsmyckningar, bland annat en kormatta i Luleå Domkyrka.

Ur serien: Skuggor i humus. Akvarell

Sven Teglund

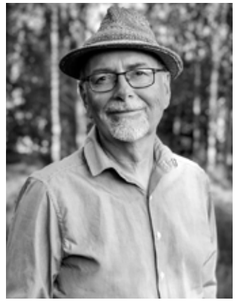

Född i Husum 1955.

Sven Teglund har en bakgrund som socialarbetare, men har alltid målat. På senare år har konsten tagit allt större plats i hans liv. Han arbetar huvudsakligen i akvarell och måleriet sker oftast i projekt där olika kulturella teman lyfts fram och kombineras med andra uttryck.

I ett av sina projekt utgick han från sin mors kvarlåtenskap i form av dukar, broderier och dagböcker. 2016 gav han ut boken *Ensamheten värst* bestående av mamma Siri Johanssons egna texter hämtade från dagböcker, illustrerade med detaljerade akvareller av hennes virkade dukar. Akvarellerna tog också plats i utställningen *Mors virkade dukar* som visats runt om i landet, ofta i kombination med en performance där kvinnor virkar, samtalar och dricker kaffe. Förutom att hylla sin mor och hennes livsgärning, ville Sven Teglund här uppmärksamma hemmafruarna som under en kort historisk period hade stor betydelse för det moderna samhällets framväxt. Tillsammans med författaren Kristina Sandberg gjorde han också podcasten *Hemmafru*.

Ett annat tema Sven Teglund arbetat med är en konstnärlig beskrivning av sin egen stadsdel Porsön, något som resulterat i boken *Efter arton* och i flera utställningar. I sina akvareller har han bland annat utgått från kvällspromenader i området där han ofta ser vinterhimlen färgas röd av skenet från järnverket i Svartöstan. Porsön är byggt på 1970-talet och Sven Teglund har i sitt måleri tagit fasta på den för tiden typiska och ”fulsnygga” estetiken från ett decennium där praktisk funktion snarare än formmässig skönhet lämnades företräde.

I akvarellen *Parkering på Studentvägen* ser vi en gammal översnöad Volvo av årsmodell 1982 intill sopstationen på Sundet.

Parkering på studentvägen. Akvarell

Inger Thurfjell

Född i Malmberget 1958.

Inger Thurfjell brukar säga att hennes bildspråk är en avspegling av den person hon är, var hon befinner sig och vart hon är på väg.

Hon föddes i Malmberget, växte upp i Piteå och bor sedan många år i Luleå med sin familj, där det alltid har funnits hundar som ofta, precis som här, tar plats i hennes konst.

Denna dam med pudlarna – titeln lyder *The Tant with the Poodle*s – är målad utifrån temat ”Inre bilder från en barndom” inför en utställning i Stockholm och berör en längtan efter frihet, att få vara den man är, göra det man vill med sitt liv. För Inger Thurfjell är hunden en symbol för frihet och ömsesidig respekt, men också för någon som vakar över henne.

Inger Thurfjell delar sin tid mellan två olika yrken – psykoterapeutens och bildkonstnärens – och hon har bland annat framgångsrikt deltagit i internationella utställningar. Dessutom har hon betytt mycket för andra konstnärer genom de målarkurser hon regelbundet arrangerar.

The Tant with the Poodles. Olja

Anna Toresdotter

Foto: Petra Hall

Född i Luleå 1956.

En mycket populär konstnär är Anna Toresdotter, en otroligt skicklig detaljernas mästare. Hon är autodidakt, men uppväxt i en generationsföljd av konstnärer. Hennes morfar hette Fridtiof Erichsson, konservator och konstnär, känd för restaureringen av många kyrkor, inte minst i Norrbotten.

Av honom lärde Anna Toresdotter sig bland annat den lasyrteknik som gjort henne känd. En teknik som går ut på att lägga lager på lager, i ett måleri där hon kan sitta och arbeta med samma bild i veckor.

På den här bilden, med den långa titeln *A lot of dreadful things happens in life, and some of it is real* har hon målat av sin morfars tekopp, ett motiv hon återkommit till genom åren. Anna Toresdotter är verkligen detaljernas mästare, otroligt skicklig. Se bara på hur hon målar fram det genomskinliga i koppen, ljuset som silar igenom, hur hon fångar de tunna guldkanterna som glimmar på koppen och fatet, röken som stiger från den varma drycken.

Men här finns också annat att upptäcka, både i bakgrunden och i bordsduken, man hittar hela tiden nya symboliska figurer, det gäller bara att titta ett tag.

”A lot of dreadful things happens in life, and some of it is real.” Olja

Karin EE von Törne Haern

Född i Norrbottens län 1948.

Karin EE von Törne Haern är konstnär, tecknare och konstpedagog. Född i Norrbotten och bosatt i Luleå. Där växte hon också upp, men redan under gymnasieåren drog hon söderut och bodde under många år i Uppsala där hon hade egen ateljé, men också arbetade som illustratör och grafisk designer.

Som målare förknippades hon länge med akvareller, men genom åren har teknikerna förändrats. Efter ett par år på Skådebanan i Luleå, där hon bland annat blåste liv i galleri Skåda och tog initiativet till Kulturnatten, längtade hon efter långsamheten och efter att stilla sin själ. Inspirerad av konstresor till Italien hittade hon fram till den teknik hon använt sig av här: gråmåleri, grisaille på franska. En mycket långsam teknik där hon bygger upp bilderna med tunna, tunna lasyrer och grundar med olika toner – varje motiv kan innehålla 30 skikt eller mer, en väldigt kontemplativ process.

På väg mot Antares ingår i sviten *Alma calma*, som närmast kan översättas till ”själens lugn” och som består av två bilder.

En svävande farkost i ett svart universum omgivet av stjärnstoff, en bild inspirerad av drömmar. Påminner oss om något uråldrigt, men också om framtiden, kanske om alla tider?

På väg mot Antares. Akryl, diptyk

Einar Wallquist

Född i Steneby socken, Dalsland, 1896.

Här har vi en riktig kulturpersonlighet: Einar Wallquist, mer känd som Lappmarksdoktorn från Arjeplog.

Wallquist kom ursprungligen från Dalsland. Vid 26 års ålder blev han provinsialläkare i Arjeplog, där han förälskade sig i landskapet och människorna och stannade kvar resten av sitt liv.

Intresserad av den samiska kulturen och nybyggarlivet började han tidigt samla äldre föremål från trakten. Tre år efter pensioneringen invigdes hans skapelse Silvermuseet där han kom att verka som museiman fram till sin död, nästan 90 år gammal.

Han skrev också böcker och gjorde finstämda landskap och porträttlika blyertsteckningar.

Akvarellen *Landskap* gjorde han 1985, samma år som han avled.

Landskap 1985. Akvarell

Rune Wanler

Född i Boden 1924.

Foto: Anders Alm

Rune Wanler kallade sig hellre målare än konstnär. Starkt inspirerad av en annan Bodenkonstnär, Stig Sandberg, debuterade han 1959 och ägnade ett helt liv åt ett måleri som med åren kom att bli allt mer kraftfullt. Ofta kan man i hans bilder ana en berättelse och han intresserade sig alltid mer för människor än för landskap.

En gång beskrev han arbetet i ateljén, som han emellanåt kallade för tortyrkammaren med tyngdpunkten lagd på den första stavelsen, som att jumpa mellan isflak eller som att trampa i lera och plötsligt få fast mark under fötterna. Rune Wanler målade med mycket adrenalin i kroppen, grälade emellanåt högljutt med sina figurer på bilderna när de var motsträviga och inte gjorde som han ville.

Han var utan tvekan en av Norrbottens främsta målare, hans betydelse kan inte överskattas. Ute på universitetet står hans färgindränkta staffli intill den vägg han fått sig tilldelad tillsammans med Brita Weglin.

2004 lade han ner sina penslar för gott.

Färgen var hans uttrycksmedel, vilket framgår tydligt på den här väldigt ljusa bilden av några schackspelare. Ett mycket fint måleri.

Schack 2. Olja

Brita Weglin

Född i Gäddvik, Hälsingland, 1946.

Brita Weglin är väldigt bred i sitt konstnärskap, en av landets mest intressanta grafiker med många nationella och internationella utmärkelser bakom sig. Men hon har arbetat i många olika tekniker, vilket tydligt framkommer i denna samling där hon är representerad med flera verk.

I sitt bildarbete inspireras Brita Weglin av livet omkring sig, av sin uppväxt och bakgrund – inte minst sina studier i arkeologi, etnologi och socialantropologi.

Trösterska från 1985, visar prov på hennes grafik, men här finns också broderi, något hon också kommit att ägna sig åt på senare år. Ni ser bland annat de fastsydda knapparna och håret, som inte sällan kommer från henne själv eller från barn och barnbarn.

Bilden har Brita utvecklat från sin betonginstallation *Kvinnorna från Prästnäset*, en berättelse om några stolta medeltida kvinnor som levde i närheten av hennes barndomshem i Hälsingland, inspirerad av en urkund från 1272.

Akvarell var inte något man förknippade med Brita Weglin förrän hon slog till med dessa hus, som då var något nytt för henne.

Ständigt upptagen med sitt skapande – hon är också utbildad silversmed med flera kollektioner smycken bakom sig – hittar hon hela tiden nya vägar för att kunna uttrycka sig. När hon en sommar tillbringade mycket tid hos sin gamla mamma som var mycket sjuk började hon måla akvarell, en teknik som inte är så materialkrävande.

Titeln är *Sjöbodar*, ändå är det väldigt symboliska bilder. I analyser av bland annat våra drömmar brukar hus få stå för jaget och här kan man verkligen fundera på om det är så att husen är på väg att flyta bort eller hur fast marken som de står på egentligen är.

Brons är ett annat material som Brita Weglin jobbat med. *Lille Prinsen och hans syster* är i verkligheten två separata skulpturer gjutna i brons, men i den här samlingen har vi valt att hålla ihop dem till ett objekt inom en gemensam ram.

Här handlar det om Brita Weglins två barn, Emil och Anna, som blivit poetiskt beskrivna som Lille Prinsen och hans syster.

Lille prinsen och hans syster.
Brons

Trösterska.
Serigrafi och broderi

Sjöbodar 2. Akvarell

Sjöbodar 1. Akvarell

Anna Weglin Elenius

Född i Luleå 1982.

Anna Weglin Elenius är arkitekt och konstnär. Vid sidan av sitt intresse för gränslandet mellan arkitektur och konst broderar hon. I broderiet har hon funnit ett meditativt och intuitivt sätt att teckna berättelser, som ofta anknyter till den vemodiga insikten om människans litenhet.

Till verket *Pirttivainio* har Anna Weglin Elenius inspirerats av människoöden i sin lappländska släkthistoria. Som sjuåring flyttade hennes farmors mor till en främmande by för att arbeta som piga hos läraren. Hon ersatte då sin tvillingsyster som dött strax före.

På en gammal damastduk tecknar Anna Weglin Elenius en berättelse som spänner mellan dåtid och nutid, mellan det jordiska och det överjordiska.

Pirttivainio. Broderi

Ulrika Weinz

Foto: Jonas Palo

Född i Älvsbyn 1964.

Ulrika Weinz är verksam som grafisk formgivare, illustratör, konstnär och låtskrivare och musiker i bandet John Henry. Dessutom tillverkar hon handgjorda silversmycken i sin firma Weinz at Work.

Hennes bildkonst sker vanligtvis på uppdrag av kunder oavsett om det gäller en illustration för en tidning eller en konstnärlig gestaltning. Att hon har ett textilt förflutet brukar ofta ge sig till känna i hennes alster.

Varje höst gör hon en helt egen produktion som resulterar i kommande års almanacka. Temat för just det här året, 2017, var det obskyra, det lite dolda och gömda. Ett tidens tecken, om du frågar konstnären.

Ett återkommande element i originalen till denna månadsalmanacka, som här har satts samman till en och samma bild, är stolen och vad som finns dolt därunder för att trigga fantasin kring vad vi alla försöker, vill och kan dölja.

Tekniken är collage och gouache på plywoodskivor som blev över från ett annat projekt. Återvinning är underbart, som Ulrika Weinz själv säger.

Obskyrt 2017. Blandteknik

John Wennberg

Född i Gällivare 1982.

John Wennberg är uppväxt i Jokkmokk och har gått Sunderby konstskola.

Han målar helst i akryl, något som passar hans snabba penselföring och hans rastlösa själ. När han målar låter han impulserna styra och han tvekar inte inför att måla över allt direkt om det känns oinspirerande. Motiven kommer av sig själva och John Wennberg väljer att inte analysera dem, men konstaterar samtidigt att allting alltid kommer från någonting och att vad man än sätter på en duk först har fötts inom en.

Den här bilden kallar han *Under gyttjan fanns ett hav*. Ett otroligt ljus, gul färg som kontrasterar mot den rosa och kraftfullt lila – det känns nästan som att bli bländad av solen. En mycket speciell färgskala som drar tankarna mot populärkultur, serieteckningar, film, science fiction.

I en egen text till sitt verk skriver John Wennberg:

Jag ville vara någon
Men är jag någon alls
Jag sluter mina ögon
Dina händer runt min hals
Kan du kväva elden
Som brinner i mitt bröst
Kan du släcka törsten
När liten vill bli störst

Du skapade ett monster
Det finns inga fula barn
Jag börjar se ett mönster
Under gyttjan fanns ett hav

Under gyttjan fanns ett hav. Akryl

Staffan Westerberg

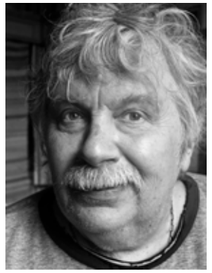

Foto: Peo Rask

Född i Luleå 1934.

Skådespelaren, regissören, dramatikern och scenografen Staffan Westerberg är en legend inom svensk teater efter ett långt liv som scenpoet i många roller.

Han föddes i disponentvillan på Svartön i början av 1930-talet, pappa var disponent på LKAB, något som Staffan bland annat har översatt till Lek Kan Alla Behöva i en av sina många tv-serier för barn.

De här bilderna är hämtade ur boken *Onyttingen* som gavs ut på Black Island Books 2011 och som senare också blev en teaterföreställning på Norrbottensteatern. I boken berättar Staffan om sin barndom på sitt fantasifulla sätt och självklart har han själv illustrerat. Huvudperson är Gunnar Renlund som tillbringar sin ålderdom på Svea Svenssons ålderdomshem för gamla svamlingar.

Akvarellen *Sovande mamma i Villa*, berättar om mamman som inte riktigt orkade med att arrangera middagar och luncher under kristallkronorna i den stora disponentvillan i Svartöstan.

Akvarellen *Thorvaldsens Kristusfigur och malmvagnarna*, skildrar mötet mellan Gunnar Renlund och den gamla välkända kristusfiguren som han minns från mormors lilla lägenhet intill domkyrkan i Luleå.

Thorvaldsens Kristusfigur och malmvagnarna.
Akvarell

Sovande mamma i Villa.
Akvarell

Kerstin Westin

Född i Lycksele 1955.

Kerstin Westins bilder är välkända och finns i många hem, inte bara i Norrbotten. Hennes akvareller föreställer ofta gamla saker och möbler i autentiska miljöer och motiven har genom åren också ofta tagit plats på vykort, pussel, kylskåpsmagneter och bordstabletter.

Född i Lycksele, men bosatt i Södra Sunderbyn där hon också driver en butik för försäljning av sin konst och sina produkter. Kerstin Westin är utbildad på Sunderby folkhögskolas konstlinje och till bildlärare.

Bakom motiven i hennes akvareller finns ofta flera berättelser – det kan handla om livet i huset eller historierna bakom de speciella tingen, fantasin sätter inga gränser. Ljuset är viktigt för henne, som betraktare ska man kunna känna om det är höst eller vår, morgon eller kväll.

I den här samlingen är Kerstin Westin representerad med verket *Årstider*, en serie naturmotiv målade i akvarell på ett och samma papper – en svår teknik som inte lämnar utrymme för misslyckanden. Bilderna skildrar årstidernas ljus, skuggor och färger, från fjällens vida horisont till havets oändliga. Kanske anas dofterna och naturens ljud av fåglar, vind och vatten.

Årstider. Akvarell

Urban Wikberg

Född i Luleå 1961.

Så länge han kan minnas har Urban Wikberg arbetat kreativt, men som konstnär är han självlärd. Under en lång period arbetade han med traditionella landskapsmålningar, inspirerad av impressionisterna, framför allt Monet.

I sitt yrkesliv har han jobbat med grafisk formgivning och genom åren har han utvecklat ett eget formspråk genom att kombinera ett traditionellt måleri med digitala verktyg och collage. Tekniken han använder kallas ”mixed media” och hans motiv handlar ofta om händelser, platser, värderingar och människor som betyder något för honom. Som underlag till sina bilder använder han bland annat fotografier och gamla diabilder som hans pappa fotograferade under en period på 1960- och 1970-talet.

Verket *Stabil kunskapsgrund* föreställer Luleås äldsta skola – Östra skolan, invigd 1901 och än idag i bruk. Titeln syftar inte bara på den vackra byggnaden som stått emot tidens tand. För Urban Wikberg är den gamla skolan också en symbol för en ny tid där rätten till undervisning på lika villkor tog sin början. Den logaritmiska spiralen, som symboliserar framåtskridande, expansion och utveckling, förekommer ofta i hans bilder. Här ses den i form av snäckor.

Urban Wikströms bild är en av flera som ingick i projektet *Konst i farten*, skapat av Luleå Lokaltrafik och Resurscentrum för konst. I en tid när konsthallar och muséer hölls stängda kläddes bussarna in med konst som kördes ut till publiken.

Stabil kunskapsgrund. Mixed media

Peter Wiklund

Född i Kiruna 1953.

Peter Wiklund bodde i Kiruna fram till 24 års ålder. Men hela sitt konstnärsliv tillbringade han i Göteborg dit han kom för att studera konst, bland annat på Valands Konsthögskola.

Peter Wiklund är representerad på Göteborgs Konstmuseum, Statens konstråd och i kommuner och regioner runtom i Sverige. Han avled efter en tids sjukdom 2018.

I sin konst påminner Peter Wiklund oss om det eviga förhållandet mellan människa och natur. Han arbetade inte direkt avbildande, utan snarare med minnen från det urlandskap han bar inom sig – det är tydligt att uppväxtens intryck tagit sig in i hans motivvärld. Där är det vinter och snö, natten är ogenomträngligt svart och ljuset kommer från öppna eldar. Måleriet är rent, rakt, rättframt och fritt från känslomässig spekulation.

Peter Wiklund arbetade ofta tematiskt, något som avspeglade sig i de retrospektiva minnesutställningarna som visades både på Konstepidemin i Göteborg och senare i Kiruna efter hans död.

Den här oljemålningen, *Utan titel*, är hämtad från dessa minnesutställningar och ingår i ett av Peter Wiklunds senare teman. En stark eld på en kalk, eller kanske rent av en snöskulptur, i den mörka natten.

Utan titel. Olja

Mats Wikström

Född i Stockholm 1954.

Konstnären Mats Wikström, är uppväxt huvudsakligen i Arvidsjaur, och en av sin generations mest namnkunniga norrbottniska konstnärer. Ofta har han skapat konst som kommenterar annan konst, parafraseringar, med en ironisk och inte sällan humoristisk blick på sin samtid.

Mats Wikström har också curerat utställningar, bland annat med så kallad folkkonst, som är ett av hans stora intressen.

Han är också verksam som musiker i gruppen Eterkropp.

Familjen på utflykt till Reivotallen på examensdagen 1965 fotograferade han själv med sin Kodak Instamatic-kamera. Familjen Wikström – farmor, pappa, en yngre och en äldre bror och mamma, vid tillfället gravid med lillasyster – poserar stående på en död tall i naturreservatet Reivo cirka 20 kilometer norr om Arvidsjaur. Det förekom utflykter till naturen, men frågan är hur vanligt det var vid högtidliga tillfällen som detta? Ville föräldrarna göra dessa utflykter eller var det något de helst ville slippa? Kanske sökte de något som uttrycks i dikten *Hem till källan* av Helmer Grundström:

Bortom berg och djupa dalar
bakom myr och ödslig mo
vill jag fara för att söka
hjärtats frid och själens ro.

Under höstens mörka skyar
över vinterns vita snö
under vårens gröna hängen
över sommars blåa sjö

Skall jag åter finna stigen
skall jag hitta än en gång
till mitt ursprung, till mitt hemland,
till min källa, till min sång

Som Mats Wikström själv formulerar det:
”Inlandets natur är något som finns tydligt manifesterad i mig. All annan natur får sin referens av inlandets fnasiga tallhedar, myrar och älvar. Mitt hemland. Min källa. Min sång.”

Familjen på utflykt till Reivotallen på examensdagen 1965. Fotografi

Peter Åberg

Född i Luleå 1972.

Peter Åbergs motivval andas ofta sensualism. Som här, en närgången bild av en utslagen tulpan i rött mot en mörkgrå bakgrund. Men tittar man noga upptäcker man något på stjälken, ett ornament, ett tecken, något som åstadkommits på mekanisk väg.

Så är det ofta i hans bilder – det naturligt vackra, det nästan tredimensionella i motivet, är det man fångas av. Sen upptäcker man de mekaniska spåren skapade av mänskliga händer som för tankarna till genteknik och förfinad skönhet.

Peter Åberg bor i Piteå och är också en duktig akvarellist. Här i *Red* har han arbetat i akryl.

Red. Akryl

Monica Öhman

Född i Kalix 1960.

Monica Öhman är verksam i Orrbyn där hon har sin ateljé. Hon arbetade under många år med textil konst för att senare gå över till måleri. Naturen och möten med människor är en stor inspirationskälla och hennes konst skildrar känslotillstånd och stämningar som grundar sig på intryck och minnen.

Som driven akvarellist släpper hon alla tankar och låter pigment och vatten flyta ut över papperet. Färgerna och formerna som bildas leder henne vidare till nästa penseldrag, hon lockas av det oförutsedda och överraskningarna är viktiga för skapandet. Med breda penslar lägger hon till färg i precis rätt ögonblick. Lika snabbt tar hon bort pigment, för att utnyttja det vita i papperet – allt för att skapa ett intressant och mycket levande ljusspel i bilderna.

Akvarellen *Landskap II* är målad ute i Kalix skärgård. Efter att först ha studerat landskapet framför sig bestämde hon sig för att jobba med ”ett explosivt landskap”, byggt på känslor och stämningar snarare än att vara avbildande. När hon satte igång hade hon en idé om hur bilden skulle se ut – tankar som hon släppte när pigment och vatten började flyta ut över papperet.

Landskap II. Akvarell

Anja Örn

Född i Skåne 1972.

Anja Örn, tidigare Persson, är en viktig kraft i det norrbottniska konstlivet sedan hon flyttade hit för över 20 år sedan från Skåne.

Förutom ett flertal utställningar och offentliga uppdrag (bland annat kan vi se hennes fina *Vill vara skog* ute på Kronan, en klarröd spiraltrappa som slingrar sig runt en tall) är hon också en av medlemmarna i Galleri Syster och dessutom brukar hon ingå i arrangörsstaben kring exempelvis Luleå Art Biennal.

Anja Örn är framför allt intresserad av offentliga platser ute och inne, av rumsligheter och miljöer och hon arbetar mestadels med skulpturala uttryck och objekt. Hon funderar en hel del över olika material, vad de bär med sig, inte minst deras olika kulturella betydelser.

Här har hon gjort ett porträtt av Lule älv, gett form åt sträckningen mellan Rasmyran och Hedsvedjan, där man tydligt ser vattnets rörelse genom landskapet. För att bygga upp bilden har hon använt sig av intarsia, en teknik som man närmast tänker sig när gäller möbler, men Anja Örn har istället skapat en bild med hjälp av olika träslag som hon skurit ut och lagt samman. Ett otroligt jobb och en annorlunda och mycket fin bild.

Luleälven. Intarsia

Marianne Öqvist

Född i Kalix 1959.

Marianne Öqvist utbildade sig på Konstfack, linjen för textil konst och formgivning, och var under sina verksamma år en framträdande konstnär och kulturpersonlighet i Luleå och Norrbotten. Känd inte bara för sin konst, utan också för många hushållsföremål, tygtryck, vantar, halsdukar och mössor som hon designade och sålde bland annat genom Hemslöjden.

Marianne Öqvist dog i cancer 2005, endast 46 år gammal, och tankarna kring livet, döden och alla behandlingar hon genomgick kom till uttryck i hennes konst i flera utställningar. Självklart fanns det sorg och förtvivlan i botten, men som den konstnär och den personlighet hon var, vändes ofta känslan mot motsatsen – mot hoppet och livet. Dessutom hade hon förmågan att liksom konkretisera sina fantasier kring olika behandlingars verkan, som här i *Cellskap – C E L L –* egentligen tre målningar som vi med familjens medgivande har satt samman till en.

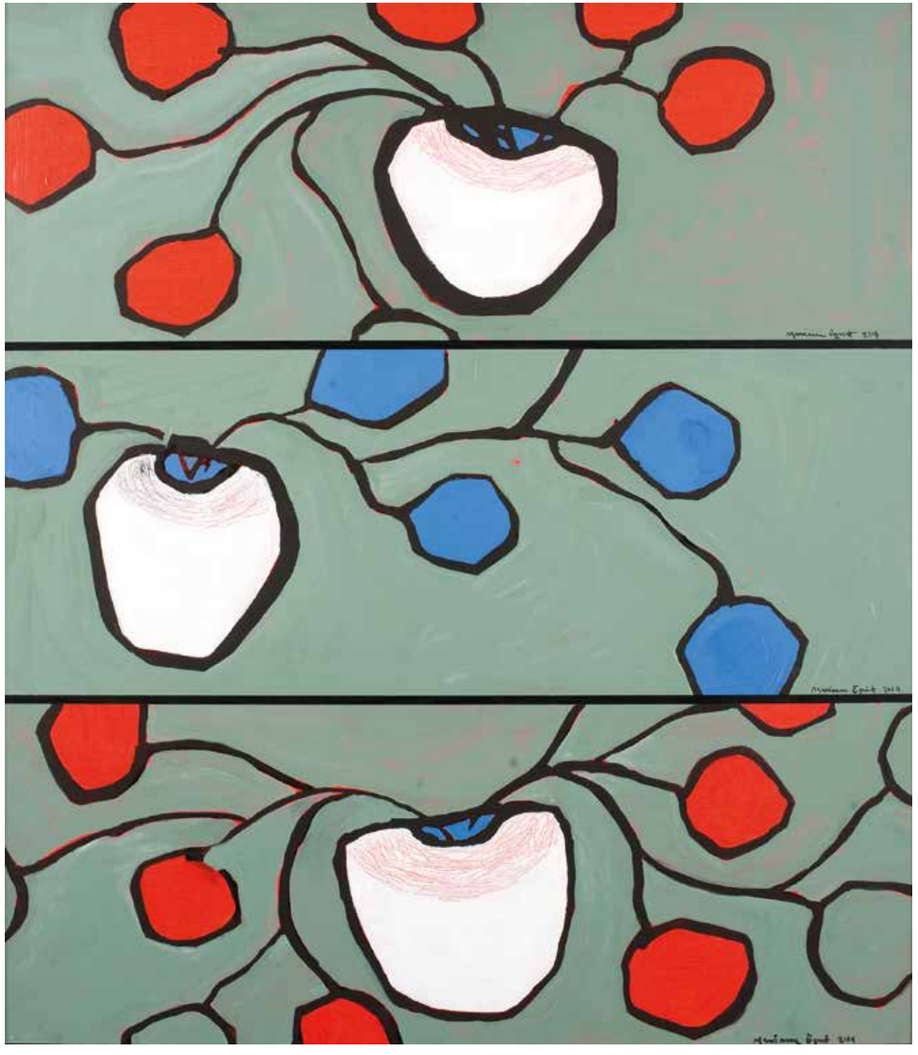

Cellskap I - II - III. Vinyl

En bok fylld med äkta konst från Norrbotten, landets största och mest mångfasetterade län. Vi som bor i länet älskar Norrbotten och allt som hör Norrbotten till.
Sommarnätternas magiska ljus, de brandgula höstlöven, norrskenet och skidåkningen i vårsolens värmande strålar, för att nämna några exempel. Konstnärerna har alla sina rötter i vår fina miljö och på olika sätt har det präglat många av deras konstverk.

De konstnärer som är representerade ingår alla i LF Norrbotten konstsamling, en samling som finns tillgänglig för allmänheten året runt i LF Norrbotten konsthall i Luleå. Syftet med att samla konsten är att skapa och bevara en kulturskatt med starka band till Norrbotten.

LF Norrbotten